

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 32-33 (2631-2632) 2000 RUGPJŪTIS-AUGUST 15 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • NUMERIO KAINA - \$1

Tėra dvi linkmės

Artinasi Lietuvos seimo rinkimai. Apie vidaus politikos sroves ir sukūrus vis daugiau komentarų, spėjiojimų, pranašysčių – ir žiniasklaidoje, ir privačiuose pokalbiuose. Susidaro net tam tikra įtampa – mat laukiama kažko kitiško, tikimasi gyvenimą lengvinančių permainų.

KONSERVATORIŲ ir krikščionių demokratų koalicija gerokai aptrupėjo. Asmeninių ambicijų, populiarumo siekiuose, gal ir kokių naujų idėjų poveikiuose valdančioji grupuotė išsiskaido atskiromis naujomis partijukėmis, kurių vadais pasijuto esą laisvi pavadinti savo pasekėjus iki centro ir atgal, reikalaujant ir į kairę pasukti, žodžiu, pabandyti laimėti kitur ir kitaip. Šalia tų nubyrėjusių atšakų atsirado dar įvairiais liberalais pasivadinusiu naujutėliausių susigrupavimų, pasiruošusių šiuo liuoti, prezidento žodžiais tariant, naujoje politikoje. Kaip kiekviena naujovė, taip ir šioji turi magnetinės galios. Kas nauja – patrauklu. Tai ypač vertina jaunesni žmonės. O politikoje jaunesniųjų balsai kone dvigubi, nes valstybės ateitis vienaip ar kitaip jų rankose. Todėl per daug nenardydami politiniuose labirintuose daugelis jau įsitikinę, kad tikrai jau atėjęs laikas valstybės vairą paimti jaunesniems. Tuoj pat ar kiek vėliau – dėl to dar galima būtų kalbėti. Klausimas tik kyla, kur tie jaunesnieji ir kas jie tokie? Amžiumi jie gali būti vienodi, bet pažūromis labai skirtingi. Vieni, sakykim, auklėti sovietinių privilegijų sluoksniuose, kiti tremtinių ir varguolių vaikai ar vaikaičiai. Dauguma jų yra įvairių sričių specialistai, aukštųjų mokyklų diplomantai. Bet ar to jau užtektų parenkant nepriklausomos valstybės vadovus? Turbūt ne. Taipgi ar patraukli programų skelbimas apie artėjančią gerovę turėtų nulemti rinkimų rezultatus. Turbūt ne. O gal geriausia per daug galvos nekvaršinant nusiteikti visiškai laisvai – valdžioje pabuvo vieni (nieko gero), tegu dabar pabūna kiti (gal bus geriau?) Nauja – tai ne sena.

NAUJOSIOS politikos (ne naujo gyvenimo) belaukiant, vis daugiau apie ją šnekančių balsuotojų orientacija dar labiau susipainioja. Ir vargu ar beužteks laiko (gal ir noro) visa tai bent kiek atnaujinti, juoba, kad ir tų naujienų skelbėjai dar patys nežino, kas naujo čia bus pagaminama. Todėl yra pagrindo spėti, kad daugelis piliečių artinsis prie urmų be rimtesnio ir motyvuoto apsisprendimo, kam savo balsą skirti. Ir kai taip atsitinka, rinkimai pavirsta tam tikru politiniu žaidimu arba keista loterija, kurioje balsuotojai nieko nelaimi, nes vis bilietai tušti. O vis dėlto nuogastavimais apkašioti klausimai už ką balsuoti sklandą įvairiomis formomis. Įdomu dar ir tai, kad apsiuokiamai su 40 partijų daugeliu jau pradeda įgristi. Atrodo, kad ateina laikas iš esmės keisti galvosena slopinant įsitikinimą apie politinių partijų pajėgumus valstybės valdymą. Reikia kažko daugiau. Tik ne 41-sios partijos, ne naujų grupių ir intrigų, ne užkulisinės darbuotės. Reikia gilesnės įžvalgos į tikrovę. O ta tikrovė štai kokia – valstybėje egzistuoja dvi ryškios linkmės. Pirmoji linkmė – nepriklausoma Lietuva kaip aukščiausias idealas (be jokių išlygų ir sąlygų); antroji – nepriklausoma Lietuva kaip priemonė siekti bet kuria kaina, bet kuriuo būdu asmeninės gerovės, naudojantis esamų laisvių būkle. Branginant savo tautą ir vykdant laisvės kovotojų testamentinį palikimą, rodos, kad kiekvienas doras ir sąžiningas lietuvis turėtų pasisakyti už pirmąją linkmę. Antroji būtų pragaištinga, nes kelia nerimą dėl „šlapios dešros“, tyliai skleidžia slapta mintį, kad gal geriau būti sočių vergu negu alkanu šeimininku. Jei tokios užuominos pakankamai įsitvirtintų visuomenėje, kultūrinis rimtas pavojaus prarasti nepriklausomybę. Jei valstybės vairotojai negabūs, jei jie dar tik mokosi vadovauti, jei kai kurie jų yra sukčiai ir savanaudžiai – nereikia, kad dėl to kalta nepriklausomybė. Tik priešai ją vertina kaip visų nepriteiktą kaltininkę. Todėl miglas prasklaidę turėtume balsuoti ne už kažkokią neišaiškintą ir nepažįstamą naują politiką, ne už įvairiais pavadinimais prisiėmusius sovietinius palikuonis nomenklatūrininkus, bet už Lietuvą mylinčius veikėjus idealistus, nes karjeristai ir garbėtroškos Lietuvai ateities nesukurs. Č.S.

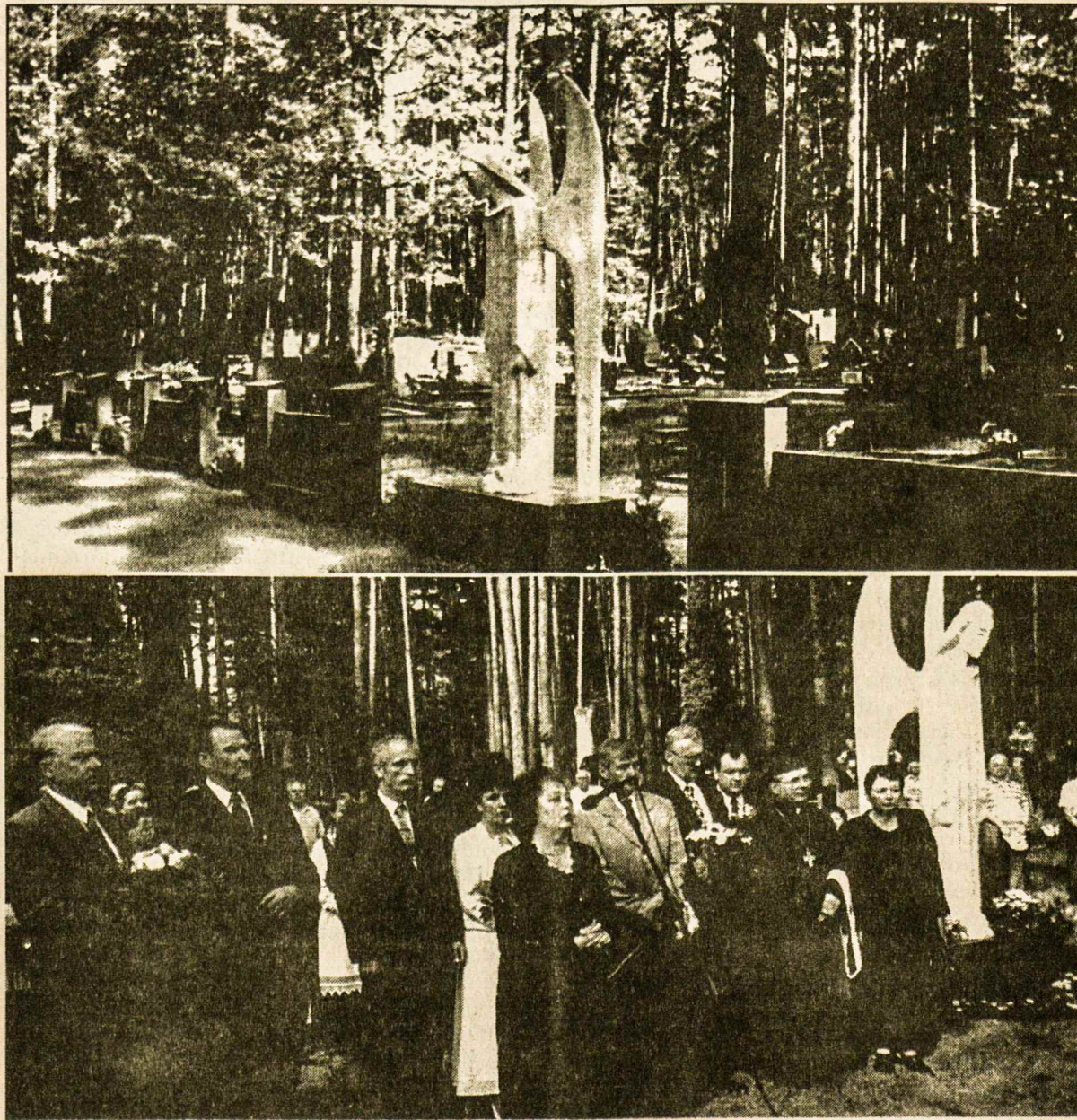
KANADOS ĮVYKIAI

Karalienės motina šimtametė

Elizabeth, karaliaus George VI žmona ir dabartinės karalienės Elizabeth II motina, rugpjūčio 4 dieną atšventė savo 100-įjį gimtadienį. Gimusi Londone didikų (bet ne karališko kraujo) šeimoje Elizabeth Angela Marguerite Bowes-Lyon pirmą sykį sutiko savo būsimąjį vyrą prinčą Albertą, Yorko kunigaikštį, būdama penkerių metų amžiaus (kada jis jai pasiūlė cukruotą vyšnią nuo savo pyrago), bet tik po 15 metų pradėjo rimtai draugauti ir 1923 metais jie susituokė. Princas Albertas buvo antrasis karaliaus George V sūnus, taipgi antrasis kandidatas į sostą, tačiau 1936 metais karaliui Edvardui VIII atsisakius sosto, kad galėtų vesti išsiskyrusią amerikietę Wallis Simpson (kas jam kaip anglikonų bendrijos galvai buvo neleistina), princas Albertas tapo karaliumi George VI. Naujasis karalius, kuris jaunystėje buvo labai neįdrasus ir dažnai mikčiodavęs, ir Elizabeth per trumpą laiką pasidarė labai populiarūs visoje imperijoje, ypač II pasaulinio karo metu, kai jie pasiliko vokiečių aviacijos bombarduojama Londone ir dažnai lankė

bombų paliestus rajonus guosdami nukentėjusius. Kanadą karališkoji šeima pirmą sykį lankė 1939 metais ir buvo iškilmingai priimta. Po George VI mirties 1952 metais, Elizabeth lankėsi Kanadoje kelis kartus, o paskutinis jos vizitas buvo 1989 metais paminėti 50-ties metų sukakčiai nuo pirmojo karališkojo apsilankymo. Nors paskutiniu metu jos sveikata šiek tiek šlubavo, bet ji vis tiek aktyviai dalyvaudavo karališkoje tarnyboje. Vien tik praeitais metais ji atstovavo karališkajai šeimai įvairiose šventėse net 114 kartų. Karalienės motinos šimtmetis buvo atšvęstas įvairiai ne tik Londone, bet ir kituose miestuose. Kanadoje jos gimtadienis buvo taip pat paminėtas daugelyje vietovių. Paprastai britų sandraugos valstybėse yra priimta, kad sulaukusių 100 metų amžiaus pasveikina pati karalienė. Elizabeth irgi sulaukė gimtadienio kortelės iš karalienės, tik ji buvo pasirašyta *Liibeth* vardu, kuriuo ją vadino vaikystėje motina.

Tūkstantmečiui nuo pirmojo vikingų apsilankymo dabartinėje (Nukelta į 8-tą psl.)

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos Kauno skyrius Petrašiūnų kapinėse pastatė paminklą-memorialą žuvusiems laisvės kovotojams pagerbti. Nuotraukoje – paminklas, kurio centre Baltasis angelas (autorius skulptorius Sigitas Straigis); žemiau – paminklo šventinimo, kurį atliko 2000.VL14 arkiv. S. TAMKEVIČIUS, dalyviai. Prie mikrofono – LPKTS Kauno skyriaus pirmininkė VALERIJA PAPROCKIENĖ

Sujudo prosovietinės jėgos

Jos išpučia visas Lietuvos negeroves ir aštriai kaltina dabartinę vyriausybę

DR. DOC. VIKTORAS BAŠKYS.
Šiauliai

Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis kartą pasakė Stasio Lozoraičio žodžius – „Lietuvos kraujas apnuodytas“. Tokią išvadą savo laiku padarė žymusis diplomatas, pagyvenęs lietuvis.

Ir tikrai, šiandien užtenka pavartyti vieno kito dienraščio („Respublika“, „Lietuvos rytas“ ar kt.) politines apžvalgas, pažiūrėti televizijos laidų („Pano-rama“ ar kt.), per radiją paklausyti žinių ir jau gali susidaryti nuomonė, kad Lietuva stovi prie bedugnės krašto. Vyksa antivyriausybinių demonstracijų, piketai, streikai ir kitokio pobūdžio akcijos. Vadovauja profsąjungų, partijų vadovai (Sysas, Karbauskas ir kiti).

Žmonėms vis aiškina, įrodinėjama, kad dabar Lietuvoje žmonėms labai bloga gyventi, nes jį nusteke seimo valdančioji dauguma, visiems trūksta pinigų. Dėl visų blogybių kalta Lietuvos valdžia, tiksliau, valdančioji dauguma – konservatoriai ir krikdemai, kurie sugriovė Lietuvos ūkį, nukurdino žmones, išpardavė Lietuvą ir t.t.

Seimą ir Vyriausybę labiausiai piekia opoziciniai laikraščiai, leidžiami komunistų: savaitraščiai „Mūsų balsas“, „Opozicija“, mėnraštis „Gairės“ ir kiti. Visa medžiaga veda prie išvados – „kaip gera buvo gyventi sovietmečiu“. Žinoma, tokia išvada nedaroma – paliekama padaryti skaitytojams.

Antivyriausybinių propagandą sustiprėjo artėjant seimo rinkimams, kurie įvyks spalio 8 d. Štai keli pavyzdžiai. Valstiečių sąjunga, jos vadovas Karbauskis, surengė protesto akciją prieš vyriausybę, kuri blogai nustato pienu kainas, o kai vyriausybė atsisakė nustatinti kainas, vėl akcija, kodėl nenustatinėja kainų.

Pavasari, kai sausra ir šalnos pakenkė pasėliams ir pievoms, buvo rengiamasi akcijai, reikalaujant, kad vyriausybė kompensuotų nuostolius. Tačiau pradėjo lyti lietus, pievos ir

pasėliai atsigavo ir akcija sužlugė.

Tada imtasi naujos: valstiečiai buvo raginami neparduoti pieno perdirbėjams, nes mažai temoka. Geriau pilti pieną prie seimo rūmų, tarsi seimas būtų pieno perdirbimo įmonė. Tačiau ir šis piketas sužlugė, dabar rengiamasi kitam.

Tokių pavyzdžių galima būtų pateikti daug. Štai streikuoją mokytojai, fabriko darbininkai, nes neišmokami laiku atlyginimai. Bankrotuoja fabrikai, žmonės lieka be darbo. Darbininkams už metus neišmokėti atlyginimai, nemokamos išeitinės pašalpos – vėl piketai, akcijos. Bankai pavogė žmonių indėlius – tas pats. Vis kalta Lietuvos valdžia, nes mažai teiskiria pinigų. Pvz. tokia padėtis bankrotavusiose šiaulių įmonėse, bendrovėse „Šiaulių pienas“, „Kordas“, „Šiaulių odos galanterija“ ir kitose.

Mirštantioms įmonėms „Lietuvos geležinkeliai“, „Sodra“, ligonių kasos ir kt. organizacijos tiesia rankas į vyriausybę, reikalaujamos pinigų, tarsi vyriausybė būtų melžiama karvė, iš kurios galima būtų primelžti daug pinigų, gerai ją prispaudus. Taip daro ir savivaldybės.

Kairieji, buvusieji komunistai, atkakliai veržiasi į valdžią, tikėdamiesi laimėti seimo rinkimuose daugumą, todėl negaili purvo dabartinę konservatorių, krikdemų daugumos vyriausybę, kuri, atseit, kalta už visas negeroves.

Paprasti Lietuvos žmonės kaltina teisėtvarką, kad ši nesugeba kovoti su nusikaltėliais: klesti korupcija, kyšininkavimas, įvairios vagystės. Galioja sena taisyklė – „mažus vagis baudžia, o didžiuosius palaidžia, nes neranda nusikaltimo sudėties“. Juokiamasi iš teismų komedijos (Lileikio teismas). Smerkiama akis badanti didžiulė atlyginimų disproportiona: aukšti valdininkai, bankininkai, direktoriai uždirba 10 - 25,000 litų per mėnesį, o kai kurie mokytojai, pensininkai negauna nei 300 litų. Žmonės labai piktinasi vagystėmis, nes šandien vagia ne tik paprasti vagys, bet ir

valdininkai, viršininkai, direktoriai, ministrai.

Nedžiugina Lietuvos žmonių ir tokie akivaizdūs mūsų valstybei pasiekimai, kuriais, atrodo, reikėtų didžiuotis: sėkmingas renginys Europos sąjungą, Šiaurės Atlanto sąjungą, Lietuvos tarptautinis pripažinimas – įvairios tarptautinės konferencijos, Europos ir Amerikos žymių žmonių vizitai ir kt.

Niekienamas kongresas

Š. m. birželio mėn. 12 d. Vilniuje vyko trijų dienų kongresas – „Komunizmo nusikaltimų įvertinimas“, kuriame dalyvavo žymūs kovotojai prieš komunistinius režimus, politikai, dvasininkai, mokslininkai, teisininkai iš 21 pasaulio šalies. Buvo perskaityta daug svarbių, įdomių pranešimų, vyko komunistų teismas. Tačiau buvusieji komunistai, šiandien pakeitę spalvą, nesnaudė. LSDP ir LDDP koalicinė taryba paskelbė pareiškimą „Dėl 1940 metų birželio 15 d. sovietinės okupacijos“, kuriame kaltinamos dešimtiesiosios politinės jėgos, kurios, atseit, vienpusiškai vertina politinius įvykius. Kaltinamas Antanas Smetona, jo autoritetas valdymas, tačiau net neužsimenama apie Lietuvos gyventojų genocidą bei jo vykdytojus.

Įdomus „Šiaulių naujienų“ birželio 13 d. 4 psl. Čia viršuje kongreso nuotrauka, apačioje – LDDP ir LSDP pareiškimas. Dar toliau nuėjo Lietuvos Socialistų partijos taryba. Jos pirm. Mindaugas Stakvilevičius paskelbė pareiškimą, kurį patvirtino taryba. Jame šis kongresas vadinamas „cinišku mėginimu“ atgaivinti nacių paskelbtą misiją – sunaikinti komunizmą. Komunizmui teismas – Vilniaus tribunolas „yra išsūkus žmogaus įsitikinimus, žodžio ir spaudos laisvę“. Šis teismas vadinamas „gėdingu žmonių supriešinimo aktu“, kviečiamas visos demokratinės jėgos „protesto akcijomis jį pamerkti“.

Apie Lietuvos žmonių trimą į Sibirą, kankinimus kalėjimuose neužsimenama. Tarsi nieko nebuvo. („Opozicija“, nr. 24).

Savaitė Lietuvoje

Prezidento kalba

Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus š. m. birželio 23 d. per visus didžiuosius televizijos kanalus pasakė kalbą pareiškdamas savo nuomonę aktualiausiais vidaus ir užsienio politikos klausimais. Kalba gyvai komentuojama ir ne vienodai vertinama. Daugeliui ypač jautrus santykių su Rusija klausimas. Spaudoje svarstomas paties prezidento požiūris tuo klausimu bei dabartinė jo laikysena Lietuvos seimo darbų atžvilgiu.

Seimo ekonomikos komiteto pirmininkas Albertas Šimėnas, kaip rašo ELTA, nesutinka su Lietuvos prezidento išsakyta darbo kritika. Spaudos konferencijoje jis birželio 26 d. pareiškė, kad iš klausius prezidento kalbą, „visuomenėje gali nepagrįstai susidaryti nuomonė, jog Seimas užsiiminėja smulkmenomis, nereikalingais darbais ir jokio rimto klausimo iš esmės nesprenžia“. A. Šimėnas nurodė, kad šioje seimo sesijoje vien tik jo vadovaujamas komitetas pasiūlė priimti 26 dokumentų projektus. Susidaranti nuomonė, kad prezidentas apie seimo darbus yra blogai informuojamas. Opozicinės grupės prezidento išsakyti nuomonei pritaria.

Vyčio Kryžius jaunuoliui

A. a. Romas Kalanta, Lietuvos prezidento Valdo Adamkaus dekretu Valstybės dienos proga apdovanotas Vyčio Kryžiaus I-jo laipsnio ordinu, kurį priėmė velionies artimieji liepos 6 d. apdovanojimų iškilmėje prezidentūroje. Prezidento dekretu nurodoma, kad R. Kalanta paaukojo savo gyvybę, protestuodamas prieš tautinį beteisumą ir sovietinės valdžios savivalę. BNS pranešime primenama, kad Romas Kalanta, 19 metų jaunuolis, 1972 m. susidegino Kauno Muzikinio teatro sode lyžėmis – įvairios tarptautinės konferencijos, Europos ir Amerikos žymių žmonių vizitai ir kt.

Naujas ambasadorius

Estijos prezidentas Lennart Meri naujuoju ambasadoriumi Lietuvai paskyrė Reiną Oidekivi, kuris pakeitė nuo 1996 m. Vilniuje dirbusį Alarą Olljūmą. Naujasis ambasadorius 35 m. amžiaus, diplomato karjerą pradėjęs 1992 m., dirbo ambasadoriumi Kijeve ir Estijos užsienio reikalų ministerijos politikos departamente. Yra vedęs, augina du vaikus. (BNS).

Švietimo sutartis su JT

BNS/LGTIC skelbia, kad rugpjūčio 2 d. švietimo ir mokslo viceministrė Vaiva Vėbraitė ir Jungtinių Tautų plėtros programos atstovas Darius Kontvainis pasirašė sutartį dėl projekto „Švietimas subalansuotas plėtros srityje“ įgyvendinimo. JT skirs 25,000 JAV dol. šio

projekto įgyvendinimui.

Projekto atsiradimą paskatino Baltijos jūros srities valstybių švietimo ministerių kovo mėnesį pasirašyta Hago deklaracija, kuria grindžiamos sričių subalansuotos plėtros strategijos švietimo sektoriaus nuostatos. Jos bus parengtos Lietuvai kartu su tautine veiklos programa, aprėpiančia visas švietimo pakopas, nuo ikimokyklinio ugdymo įstaigų iki universitetų.

Nori referendumo

BNS/LGTIC pranešimu, rugpjūčio pradžioje referendumo dėl Konstitucijos pakeitimo iniciatoriai jau buvo surinkę maždaug 240,000 iš 300,000 reikalingų parašų. Vieno iš iniciatorių, Kovo 11-sios signataro Kazimiero Uokos teigimu, tikimasi visus parašus surinkti iki rugpjūčio 14 d. Turint reikiamą skaičių, grupės siūlomais klausimais turės būti organizuojamas referendumas. Iniciatoriai siūlo, kad būsimame seime (kurio rinkimai vyks š. m. spalio 8 d.) narių skaičius būtų sumažintas nuo 141 iki 71.

Tarėsi dėl narystės ES

Rugpjūčio 2 d. Vilniuje vyko pasitarimai apie narystės ES pasekmes Lietuvos žemės ūkiui ir poreikius derybose dėl narystės ES siekti pereinamųjų laikotarpių. Įžanginį žodį tarė vyriausiasis derybininkas dėl Lietuvos narystės Europos sąjungoje, užsienio reikalų viceministeris Vygaudas Ušackas. Derybose dėl Austrijos, Švedijos, Suomijos ir Norvegijos narystės Europos sąjungoje vyriausiuoju Europos bendrijos derybininku žemės ūkio klausimais buvęs Rolf Mochler, dabartinis PHARE SEIL projekto žinovas pateikė žemės ūkio sektoriaus įjungimo į ES padarinių įvertinimą. Seminare dalyvavo Žemės ūkio ir Užsienio reikalų ministerijų, Europos komiteto pareigūnai, taip pat Žemės ūkio rūmų, Žemės ūkio bendrovių, Pienininkų organizacijų ir Ūkininkų sąjungos vadovai.

Žinovų teigimu, Lietuvos ūkis kol kas nėra tinkamai parengtas konkuruoti Vakarų Europos rinkose, rašo BNS/LGTIC. Lietuva yra numaciusi žemės ūkio srityje siekti tokių tikslų, kaip konkurencijos didinimas, eksporto plėtra ir aplinkosauga. Taip pat per ateinančius 6 metus bus stengiamasi gauti papildomų paramos šaltinių, skatinti žemės ūkio alternatyvią veiklą ir išspręsti socialines problemas kaime. Žemės ūkio politikos skyriaus derybos pradėti numatyta kitais metais.

Pusė agentų prisipažino

Rugpjūčio 5 d. pasibaigė buvusių KGB agentų prisipažinimo-iliustracijos (išryškino) laikas. Pusantro tūkstančio asmenų pareiškė norą pripažinti

(Nukelta į 2-ą psl.)

Šiame numeryje

Tėra dvi linkmės

Ateina laikas iš esmės keisti galvosena apie partijų pajėgumus
Sujudo prosovietinės jėgos
Kaltinamas A. Smetona, bet neužsimenama apie gyventojų genocidą
Seimo rinkimams besirengiant

Nemaža dalis Lietuvos piliečių blaškos tarp Rytų ir Vakarų
Politinio sąmyšio laikotarpis Lietuvoje

Ar iš tų trupinių ir blokų bus galima virti politinę sriubą?
Lietuvos kancijų paminklas

Grįžom, bet namuose neberodom namų
Lietuviai Karaliaučiuje

Ką iki šiol veikė Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas?
„Kristui gieda Lietuva“

Per amžius sukauptos giesmės – didžiulis tikinčiųjų turtas
Lietuva Amerikos prezidento atsiminimuose

Taip daro didieji, kai po jų kojoms pasimaišo mažiukai
Komunistų partija ir aukštosios mokyklos

Kiekviena užregistruota smulkmena turi savo šaknis bibliografijoje

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-6755. E-mail: tevzib@pathcom.com

Publications Mail Registration No. 9408. CPM 1001760

LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaiztūnienė. Metinė prenumerata – \$43, pusmetinė – \$22, mėnė – \$53, garbės – \$63. Oro paštu į užjūrus – \$140. Amerikoje – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TZ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuostata. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$43.00, patron \$53.00, sponsor \$63.00 per year. PERIODICALS Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

Lietuvos kankiniai

Krekenavos šventovės gynėjai

Sovietams okupavus Lietuvą, Krekenavoje iš vietinių sovietinių ir partinių aktyvistų buvo suformuotas okupacinės valdžios aparatas. Nuo pat 1940 m. vietiniai bolševikai daug kartų bandė užimti Krekenavos kleboniją. Reikalavo, kad kunigai išsikeltų. Su kunigais grubiai elgėsi, gąsdino, kad šventovę pavers šokių sale. Parapijiečiai emė saugoti kleboniją ir šventovę.

1941 m. sausio 22 d. mirė Krekenavos šventovės statytojas kan. Boleslovas Baronas. Jį pašarvojo klebonijoje. Laidotuvių metu ginkluoti bolševikai įsiveržė į kleboniją, susinešė suolus, pakabino Stalino portretą. Kanauninko laidotuvisė dalyvavusi žmonių minia, išėjusi iš šventovės juos išvijo, išnešė jų daiktus, neleidė čia įsikurti. Po šio įvykio vietiniai žmonės dar stropiau saugojo šventovę, per budėjimo laiką atrėmė ne vieną sovietų išpuolį.

Po kan. B. Barono laidotuvių metu įvykusio incidento sovietų valdžia pradėjo persekioti aktyvesnius šventovės ir klebonijos gynėjus. Vieni jų buvo suminti prie klebonijos, kiti namuose.

Suimtųjų artimieji ieškojo, vežė jiems maistą į Panevėžio kalėjimą, norėjo su jais susitikti. Prižiūrėtojai maistą paėmė, o pasimatytį neleidė. Artimieji apie suimtuosius žinių neturėjo iki 1990 m. Tik tuomet išaiškėjo, kad aštuoni aktyviausi Krekenavos šventovės gynėjai buvo ištremti bei žuvo toli nuo Lietuvos.

Vytautas Kadžys gimė 1911 m. Simoniškių k. Panevėžio apskrityje. Baigęs vidurinę mokyklą ūkininkavo gimtajame kaime. Suimtas 1941 m., kalintas Panevėžyje, 1941 m. liepos 6 d. išvežtas į kalinimo vietą Sol Ilecke, Čkalovo srityje. 1941 m. spalio 6 d. perkeltas į Petropavlovską, Šiaurės Kazachijos srityje. Ten ir mirė apie 1941 - 1942 m.

Julijonas Kisielis gimė 1902 m. Grašių k. Sukūrė sei-

mą ir ūkininkavo Krekenavoje. Suimtas 1941 sausio mėn., kalintas Panevėžyje. Išvežtas į kalinimo vietą 1941 m. liepos 6 d. Sol Ilecke. 1941 m. spalio 6 d. perkeltas į Petropavlovską. Čia buvo nuteistas ir mirė 1942 m.

Romualdas Klioris gimė 1913 m. Zydelių kaime. Baigęs pradinę mokyklą ūkininkavo gimtajame kaime. Suimtas 1941 m., kalintas Panevėžyje, išvežtas į lagerį 1941 m. Ten ir žuvo.

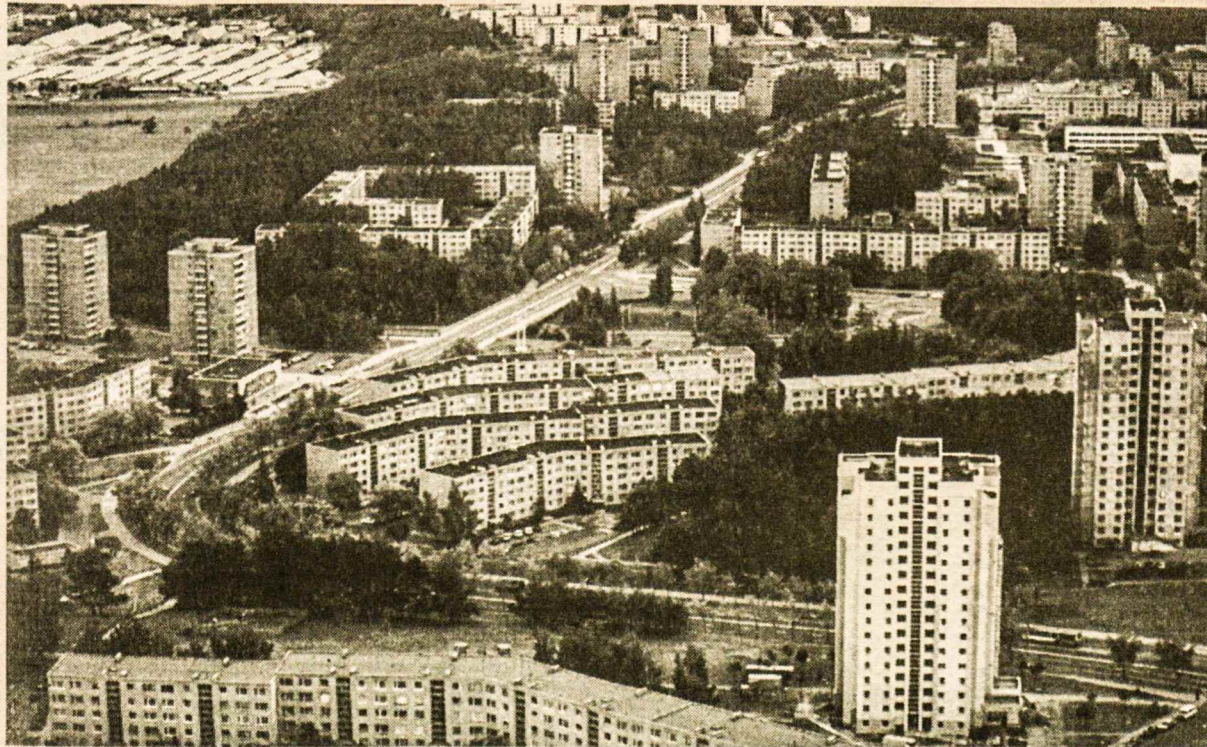
Ignacas Rutkauskas gimė 1892 m. Naujamiestyje. Baigė vidurinę mokyklą, vėliau sukūrė seiimą ir ūkininkavo Slabados k. Suimtas 1941 m. gegužės 14 d., kalintas Panevėžyje. Po poros mėnesių išvežtas į kalinimo vietą Sol Ilecke. Ten ir žuvo.

Pranas Smailys gimė 1899 m. Butrimiškių k. Baigė pradinę mokyklą, vėliau sukūrė seiimą ir ūkininkavo Krekenavoje. Suimtas 1941 m. vasario 10 d., kalintas Panevėžyje. Išvežtas į kalinimo vietą 1941 rugsėjo 6 d. Sol Ilecke. Ten 1941 rugsėjo 21 d. ir mirė.

Simonas Rapšys gimė 1888 m. Grašių kaime. Kaip savanoris dalyvavo kovose dėl Lietuvos nepriklausomybės. Vėliau sukūrė seiimą ir ūkininkavo Krekenavoje. Buvo seimo narys. 1940 m. įvedus sovietų okupacinę valdžią Krekenavoje, aktyviai įsijungė į pasipriešinimo organizavimą. Suimtas 1941 m. gegužės 16 d., kalintas Panevėžio kalėjime. Išvežtas į kalinimo vietą 1941 m. liepos 6 d. Sol Ilecke. Žmona su dviem nepilnamečiais vaikais 1941 m. buvo išvežta į tremtį. S. Rapšys vėliau buvo perkeltas į Petropavlovską. Ten jis ir mirė.

Antanas Kurieckis gimė 1920 m. Kėdainių apskrityje. Vėliau su tėvais persikėlė ūkininkauti į Butrimonių k. Buvo suimtas 1941 m. Žuvo lageryje.

Juozas Jakaitis gimė 1906 m. ir gyveno Valmoniškių kaime. 1941 m. suimtas J. Jakaitį paleido, bet vėliau vėl suėmė. Jis mirė lageryje 1953 m.

Vilniaus rajonas Lazdynai nuo televizijos bokšto

Nuotr. G. Kurpio

Seimo rinkimams besirengiant

Lietuvos krikščionių demokratų ir kitos partijos

VIKTORAS ALEKNA, Vilnius

Artėjant seimo rinkimams jau visos didesnės Lietuvos partijos surengė savo konferencijas, sudarė kandidatų ir seiimą sąrašus ir jau pradėjo didžiąją priešrinkiminę kovą: iškilti į nepasiekiamas viršūnes ir į dugną nugrūsti savo varžovus ar politinius priešininkus.

Beveik visos partijos skelbia besijungiančios į vadinamąsias koalicijas. Vienos jungiasi iš anksto ir sudarinėja bendrus kandidatų sąrašus bei dalijasi rinkimų apygardomis, kitos skelbia, kad į rinkimus eis atskirais sąrašais, o po rinkimų jungsis vyriausybei sudaryti, nes nėra viena partija nesitiki iškilti iki absoliučios daugumos, kaip buvo pavykę Tėvynės sąjungai – Lietuvos konservatoriams per 1996 m. rinkimus.

Po skaldymosi

Krikščionių demokratų partija išgyveno skaldymosi laikus ir šiemet mano į rinkimus eiti viena. Tiesa, per Moderniųjų krikščionių demokratų sąjungos steigiamąją konferenciją moderniųjų pirmininkas sakė, kad per rinkimus visos krikščionių demokratų partijos (o jų dabar yra jau trys) turėtų eiti susivienijusios, bet paskutinis moderniųjų pirmininko Vyt. Bogušio žingsnis į POP (Paulausko, Ozolo, Pakso) žaidynes Molėtų rajone atgrasė nuo šios sąjungos ir kai kuriuos moderniųjų rėmėjus ar net narius, ir lūkesčiai apie kokį nors bendravimą supliuško. Lietuvos krikščionių demokratų partija liepos 15-16 d. d. posėdžiavo viena.

Tarnauti Lietuvai

Pirmą dieną buvo susirinkusi taryba. Buvo aptarta partijos programa "Tarnauti Lietuvai" ir sudarytas kandidatų į seimo rinkimus sąrašas. Programoje tik šiek tiek pataisyta ir patikslinta 1996 m. "Tarnauti Lietu-

vai" programa. Kaip lig šiol, taip ir ateityje krikščionys demokratai, būtent tie, kurie savo veiklą skaičiuoja nuo 1904 metų, svarbiausiu savo siekiu laiko tarnauti Lietuvai, todėl šios partijos politinius sprendimus lėmė ir ateityje lems valstybės interesai – tinkamai pasirengti Lietuvai stoti į Europos sąjungą ir Šiaurės Atlanto organizaciją. Lietuvoje, kaip ir pasaulyje, trumpintai vadinamą NATO.

Bet valstybė gali žengti pirmyn tik tada, kai jos piliečiai supranta patys, ko jie turi siekti, kad gyventų geriau ir teisingiau. Deja, nemaža dalis Lietuvos piliečių blaškosi tarp Rytų ir Vakarų. Nemažai kam atrodo, kad laisvė ir nepriklausomybė pablogino jų buitį, todėl tokie žmonės vis dar svajoja apie tariamą sovietų okupacinio režimo kurtą gerovę. Tokiomis žmonių nuotakomis mano pasinaudoti įvairūs politiniai dariniai, vadovaujami buvusių komunistų, šiądien pasivadinusiu centristais, liberalais, naujų vėjų skelbėjais. Kas tie naujieji vėjai? Dažnai jų gaudytojai nemo-

ka paaiškinti net sau, o ką gali suprasti tie, kurie kviečiami balsuoti už tuos vėjus.

Pagrindiniai uždaviniai

Programoje "Tarnauti Lietuvai" krikščionys demokratai pagrindiniais savo uždaviniais laiko štai ką: gyventi saugioje valstybėje; formuoti savo vaikams krikščioniškomis vertybėmis grindžiamus tvirtus dorovinius pagrindus ir suteikti jiems šiuolaikinį išsilavinimą; skiepyti darnios šeimos būtinumą; turėti męgstamą tinkamai atlyginamą darbą; dalyvauti valstybės politiniame bei vietos bendruomenės gyvenime ir turiningai leisti laisvalaikį; turėti patikimas socialines garantijas negalios ar senatvės atvejui.

Tie pagrindiniai tikslai ir lemia būdus, kurių partija, dalyvaudama seime, turės siekti, o

konferencijos dalyviai, dar papildę programą įvairiais pasiūlymais, ir nutarė vadovautis ja. Tai programai vykdyti į kandidatų sąrašą įtraukė 73 aktyviausius partijos narius, pirmaisiais patvirtindami partijos pirmininką akademiką Zigimą Zinkevičių, partijos valdybos pirmininką Užsienio reikalų ministrę Algirdą Saudargą, seimo narį Albertą Šimėną, seimo narius – Kazimierą Kuzminską, Petrą Gražulį, Joną Šimėną, Švietimo reikalų viceministrę Gražiną Paliokiene, Seimo narius – Krašto apsaugos ministrę Česlovą Stankevičių, Povilą Katilių, Arimantą Raškinį. Tai pirmas sąrašo dešimtukas.

Konferencija

Liepos 16 d. įvyko LKDP konferencija, į kurią susirinko net 216 atstovų. Konferencija sveikino tik Tėvynės sąjungos atstovą Juozas Algirdas Katkus, Rusijos krikščioniškųjų jėgų atstovą Aleksandrą Čiupėvą ir Juozas Kojelį. O prezidentas Valdas Adamkus, toms dienomis viešėjęs Lenkijoje Žalgirio kautynių minėjime, krikščionis demokratų pasveikino raštu. Po to dar kartą buvo plačiai aptarta rinkimų programa ir konferencijos dalyvių patvirtinta.

Nors jau nuo 1992 m. K. Bobelis yra subūręs Lietuvos krikščionių demokratų sąjungą, o šių metų pavasarį atsiskyrė ir modernieji krikščionys, bet tiek vienu, tiek kitu atsisakyrimas Lietuvos krikščionių demokratų partijai didesnės žalos nepadarė. Štai Kaune iš daugiau kaip 600 narių pasitraukė apie 30, o Pasvalyje iš daugiau kaip 400 narių – tik vienas. Bet šis pasitraukė ir iš moderniųjų, o susibūrė nauja 11 narių kuopa. Nors spauda ir pranašauja, kad LKDP neperžengs 5% rinkimų slenksčio, bet viskas rodo, kad LKDP nugalės slenksčius ir eis tarnauti Lietuvai.

Savaitė...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

savo buvusius ryšius su sovietų saugumo struktūromis. Rugsėjo 7 d. Valstybės saugumo departamento (VSD) generalinis direktorius Mečys Laurinkus pristatė prezidentui Valdui Adamkui Liustracijos įstatymo vykdymą.

Užsiregistruoti specialioje komisijoje norintys prisipažinti galėjo pusę metų nuo įstatymo įsigaliojimo. Visi duomenys, įskaitant prisipažinusių pavardes, yra laikomi valstybės paslaptimi. Pasibaigus registracijai, darbo grupė turi paruošti pavardžių sąrašą tų žmonių, kurie bendradarbiavo su KGB, bet neatėjo prisipažinti. Sąrašas bus pateiktas tarpžinybinei komisijai, kuri spręs, ar skelbti viešai šių žmonių pavardes, kaip numatyta įstatyme. M. Laurinkaus teigimu, nepripažinusių yra beveik tiek pat, kiek atėjusių prisipažinti. Duomenys apie slapta bendradarbiavimą bus skelbiami "Valstybės žiniose", jeigu buvęs slapstasis bendradarbis per 6 mėnesius nepripažino arba pateikė klaidingą informaciją, arba ją nuslėpė. Išaiškėjus nuslėptam bendradarbiavimo faktams, numatoma galimybė desimčiai metų taikyti darbinės veiklos apribojimus. RSJ

Politinio sąmyšio laikotarpis Lietuvoje

Pagal vieno profesoriaus laišką iš Vilniaus

IGNAS MEDZIUKAS,

Los Angeles

Visuomenės nuomonių tyrimo "Vilmorus" duomenimis (liepos 5-9 d.), populiariausias Lietuvoje yra buvęs prezidentas Algirdas Brazauskas. Po jo eina prezidentas V. Adamkus, A. Paulauskas, K. Bobelis, R. Pakšas ir kiti. Į klausimą, už kurią partiją balsuotumėt, jei rinkimai vyktų už savaitės, apklaustieji pasisakė taip: už Naująją sąjungą (socialliberalus) balsuotų 21.3%, Valstiečių partiją – 8.8%, Liberalų sąjungą – 8.6%, Socialdemokratų partijos ir LDDP koaliciją – 8.6%, Centro sąjungą – 6.2%, Tėvynės sąjungą – 4.3%, Krikščionių demokratų partiją – 2.4%, už kitus mažiau.

Vilnietis profesorius, kuris turi progos sekti iš arti, kas vyksta Lietuvos padangėje, savo laiške į JAV rašo, kad politinis sąmyšis plečiasi. "Vienos partijos jungiasi į neaiškius jų partiečių blokus, kitos skyla į trupinius. Ar iš tų trupinių ir blokų bus galima virti politinę sriubą – tik Dievas žino. Virti tai gal kas ir galės, tačiau neaišku, kas tą sriubą srėbės".

Pirmame puode, prie kurio didžiausią samtį turi A. Brazauskas (asistentai – Č. Juršėnas ir socdemas V. Andriukaitis), sriuba jau dabar turi komunistinį tvaiką. Tačiau 10% lietuvių šią sriubą "šlamš" apsilauždami pirštus. Nieko nuostabaus, nes jų akys viešai ar paslapčiaom dažnai žvelgia į tą pusę, iš kurios teka saulė. Ne vienas jų širdyje deklamuoja Salamėjos Nėries, vykusios į Maskvą parvežti saulės, žodžius: "Ir sklinda apie jį plačiai/ Legendos po pasaulį/ Galingi Stalino pečiai/ Laužia vartus į saulę..."

Generolas Frankas per Ispanijos pilietinį karą sakė: "Aš einu į Madridą keturiomis kolonomis, o penktoji mane pasitiks Madride". Galiu tvirtinti, kad tokia penktoji kolona yra ir dabar Lietuvoje...

Kas puode verdama aišku, tik neaišku, kaip buvęs tremtinys socdemų vadas Vytenis Andriukaitis, patyręs Sibire visas to krašto "linksmybes", stovi prie to tvaikaus katilo? Socdemai gali daryti viską, tačiau susidėti su tais, kurie yra saulės iš rytų nešamų idėjų tėsėjai... nesuprantama.

Antras puodas, kuriame politinė sriuba verdama pagal prezidento receptą, yra aptarnaujamas keturių asistentų: socialliberalo A. Paulausko, centro R. Ozolo, liberalo R. Pakso ir modernaus krikdėmo (nežinau, ką reiškia prie krikščionies demokrato prilipintas žodelis "modernus") V. Bogušio. Paprastai į betkurį ruošiamą patie-

kalą dedami dalykai, kurie tarpusavy derinasi. Jei į puodą bus įdėta nesiderinančių gaminių, tai šio "birzgalo" padorus tautietis nevalgys. Tačiau jei šis "birzgalas" virs pagal aukščiau-sio virėjo receptą, tai jį rys visi tie, kurie norės parodyti jam ir jo asistentams palankumą. Tik reikia tuo suabejoti, prisimenant po "ragautuvių" Krylovo pasakėčią, kai visi pakinkyti į vežimą, traukė skirtingomis kryptimis... Be to, daug kas priklauso nuo to, kiek žmonių parems šio recepto kiekvieną sudėtinę dalį. Atrodo, kad šio puodo turinį su malonumu "kirstų" apie 60%.

Ant krikščionių demokratų krosnies – trys puodai (nors tik vienas pagrindinis, K. Bobelio ir V. Bogušio – ant atskirų krosnių). Kiti šios minties partiečiai (demokratai, Laisvės lyga, tautininkai ir kiti) verda savo sultyse, todėl lietuvačiai šių patiekalų nemėgsta.

Krikščionių demokratų galimybės mažos, nes ketverius metus būdami antraičiai galėjo tik blizginti konservatorių batus... Gaila, kad pati rimčiausia (mano akimis žiūrint) Krikščionių demokratų partija pasmerkė save išnykimui. Matyt, ši partija pritrūko gerų vadų. Labai gaila, nes tai mano svajonių partija.

Prie konservatorių katilo stovi Landsbergis ir jo asistentai. (L. Andriukienė ir G. Vagnorius verda sriubą savo puode-liuose. Manau, jie patys ir srėbs ją). Viskas būtų labai gerai, jei V. Landsbergio asistentų tarpe nebūtų išeivių iš komunistinio bastiono: CK ir partkomų. Kartais atrodo, kad ta publika į puodą specialiai ką nors įpila, kas nesiderina. Todėl rimta partija, laimėjusi prieš ketverius metus daugumą seime, nusirito į tokią prarają, kad net V. Landsbergio autoritetas sunkiai sugebės ją ištraukti į lygmenį. Jei to padaryti nepavyks, antrojo puodelio savininkai savo fanfaromis sugros konservatorių garbei gedulįganą maršą...

Tuomet Lietuvoje bus šalta ir tamsu. O žmonės prašys, kad patektų saulė. Bet taip surėdyta, kad saulė teka tik viename pasaulio krašte – rytuose. Neduok Dieve, kad vėl kas nepradėtų "laužyti vartų" į saulę, kaip 1940 metais.

Pesimizmas? Taip. Ar optimizmo vilčių yra? Taip. Tačiau tuomet lietuvačiams reikia duoti daugiau duonos (dar kai ką prie jos) ir žaidimų. Romos patricijai nuo plebėjų nukentėjo, nes jie nedavė plebėjams pakankamai duonos ir žaidimų.

"Štai tokia gyvenimo filosofija". Tokiais žodžiais baigia laišką profesorius.

A+

ONUTEI JURGUTIENEI

mirus,

nuoširdžiausią užuojautą reiškiu jos vyrui MARCIUI, sūnams su šeimomis ir kitiems giminėms bei jų šeimoms –

Regina Butkevičienė

VASAGOS MOTERŲ BŪRELIO VALDYBOS NARAI

A+

MAGDELENAI JUOZAITIENEI

mirus, jos seseris MARIJĄ MILIŠAUSKIENEJ Čikagoje ir VIKTORIJĄ PALTANAVIČIENEJ Lietuvoje (Prienuose) nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

Vasagos moterų būrelio valdyba

A+

GEDIMINUI MELNYKUI,

buvusiam "Talkos" kredito kooperatyvo ilgamečiame tarnautojui (1966-1984 m.) ir revizijos komiteto pirmininkui (1986-1997 m.) mirus, reiškiamo nuoširdžią užuojautą žmonai ONAI, dukroms REIMUNDAI STIRBIENEI ir ANELEI CROOK, sūnui KESTUČIUI KAMINSKUI, vaikiečiams DIJANAI ir ZUZANAI bei visiems kitiems giminėms –

"Talka" lietuvių kredito kooperatyvo valdyba, kredito komitetas ir tarnautojai

PADĖKA

Kanadoje patydydome ir amžinybę
Berdami saujelę smėlio Lietuvos,
Nuo kapų brangiųjų artimųjų,
Jau seniai praskinusį kelią
Tau į anapus.

Mūsų brangi mamytė, uošvė, senelė, prosenelė

A+

JANINA GRABOŠIENĖ

mirė 2000 m. birželio 2 d.; palaidota birželio 5 d.

Reikiame nuoširdžią padėką visiems, kurie su mumis lydėjo a.a. Janiną į amžiną poilsį. Dėkojame prel. J. Staškevičiui už visas atliktas apeigas: maldas koplyčioje, laidotuvių Mišias Lietuvos kankinių šventovėje ir laidojimo apeigas Šv. Jono lietuvių kapinėse. Ačiū muz. L. Turūtaitei už giedojimą su vargonų palyda Mišių metu ir Juditai su Indre už bendravimą parenkant šeimos narių skaitinius Mišioms. Taip pat dėkojame karsto nešėjams Zenonui Stanaičiui, Patrick Klausui, trijų vaikiečių vyrams Nicholas, Michael ir George bei provaikiečiui Matui.

Ačiū visiems, dalyvavusiems maldose koplyčioje, Mišiose ir atsisveikinant kapinėse. Dėkojame už užuojautas žodžiu, raštu ir spaudoje, už užprašytas Mišias ir už atsiųstas gėles, išpūdingai puošusias visas apeigas. Tariamame nuoširdų ačiū už aukas, paremiant Lietuvoje našlaičius, sergančius džiova ir vėžio ligonis, Lietuvos vaikų dienos centrus, Slaugos namų statybą, Šv. Jono lietuvių kapines ir "Tėviškės žiburius". Gili padėka M. Povilaitienei ir B. Matulaitienei už aukų rinkimą. Nuoširdi padėka B. Stanulienai už paruoštus pusryčius ir po nioms už prisidėjimą pyragais. Jūsų visų prisijungimas prie mūsų suteikė ir tebetiekia paguodą liūdinti ir prisimenant mūsų brangią Janiną.

Liekam dėkingi –

duktė Irena Ross su Jim, jų vaikai Darius ir Vika, sūnus Leonardas su šeima, sūnus Jurgis su šeima

A+

MAGDALENAI PAKULIENEI

mirus,

nuoširdžiai užjaučiame jos dukrą, valdybos narę, SILVIJĄ PIEČAITIENĘ bei jos šeimą –

KLB krašto valdyba

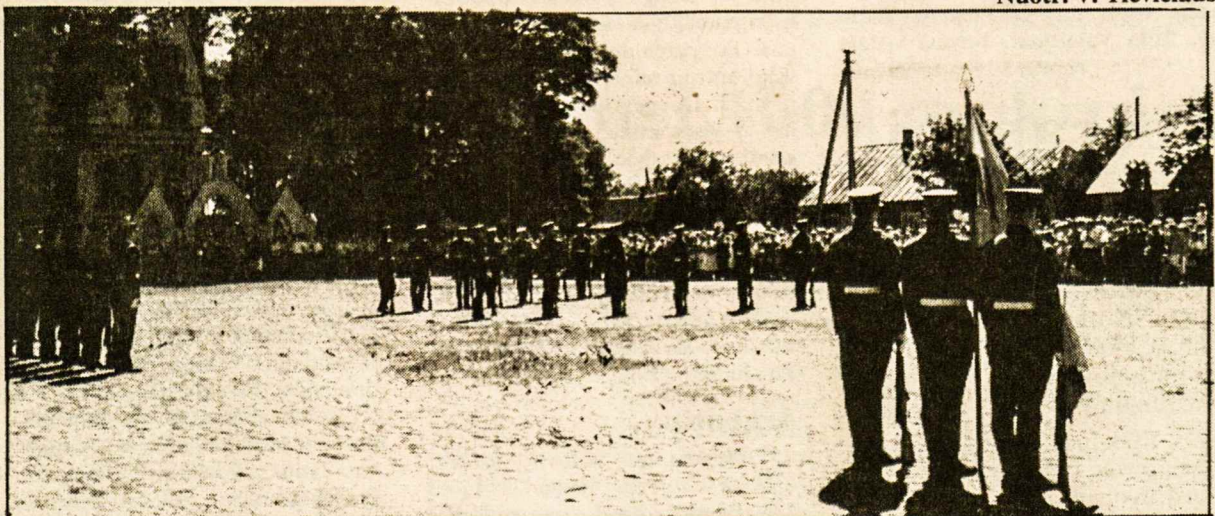

ŠVENČIAUSIOS JĖZAUS ŠIRDIES TARNAIČIŲ vienuolių narės-seserys, naujokės ir postulantės. Jų yra Lietuvoje apie 100. Darbuojasi išsisklaidžiusios po visą kraštą. Slaugo ligonius, senelius, vaikus. Dabar jos telkiasi Kaune, kur stato ar jau pastatė centrinių vienuolyną, kurio statybos kaina 735,000 JAV dolerių. Iš tarptautinės organizacijos "Aid to the Church in Need" gavo paramą 147,000 dol. Taigi dar daug trūksta. Ši nuotrauka išspausdinta minėtos organizacijos žiniaraštyje "Mirror" 2000 m. 5 nr.

„Kepurinė“ Valkininkų miestelio šventėje. Ją atlieka vietos vidurinės mokyklos saviveiklininkai

Nuotr. V. Ylevičiaus

Lietuvos kariuomenės paradas Valkininkų miestelio šventėje

Nuotr. V. Ylevičiaus

Šventė, gaivinusi įdomiais renginiais

Istorinė vietovė, atlaikiusi lenkinimo pastangas

JULIUS AUKŠTAITIS, Vilnius

Valkininkų gyvenvietės pavadinimą randame jau XIV š. metraščiuose. Šis miestelis, įsikūręs prie senojo Vilniaus – Krokuvos kelio, išgyveno daug skaudžių įvykių, ypač lenkų okupacijos metais. Parapija būtų buvusi sulenkinta, jeigu nebūtų parodę aktyvaus pasipriešinimo vietos gyventojai ir kunigai.

Šio krašto švietėjas kunigas S. Gimžauskas praėjusio amžiaus pabaigoje parašė monografiją apie parapijos žmonių buitį, papročius. Spaudos draudimo metais lietuviško žodžio ir rašto skatino nepamiršti knygnešys Markevičius. Valkininkų apylinkių gyventojai priešinosi ne tik lenkų, bet ir vokiečių bei rusų okupantams.

Birželio 11 d. Lietuvai pagrazinti draugijos ir Valkininkų seniūnijos pakviesti žmonės gausiai rinkosi į Sekminių atlaidus, Lietuvos valstybingumo minėjimo šventę. Šv. Mišias už žuvusius laisvės gynėjus aukojė mons. Kazimieras Vasiliauskas ir klebonas kun. Vytautas Pūkas. Pamoksle mons. K. Vasiliauskas kvietė parapijiečius atsisiegti ir dvasines vertybes: meilę savajam kraštui, artimui, optimizmą žvelgiantį į ateitį.

Šventovėje prieš pamaldas koncertą atliko vargonininkas

Leopoldas Digrys ir solistė Jūditė Leitaitė.

Po pamaldų miestelio aikštėje vyko valstybingumo šventė. Lietuvai pagrazinti draugijos centro valdybos pirm. Juozas Dingelis, sveikindamas parapijiečius, pabrėžė, kad gyvename istorinį laikotarpį. 2000-ji metai Lietuvai turtingi svarbiais valstybingumo jubiliejais:

Karaliaus Mindaugo karūnavimo ir krikščionybės įvedimo 750-metis, Steigiamojo seimo, įtvirtinusio Lietuvos valstybingumą – 80-metis, atkurtos valstybės – dešimtmetis.

Keliaujame per Lietuvos kaimus ir miestelius, stengdamiesi pakylėti žmonių dvasią, išsklaidyti neviltingas apraiškas, pagerbti žuvusius už Lietuvos laisvę, pasidžiaugti laisva, gyva ir gražia Tėvyne.

Šventės dalyvius sveikino: Varėnos rajono vicemeras Rytis Vaičiaitis, Valkininkų seniūnas Jonas Urbaitis, seimo narys Algis Kašėta, Krašto apsaugos min. Česlovas Stankevičius ir kt.

Nušėjuvo aikštė, kai galingu žodžiu prabilo aktorius Tomas Vaišietis. Jis paskaitė ištrauką iš Justino Marcinkevičiaus dramos „Mindaugas“.

Kelias okupacijas išgyvenusių žmonių akyse švėjtę džiaugsmo ašaros, kai vyko Lietuvos kariuomenės paradas.

Motorizuotos pėstininkų brigados „Geležinis vilkas“ garbės sargybos kuopa ir garbės sargybos orkestras atliko šventinę programą, padėjo gėles okupacijos aukoms pagerbti. Renginio vedantysis žurnalistas Juozas Šalkauskas gausius šventės dalyvius kvietė pasitiprinti kareiviška koše.

Naujai atremontuotose kultūros namuose vyko parapijiečių sueiga. Apie aktyvios bendruomenės kūrimo problemas kalbėjo kraštiečiai: Juozas Dingelis, prof. Pranas Buckys, prof. Romas Ginevičius, Valkininkų miškų urėdas Stasys Vičkačka.

Tėvynės meilės, etnokultūros išsaugojimo tema pasisakė publicistas JAV lietuvis Vilius Bražėnas, Lietuvos Vytautų klubo pirm. doc. Tamulevičius, MPB „Geležinis vilkas“ vadas plk. Vytautas Žukas, Gervėčių klubo pirm. Alfonsas Augulis.

Parapijiečiams koncertavo Vilniaus miškų urėdijos folklorinis ansamblis „Našvia“. Darniai skambėjo ansamblio dainos, smagiai sukosi šokėjų poros. Kartu su visais šventės dalyviais buvo sugiedota Maironio „Lietuva brangi“.

Jubiliejinį metų renginį, valstybingumo šventės Lietuvai pagrazinti draugijos pradėtos švėsti Perlojoje palieka skambų atgarsį žmonių širdyse. Jos keliauja per Lietuvą.

vietą tautos ir valstybės istorijoje.

1941 m. birželio sukilimo vaidmuo tautos istorijoje kol kas vertinamas nevienareikšmiai. Tam turi įtakos bolševikinio mentaliteto istorikai, E. Zurofo fanatiškas antilietuviškumas, mums priešiški jų negabota propaganda ir mūsų politikų bei istorikų nepakankamas ryžtingumas.

1941 m. birželio sukilimo reikšmės klausimu profesionaliausiai yra pasisakęs istorikas prof. Edvardas Gudavičius: „Galima skačiuoti, kiek dienų ar savaitę gyveno Lietuvos valstybingumas 1941 m. vasarą, bet niekas nepaneigs, kad jis gyvavo. Galima kartoti, kad Lietuva kapituliuojo 1940 metais, bet niekas nepaneigs, kad ji sėkmingai sukilė 1941 m. birželį. Visa tai Birželio 23-čiąją stato į vieną gretą su Vasario 16-tąja ir Kovo 11-tąja.“

1999 m. sausio 12 d. Lietuvos respublikos seimas valstybės teisės aktu pripažino Lietuvos Laisvės kovos sąjūdžio tarybos 1949 m. vasario 16 d. deklaraciją. Laikas 1941 m. birželio 23 d. Lietuvos aktyvistų fronto štabo deklaraciją apie Lietuvos nepriklausomybės atkūrimą ir Laikinosios vyriausybės sudarymą pripažinti Lietuvos valstybės teisės aktu. Taip bus atkurtas istorinis teisingumas ir baigsis spekuliacijos sukilimo tikslų ir svarbos klausimai.

Veiksniai, lėmę Lietuvos likimą

Žvilgsnis į stambiusius įvykius nuo 1919 iki 1990 metų

KAZYS BLAŽEVIČIUS, Kaunas

Šiame šimtmetyje mūsų tautos ir valstybės likimą nulėmė trys reikšmingi įvyksniai.

Pirmasis – 1919-1923 m. savanorių kovos su bolševikais, lenkų agresoriais, bermontininkais ir plėšikų gaujomis. Tąsyk didžiulis heroizmas, meilė Tėvynei ir iš milžinkapių skludusi protėvių palaima padėjo įvykti stebuklui – išnykimui pasmerktą tautą grįžo į pasaulio tautų bendriją ir pradėjo kurti naują gyvenimą, žadėjusį gražią ateitį.

tį. Deja, pasauliniai sukrėtimai viską sugriovė.

Antras veiksnys – 1941 m. birželio sukilimas. Jis pasauliui parodė, kad Sniečkaus, Paleckio, Gedvilio ir kitų tautos atplaišų suvaizdinta komedija apie Lietuvos savanorišką įsijungimą į nusikaltėlių imperiją buvo tik Maskvos samdinių organizuotas farsas. Neatsitiktinai ir mūsų dienomis sukilimo tikslus ir reikšmę bandoma iškraipyti.

Trečias veiksnys – 1944-1953 m. partizaninis pasipriešinimas didžiausiam mūsų tautos priešui – didžiurusiškajam raudonajam nacionalšovinizmui.

Partizaninis pasipriešinimas buvo natūrali 1941 m. birželio sukilimo tęsia. Jame dalyvavo 1919-1923 metų laisvės kovų savanoriai, jų vaikai ir artimieji, 1941 m. sukilėliai ir gen. P. Plechavičiaus Vietinės rinktinės kariai, kurie sudarė pirmųjų partizanų būrį užuomazgas.

Nenumaldomas laisvės troškimas, žūtbutinės kovos su pavergėjais ir tikėjimas istorinio teisingumo neišvengiamumu atvedė tautą į 1990-ųjų Kovo 11-tąją.

1919-1923 m. laisvės kovotojų-savanorių žygdarbiai aukso raidėmis įrašyti į tautos istoriją.

1944-1953 metų Tėvynės laisvės ir garbės gynėjų-partizanų kovos svarba juo toliau, juo labiau įvertinama. Partizaninio pasipriešinimo epocha jau užėmė jai priklausančią garbingą

Lietuvos kančių paminklas

Petrašiūnų kapinėse pastatytas paminklas – 21 kryžius, apjuostas grandine, primenantis sibirines tautžudystės aukas

Gedulo ir vilties dieną – birželio 14-ąją kasmet vyksta renginiai, skirti pagerbti atminimą aukų sovietinio genocido, prasidėjusio 1940-aisiais masiniu Lietuvos gyventojų trėmimu į negyvenamas Sibiro vietas. Dauguma jų buvo išvežta už Poliarinio rato, prie Arkties vandenyno Leptevų jūros, pasmerktai mirti nuo šalčio ir bado. Šiomet ypatingai gražiai paminėta ši liūdna diena Kaune, kur Petrašiūnų kapinėse buvo atidengtas Lietuvos kančių paminklas – memorialas. Jį sumanė ir per trejus metus pastatė Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos Kauno skyriaus taryba, pasitelkusi į pagalbą savo skyriaus narius, geranoriškų aukotojų lėšas.

Lietuvos kančių memorialas – tai 21 baltas kryžius, sujungti sunkia grandine su geležiniais apkaustais, kaustančiais pušų kamienus. Ant apkaustų įrašyti didžiausių sovietinių koncentracijos lagerių ir tremties vietų pavadinimai: Rešiotų, Kengyr, Igarka, Norilsk, Magadan, Inta, Permė, Pečiora, Vorkuta, Kolyma, Balchaš, Taišet, Tomsk, Irkutsk, Uchta. Ši kompozicija simbolizuoja sovietinių lagerių tinklą – gulagą.

Šalia betoninių kryžių kompozicijos ant žemo juodo granitinio postamento stovi Baltasis angelas, tarsi laiminantis žuvusius, sušalusius, nukankintus. Abipus Baltojo angelo – tryliką stelių, kuriose įvardintos sovietinio genocido aukos.

Įrašai skelbia visam pasauliui, kad Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą, jos represiniai organai 1940-1957 m. nužudė 24,303 žmones – karius, šaulius, sukilėlius, Vietinės rinktinės karius, Lietuvos partizanus, kitus rezistentus ir jų šeimos narius; 1940-1953 m. įkalino 198,367 žmones, iš jų kalėjimuose ir lageriuose žuvo 20,000 žmonių; ištrėmė apie 127,000 žmonių, iš jų žuvo tremtyje dėl bado ir šalčio apie 28,000 žmonių. Vykdamas Lietuvos gyventojų genocidą 1940-1941 m. ištrėmė į Sibirą apie 13,600 Lietuvos sūnų ir dukrų. Antrosios sovietinės okupacijos metais 1945-1953 m. ištrėmė dar 126,059 nekaltus žmones. Išvardinti visi tremties metai ir tremtinių skaičiai.

Memorialą pašventino ir prasmingą žodį tarė arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius. Renginyje dalyvavo Kauno apskrities atstovai Juozas Yla, Vincė Vaidevutė Margeviciene, Kauno vicemeras Gediminas Jankus, Lietuvos seimo narys, slaptos antisovietinės organizacijos „Geležinis vilkas“ narys Algirdas Petrusėvičius, partizanas, šaulys Juozas Armonaitis.

Tremtinys prof. Stanislovas Sajauskas iškilmingai įteikė „Ąžuolo“ vidurinės mokyklos moksleiviams Memorialo globos perdavimo Aktą, palydėdamas žodžiais „kai mūsų nebebus“. Memorialo atidengimo iškilmę vedė aktorius Petras Venclovas, tremtinių dainomis, nuostabią Maironio giesmę „Marija, Marija“ įprasmino LPKTS Kauno skyriaus Tautinio meno ansamblio, vadovaujamas maestro Prano Jurkonio ir „Ąžuolo“ vidurinės mokyklos ansamblio. Grojo „Ainių“ ansamblio trupė.

Lietuvos kančių paminklo atidengimo bei pašventinimo iškilmė prasidėjo šv. Mišiomis Kauno katedroje. Po Mišių buvo padėtos gėlės visose tautos kovą ir kančią primenančiose vietose: prie Nežinomojo kario kapo, Laisvės paminklo, žuvusiems už Tėvynės laisvę paminklo, Kryžių kalnelyje ir Geležinkelio stoties perone prie bėgių. 18-tą valandą rinkomės prie Lietuvos kančių memorialo.

Po 3 metų darbo Baltasis angelas gali pakylėti iki dangaus pabaigtuvių vainiką. Šis memorialas – tai simbolis didžiulės pagarbos tiems, kurie žuvo ir kentėjo už Lietuvos laisvę. Tėvų, o ir mūsų likimas buvo žiaurus. Partizaninis karas, kalėjimai, lageriai, tremtis. Daugeliui likimas nusišypojo – grįžom, bet namuose neberadom namų. Sugrįžkite namo žuvę mūsų lauke, nukankinti per tardymus, nužudyti lageriuose, sušalę Sibiro sniegynuose! Dabar čia Jūsų namai. Čia Jūsų atmintis. Su kokia meile statėme šį memorialą, su kokia meile, apgaubta liūdesiu, mes iki šiolie laukiame Jūsų. Mums išėjus amžinybėn, šį atminimą saugos vaikai ir vaikaičiai, ir tai eis iš kartos į kartą. Tik ką prof. Stanislovas Sajauskas įteikė Kauno „Ąžuolo“ vidurinės mokyklos auklėtiniams aktą, kuriuo pavedėme Memorialą šios nuostabios mokyklos auklėtiniais.

Vienas žmogus nedaug ką gali nuveikti, bet jei aplink tiek daug degančių meilės Tėvynei širdžių, norinčių įamžinti jos tragišką praeitį, atsiranda ir jėgų ir lėšų. Šiandieną nuoširdžiai dėkoju projekto autoriui Vlado Sakalauskui, akmenis darbų meistrai Erikui Vitkauskui. Dėkoju taip pat Kauno miesto savivaldybei, jos kultūros, ūkio skyriams, Kauno ir Petrašiūnų kapinių priežiūros tarnyboms. Dėkoju Kauno apskrities viršininkui, Kauno kelių eksploatavimo viršininkui V. Gričiui už čia taip reikalingą grandinę, akcinių bendrovių „Pluoštas“, „Stumbras“, „Urmus“, „Dinamo“, „Kausta“, „Centrolitas“, „Atrama“ vadovams bei administracijos darbuotojams už finansinę paramą ir pagalbą statybinėmis medžiagomis. Nuoširdžiausias ačiū LPKTS Kauno skyriaus nariams, kurių nario mokesčiai ir aukos sudarė didžiulią dalį memorialui sunaudotų lėšų. Dėkoju taip pat asmenims, kurie aukoję savo santaupų stambias sumas: Juozui Armonaičiui, jau amžiną atilgi Juozui Ambrazui, Mindaugui Maliauskui, užsienio lietuviams Madeleine Vaitonis iš Hamiltono ir Stasiui Sulai iš Santa Monikos. Pats didžiausias ačiū – LPKTS Kauno skyriaus tarybai, kuri kantriai nešė visą darbų našą iki šios dienos, ypatingai Aleksandriui Valaičiui, Petriui Venclovičiui, Stanislovui Sajauskui, Antanui Karveliui, Bernardui Vosyliui, Mečišlovui Liutvinui, Kaziiui Giedraičiui, Liudui Marockai, Petriui Aidukui, Vaidotui Navadunskui, Rimvydui Toliušiiui, Kestui Endriukaičiui, Adolfui Bučnui, Vyteniiui Juškui.

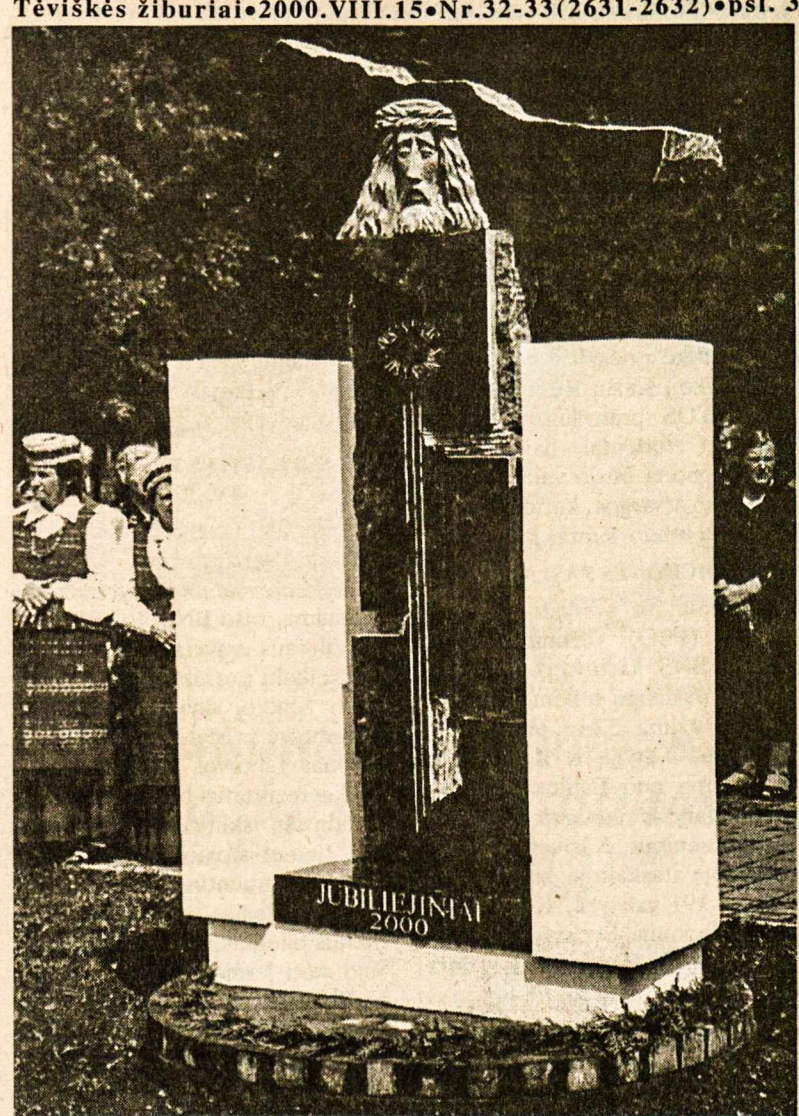
Už nuotolinę globą ir pašventinimą dėkoju arkivyskupui Sigitui Tamkevičiui. Nuoširdus ačiū Kauno miesto valdžiai, miesto kultūros skyriaus inspektorei Vidai Balinskenei, kariam ir jų vadui pulk. S. Maldalovui už renginio įgarsinimą, „Ąžuolo“ vidurinės mokyklos mokytojams ir mokiniams už atliktą gražią meninę programą, LPKTS Kauno skyriaus tautinio meno ansambliui ir jo meno vadovui Pranui Jurkoniiui.

Pati didžiausia pagalba ir nuoširdžiausia padėka renginio vedėjui, nuolatiniams mūsų pagalbiniui, mielas aktorius Petriui Venclovui. Ačiū visiems dalyvavusiems ir buvusiems kartu. Maldakime Dievo malonės, kad Baltasis angelas sergėtų ne tik žuvusiu, negrįžusiu iš tremties ir lagerių atminimą, bet ir globotų Tėvyne Lietuvą.

Valerija Paprockienė, LPKTS Kauno skyriaus tarybos pirmininkė

Išganymas ateina per kančią, atrodą Viešpatį savo kančioje.

(Karol Wojtyła)

Kristaus paminklas Šakiuose

Nuotr. G. Jokūbaičio

Debesis be lietaus

Atsiliepiant į A. Eimanto pastabas, liečiančias mano straipsnį „Mūsų kartos našta“

DR. JONAS KUNCA

„TŽ“ 29 nr. pasirodė A. Eimanto pastabos apie mano straipsnį „Mūsų kartos našta“. Jo aiškinimas labai ilgas, bet tai lyg didelis debesis be lietaus: daug praecitų aprašymų ir mažai minėto straipsnio klaidų iškelimo. Skaitytojas tame mišinyje gali mane įtarti ėjimu kartu su jo minėta opozicine Lietuvos spauda. Dėl to jaučiu pareigą atsakyti bent į tuos priekaištus, kuriuos man pavyko, ne be sunkumų, surasti A. E. rašinyje.

A. E. kritikuoja mano pavartotą žodį „našta“. Jis sako, kad Lietuvos išlaisvinimo nepriėdara laikyti kokia nors našta. Aš savo straipsnyje nerašiau apie išlaisvinimą, bet apie pavojų mūsų krašto atečiai: valstybės praskolinimą, administracinę netvarką, korupciją, tautos pasitikėjimo praradimą valdžia, politikais, partijomis ir net savimi. Manau, kad tai reikia laikyti našta ir dar didele.

Toliau A. E. man primeta minčių apibendrinimą ir konkretių faktų neminėjimą. Tai dariau ne dėl tų faktų trūkumo, bet dėl vengimo užgauti kai kuriuos asmenis. Bet čia tą spragą užplūdyti bent iš dalies.

Jau 1991 m. valdžia išardė buvusią žemės ūkio sistemą, nesuplanavusi kas ir kaip toliau apdirbs Lietuvos žemę. Praėjusiais metais valstybės skola siekė 28% BVP, o pajamos tik 40%. Dar 1993 m. mokesčių našta siekė 28%. 1995 m. – 32%. 1998 m. – 36%, o dabar planuojama juos pakelti iki 40%. Skolų aptarnavimas 1994 m. sudarė 0.7% BVP, o palūkanos – 0.1% BVP. Dabar skolų aptarnavimas pakilo iki 16% valstybės biudžeto! Tie skaičiai kalba patys už save ir rodo, kaip keitėsi ekonominiai rodikliai metų eigoje.

A. E. tvirtina, kad skola nėra joks blogis, nes padeda modernizuoti kraštą. Taip, padeda, bet su sąlyga, kad tos paskolos būtų panaudotos pramonės ar žemės ūkio modernizacijai, de-ja, Lietuvoje taip nebuvo. Tik paskolų dalis buvo racionaliai pavartota, o kitus pinigų nusinešė vėjai, atseit, jie nuėjo į spekuliantų kišenes. Bet tas skolas teks grąžinti mokesčių mokėtojams. Dar pridursiu, kad tos skolos sparčiai auga. Šių metų gale, kaip tvirtina pati seimo komisija, jos dar padidės 1 milijardu litų!

A. E. sako, kad padariau negerai nesikirdamas kairiųjų nuo dešiniųjų savo straipsnyje. Manau, kad dabar ne laikas tai daryti. Visos valdžios valdė blogai. Mėginimai nustatinti vienų ir kitų kaltės dydį galėtų būti gana keblūs ir nenaudingi. Dabar turime gelbėti užuot vertę kaltę vieni ant kitų. O ar mes, išsviečiai, pasielgėm gerai tylėda-

mi, kai matėme daromą žalą mūsų Tėvynei?

A. E. bijosi, kad mano straipsnis gali apsunkinti Lietuvos istoriją į ES. Didžiausia klūstis įstoti į Europos tautų šeimą yra mūsų valdžių nuvedimas krašto į tokią blogą ekonominę, socialinę ir politinę būklę. A. E. tvirtinimas, jog Lietuva per tuos 10 metų yra padariusi „milžinišką pažangą“ bene bus nevykęs pokštas. Pagal tarptautinius tyrimėjimus, mūsų šalis yra uodegos gale, kartu su Rumunija ir Afrikos kraštais.

BVP dabar siekia vos 70% to, kurį Lietuva turėjo 1990 m. Ar galime tai vadinti „milžinišką pažangą“?

A. E. mano straipsnį įžiūrėjo siūlymą imtis drastiškų priemonių prieš gimimų mažėjimą. Tokio siūlymo ten nebuvo.

A. E. daug rašo apie sovietinį mentalitetą. Tą visi jau seniai žinome. Tik blogai, kad patenkė į valdžią to lyg ir nežino, nors patys serga ta liga. Bene dėl to jie nesugebėjo tinkamai atlikti savo pareigų ir įstūmė Lietuvą į dabartinę būklę. Aš savo straipsnyje visai neminėčiau V. Landsbergio nei jo paruošto įstatymo dėl Rusijos atsilyginimo už padarytą Lietuvai žalą.

Bet jei A. E. rado reikalą iškelti šį klausimą, lyg ir laikydamas tai patriotiškuo ženklu, de-ja, negaliu su tuo sutikti. Pirmiausia turu priminti, kad pagal Lietuvos konstituciją užsienio politiką turi vesti prezidentas o ne seimo pirmininkas. Tos nuostatos nepaisydamos V. Landsbergis sunepatogino valstybės vadą. Antra, šis klausimas buvo iškeltas netinkamu momentu. Reikėjo palaukti, kol bus ratifikuota valstybinių sienų sutartis su Rusija. Dabar Maskva žada tos sutarties neratifikuoti, kol Lietuva neatsisakys nuo bet kokių reikalavimų už padarytą žalą. Minėtasis aktas šiuo metu buvo nenaudingas. Dėl to Estija ir Latvija aiškiai atsisakė prisidėti prie tokio žygio, o ES irgi mūsų už tai nepagiri.

A. Eimantas ragina mus visus susitarti ir vieningai veikti. Šis mano paaiškinimas kaip tik ir turi tą patį tikslą. Dar geriau sutarsim, jei Tėvyne išskelsim virš asmeninių, partinių ar grupinių interesų.

RE/MAX
Professionals Inc., Realtor
Sales Associate
1645 Dundas St. W.
Mississauga, ON L5C 1E3

IRENA RENTELIENĖ
Pirkimo-pardavimo atstovė
Tel. (905) 270-8840 - įstaigos
(905) 507-6608 - namų
Prašau kreiptis visais namų pirkimo-pardavimo klausimais. Mielai ir šilpnai patarėsiu.
Nemokamas namų vertinimas

OVER A CENTURY OF SERVICE

Turner & Porter

LAI DOTUVIŲ NAMAI

TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

LAISVOJE TĖVYNĖJE

KARIŲ PRIEŠAIKA

Kauno aukštųjų mokyklų antrojo kurso studentai, lankę atsargos kario kursus Divizijos generolo Stasio Raštikio puskarininkių mokykloje, š.m. liepos 10 d. Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje atliko priešaiką ir po iškilmės išvyko į Kazlų Rūdos poligoną. ELTOS pranešime nurodoma, kad studentai, baigę šiuos kursus, gauna būrio vado kvalifikaciją ir atsargos kario laipsnį. Priešaiką atliko šimtas jaunuolių.

MEDICININĖS PASLAUGOS

Pasaulinės sveikatos organizacijos (PSO) vertinimu, kaip skelbia BNS, Lietuva pagal medicininį paslaugų teikimo lygį pasaulyje užima 52-ą vietą, pralenkdama Latviją ir Rusiją, bet asilikdama nuo Estijos. Pranešimas sudarytas remiantis 1997 metų duomenimis. Kasmet PSO sudaromoje ataskaitoje, kurioje vertinama 191 valstybė, vis dar pirmauja Japonija, Šveicarija ir Norvegija. Rusija šiame sąraše užima 100-tąją vietą, Estija – 48-tąją.

NEDARBAS LIETUVOJE

Jo lygis laikosi nepakitęs nuo š.m. gegužės mėnesio. Liepos pradžioje bedarbiai sudarė 11.1% darbingo amžiaus valstybės gyventojų. Baltijos šalių valstybinių užimtumo tarnybų duomenimis, liepos 1 d. Lietuvoje buvo apie 197,000 bedarbių. Būklė Latvijoje ir Estijoje geresnė. Pastarojoje – tik 43,000 bedarbių.

APPLE KURSAI

Amerikos pedagogų pagalba Lietuvos švietimui (APPLE) jau vienuoliktą kartą savo darbą pradėjo š.m. liepos 3 d. Kursuose, kurie baigiami šio mėnesio pabaigoje, dalyvauja daugiau kaip tūkstantis mokytojų. Vilniuje vyko seminaras "Rizikos vaikai", su būrės mokyklų vadovus, pedagogus, mokyklų psichologus, socialinių reikalų žinovus bei teisėsaugos darbuotojus. Svarstyti aktualūs alkoholizmo, narkomanijos, išankstinės apsaugos klausimai. Buvo tęsiamas pernai pradėtas "Pedagoginių studijų tyrimas", įvyko atskiri seminarai mokyklų vadovams. Poilsio stovykloje Giluliuose nagrinėti darbo su atsilikusiais auklėtiniais metodai. Kaip ELTA pažymi, APPLE kursai, įsteigti 1990 m., lankė daugiau kaip dešimt tūkstančių mokytojų.

PAJAMOS IŠ TURIZMO

Seimo užsienio reikalų komitetas š.m. liepos 12 d. kreipėsi į vyriausybę, siūlydamas priemonės, kurios galėtų padidinti iš turizmo gaunamas pajamas. Lietuvą per metus aplankančių užsieniečių skaičius, lyginant su 1995 metais, pakilo iki 70%. Pernai buvo susilaukta apie pusantro milijono užsienio turistų. Pajamos išaugo apie 5.5 karto ir pasiekė apie pustrėčio milijardo litų. Turizmo plėtrą stabdo turizmui tai-

komas 18% pridėtinės vertės mokesčiai, kurio nėra nei Latvijoje, nei Estijoje. Todėl kainos tampa nepatraukliomis. Tvarkytinas ir neigiamas reiškinys, kai Lietuvoje nelegaliai dirbančių užsienio turistų firmų vedliai, turistus supažindindami su Lietuva, iškraipo jos istoriją, pateikia klaidinančius faktus. (BNS) Snk.

SUPRASTINS PRIĖMIMO TVARKĄ

Per ateinančius 2-3 metus ketinama supaprastinti aukštųjų mokyklų priėmimo taisyklių koordinavimą, rašo BNS. Rugsėjo 3 d. Vilniaus universiteto akademinių reikalų prorektorius S. Vengris ir Studijų skyriaus vedėjas E. Stumbrys pristatė priėmimo ir penkias Lietuvos aukštąsias mokyklas rezultatus bei apžvelgė pagrindines iškilusias programas. Jau šiemet stojantieji galėjo pateikti dokumentus iš karto į penkias aukštąsias mokyklas. Šiais metais daugiausia abiturientų norėjo stoti į verslo vadybą, istaigų vadybą bei nekilnojamojo turto vadybą Vilniaus Gedimino technikos universitete, verslo administravimą ir vadybą, ekonomiką, istoriją, teisę ir psichologiją Vilniaus universitete bei administravimą, vadybą ir ekonomiką Kauno technologijos universitete. Kartu su Šiaulių universitetu ir Kauno medicinos universitetu, šios penkios institucijos galėjo priimti 8976 studentų, iš kurių 6712 yra valstybės finansuojami.

AVARIJA LENKIOJE

Rugsėjo 3 d. Lenkijoje įvyko avarija autobuso, kuriuo važiuojo keleiviai iš Lietuvos, Latvijos, Estijos, Prancūzijos ir Vokietijos. Jame buvo 34 Lietuvos piliečiai, vykstantys iš Paryžiaus į Vilnių. Didžioji dalis avarijoje sužeisti žmonių ir Lietuvą buvo parvežti rugsėjo 5 d., dar kelerias dienas Lenkijoje buvo gydomi kiti 12 avarijoje nukentėjusių lietuvių. Žuvo viena Lietuvos pilietė, Vilniaus gyventojas Zinaida Leišienė. Avarijos priežastį tiria Lenkijos pareigūnai. Tai antroji šią vasarą autobuso avarija, įvykus tics Mazovijos Tomašovu. RSJ

Į vedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel 905 383-9026

154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M2

FIRST PLACE PHARMACY

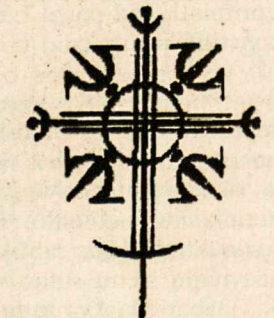
350 King St. E., Hamilton
540-8877

Viktoras Remesat,
BSc.PhM

- 10% nuolaidos pensininkams (15% trečiadieniais)
- Nemokamas vaistų pristatymas
- Sveikatos priežiūros įrankiai

BPL Import/Export SIUNTINIAI Į LIETUVĄ IR LENKIJĄ

\$1.99 už kilogramą + \$20 už pristatymą SKAMBINTI
905 545-8868 – Asta arba Beatas Brasai
Siuntiniai palmami iš namų nemokamai. Perduodame pinigus.
Adresas: 23 Springer Ave., Hamilton, Ont. L8M 2W7

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Lougheed Funeral Home

Žmonės, kurie atjaunčia kitus

Sudbury Ontario

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPDIST ROBERTAS NEKRAŠAS, M.D., D.CH.

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIŲ SUSIRGIMAI
- JAUGĖ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

- VAIKŲ EISENOS NESKALDUMAI
- PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- PĖDOS DEFORMACIJŲ TAIŠYMAS ORTOPEDIJAIŠ INDEKLAIŠ
- PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- STERILŲS ĮRANKIAI

PRIMAME LIGONIUS TRIJOSE JUMS PATOGIOSE VIETOSE:
X AMCASTER, 352 WILSON ST. E. TEL 648-9176
X HAMILTON, 609 UPPER JAMES ST. TEL 388-3541
X HAMILTON, 255 MAIN ST. W. TEL 523-7944

1999-2000 m. m. Hamiltono Vysk. Valančiaus lituanistinės mokyklos užbaigimo iškilmėse ir 50 metų jubiliejaus proga buvusieji ir dabartiniai mokytojai. Pirmoji eilė iš kairės: buvęs vedėjas Kazimieras Mileris, A. Juozapavičius, Birutė Juozapavičienė, Antanina Mikšienė, Birutė Antanaitienė, Marija Kalvaitienė, Kęstutis Norkus, Juozas Kristolaitis. Antroji eilė: Loretta Mačytė, Vilija Nekrašienė, Silvija Stonkutė, Aldona Volungienė, Marius Gudinskas, Dana Lukavičiūtė-Šablinskienė, dabartinė vedėja Rūta Kamaitytė, buvusi vedėja Vida Stanevičienė. Trečioji eilė: Matas Stanevičius, Vladas Kezys, buvusi vedėja Rasa Bakšytė-Pruden, Dalia Grajauskaitė-Trumpickienė, Laima Lukavičiūtė-Stončienė, Irena Čerškuvienė, Rūta Valaitienė, buvusi vedėja Onutė Stanevičiūtė. Nuotr. V. Stanevičienės

Taip sutinkamas vyskupas parapijoje

Vilkaviškio vyskupui JUOZUI ŽEMAIČIUI, MIC, aplankius Gelgaudiškio parapiją

VALERIJA VILČINSKIENĖ

Vėso kame, drėgmės prisotintame liepos mėnesio ore, su skambio Gelgaudiškio parapijos mažųjų giedorėlių, vadovaujamų mokytojos Janinos Bakševičienės, giesmė, sveikinanti J. E. Vilkaviškio vyskupą Juozą Žemaitį. Sveikinimo žodį, kviečiantį į parapijos šventovę, į bendrą maldą, į vienybę su Kristumi tarė šių eilučių autorė V. Vilčinskienė. Mažieji giedorėliai iškėlė vyskupui Zanavykių laukų Dievo malonę ir darbščių parapijiečių rankomis augintą duonelę.

Vizito džiaugsmu pasidalino parapijos klebonas kun. Vladas Jackūnas, sakdamas: "Pėnkerius metu laukėme Jūsų..."

Klebonas į vyskupą kreipėsi su prašymu pašventinti iš ažuolo skulptoriaus brolio Vytauto Jackūno sukurtas dvilikos apaštalų skulptūras, sakdamas: "Tegul jie skubantiems pro šalį skelbia Dievo garbę ir gailėstinumą". Nuo šios akimirks dvylika jų, sužiūrėjusi ir senąjį Nemuną, į pro šalį praeinančius, byloja akimirks, kai prieš du tūkstančius metų jų tarpe buvo Mokytojas... O šv. Mišių metu klebonas prašo vyskupą pasiimti už parapiją, kad gautume kuo daugiau šv. Dvasios dovany, kad jo žodžiai padirgintų ir sustiprintų sugebėjumėm toliau eiti žemės keliais, po mirties

matyti Viešpaties Dievo veidą, kurio dabar, žemėje gyvendami, kasdieną ilgimės...

Po iškilmingos procesijos į šventovę su būriu kunigų vyskupas pradeda šv. Mišių auką. Vietos klebonas pateikia vyskupui viešą atskaitą apie parapiją. Šv. Mišių auką aukoja J. E. vyskupas. Gelgaudiškio parapijos klebonas kun. Vladas Jackūnas atskaitoje apie penkerių metų laikotarpį, praėjusį nuo ankstesnio J. E. vyskupo vizito parapijoje, trumpai apžvelgia parapijos istoriją, supažindina su šandieninėmis jos problemomis, rūpėsčiais. Paminai, kad per metus išdalinama apie 20,000 komunių. Supažindina su žmonėmis, tarnaujančiais parapijai: vargonininku, zakristijonu, valytoja, jo paties mama. "Teologijos licenciatas Edgaras Pilypaitis dėka turime gerą bažnytinį chorą" – pasidžiaugia jis. Tikybą dėsto penketas mokytojų. Iš parapijos kilę trys kunigai: Kajetonas Sakalauskas, Juozas V. Klunius, Rimas Skinkaitis. Parapijoje gyvena geri ir darbštūs žmonės, kurių aukomis išlaikoma šventovė ir kiti jos pastatai, tvarkoma aplinka, remontuojama. 2000. V.22 parapijai gražinti apiešti buvę klebonijos ir vikariato pastatai, kuriuose ilgus metus buvo įsikūrusi ligoninė. Klebonas paminai planus, kaip numato panaudoti

šiuos pastatus. Nurodo didžiulį parapijos ydas, kurios temdo visų mūsų džiaugsmą, gyvenimą. Norėdamas jas išgyvendinti, klebonas prašo vyskupą pamokymo, maldos, apaštalinio palaiminimo.

Vyskupas pasveikino visus, šventovėje ir šventoriuje gausiai susirinkusius. Jis prisiminė, kaip prieš penketą metų kunigystės sakramentą suteikęs iš Gelgaudiškio parapijos kilusiam kun. Rimui Skinkaičiui, studijuojančiam Romoje. Po metų grįšias dirbti į senesnią atkurtą Marijampolės kunigų seminariją. Vyskupas džiaugėsi dabartinio klebono kun. Vl. Jackūno meno darbais, kurių per gana trumpą laiką nemaža esama. Šiltais ir pagarbais žodžiais atsiliepė apie a.a. kleboną kun. Gintautą Skučą, gerą pažįstamą nuo studijų laikų, uolų bažnyčios tarną. "Džiaugiuosi ir kitais meno darbais. Pašventinau dvylikos apaštalų statulas, suktas dabartinio klebono brolio skulptoriaus rankų. Tai yra pagerbimas Kristaus apaštalų, kurie pirmieji buvo Evangelijos skelbėjai ne vien žodžiu, bet ir savo gyvybės auka, savo kancija, savo krauju palidiję Kristaus mokslo tikrumą. Vienas kryžius pastatytas šventoriuje, kurį pašventinsime po pamaldų. Tai jubiliejinis kryžius, primenantis, kad šie metai yra krikščionybės 2000-ųjų metų jubiliejiniai metai".

Apie tai, ką duoda tikėjimas, jo šventi sakramentai, mūsų šeimoms, mūsų Tėvynei, vyskupas kalbėjo mokslo metu, pateikdamas palyginimų, pavyzdžių, gyvenimišką situaciją. Jis fagino tėvelius kartu su vaikais lankyti pamaldas, melstis namuose, vaikus – lankyti tikybos pamokas, šeimas – prėnumeruoti bent vieną katalikišką leidinį. "Svarbiausia neužgesinti tos ugnelės, kuri buvo uždegta vaikų širdelėse".

Vyskupas, generalivkaras prel. J. V. Bartuška, prel. A. Maskeliūnas, teikė Sutvirtinimo sakramentą. Apaštalinio palaiminimo vyskupas baigė šv. Mišių auką, visus kviesdamas dalyvauti šventinant klebono rūpėsčių šventoriuje pastatytą jubiliejinį kryžių.

O tuo tarpu rikiavosi Gelgaudiškio vidurinės mokyklos giedorėliai, norėdami pasveikinti Jo Ekskscenciją. Vyskupui dėkoja Gelgaudiškio specialiosios internatinės mokyklos vardu mokytoja Genutė Žilinskienė ir auklėtinis. Klebonas pristatė Gelgaudiškio vidurinės mokyklos mokytoją, Zanavykių poetę Valeriją Vilčinskienę, dėkojančią Gelgaudiškio vidurinės mokyklos bendruomenės vardu. Vyskupui ji dovanoja savos kūrybos pirmąją poezijos knygėlę ir antrąją, skirtą krikščionybės 2000 metų sukakties. Parapijos choro vardu dėkojo jo vadovas Edgaras Pilypaitis ir choristė mokytoja Vida Marija Marozienė. Klebonas kun. Vl. Jackūnas dėkojo visos parapijos vardu.

Eugenija Barisienė

Collingwood, Ont.

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju Oncei Senkuvienė už jos namuose suruoštą tokių puikų mergvakarį. Ačiū ir Marcytei Skrinienė už tartus gražius žodžius ir linkėjimus. Jos abi idėja daug pastangų, kad ši popietė būtų puiki. Taip pat dėkoju visoms ponoms ir panelėms už naudingas dovanas ir dalyvavimą bei toms, kurios prisidėjo, bet negalėjo dalyvauti. Dar kartą ačiū!

Renata Dudaitė

KAIRYS
BALTIC EXPEDITING
517 Fruitland Rd.,
Stoney Creek, Ontario,
Canada L8E 5A6
Tel: (905) 643-3334

◆ Siuntiniai į Baltijos valstybes ◆
Prieš atvažiuodami ar norėdami daugiau informacijos prašom skambinti

Genei Kairienei (905) 643-3334

PRIMU SIUNTINIUS ANTRADIENIAIS IR TREČIADIENIAIS
Petras Šturmas (Toronto raj.) (905) 271-8781
Algis Trumpickas (Vasagos raj.) (705) 429-2156
Bernardas Mačys (905) 632-4558

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Daytona Beach lietuviai gegužės 14 d. paminėjo Motinos dieną. Minėjimo pamaldas vyko Prince of Peace šventovėje. Mišias atšavo kun. R. Grasso, pasakė ir pamokslą, primindamas lietuvių motinos pasiaukojimą savo tėvynei ir šeimai. Per pamaldas giedojo choras "Sietynas", vadovaujamas muz. A. Skridulio, skaitinius atliko K. Barūnas, o aukas nešė motinos O. Daržinskienė, P. Leveckienė ir M. Šaraušienė. Po Mišių kunigas pašventino didelę pintinę gvazdikų ir pakvietė motinas prie altoriaus. Kun. A. Grasso ir Lietuvių klubo pirm. J. Daugėla gelėmis apdovanojo pamaldose dalyvavusias motinas. Po pamaldų parapijos salėje vyko antroji minėjimo dalis. Klubo pirm. J. Daugėla pasveikino motinas ir visus minėjimo dalyvius, ilgesniame žodyje aptarė Motinos dienos prasmę. Meninės programos dalį atliko choras "Sietynas", vadovaujamas muz. A. Skridulio. Jautriausio skambėjo dainos, primenančios motinos meilę ir pasiaukojimą. Savo kūrybos eilėraštį "Motina" skaitė J. Kristolaitytė-Daugėlienė. Po minėjimo vyko vaišės.

Argentina

"Argentinai lietuvius balsas" 1722 nr. rašo, kad balandžio 12-13 d.d. Buenos Aires mieste Colon teatre koncertavo Maskvos radio ir televizijos simfoninis orkestras. Koncerte dalyvavo ir lietuviai. Mat šiam orkestrui dirigavo Lietuvos maestro Saulius Sondeckis. Pastarasis garsusis lietuvių dirigentas, kaip rašoma minėtame laikraštyje, 1952 m. baigė Lietuvos konservatoriją, A. Livonio smuiko klasę, 1957-1960 m. muzikos studijas gilinio Maskvos konservatorijoje. Jis 1976 m. Vakarų Berlyno jaunimo orkestrų konkurse laimėjo I-mą vietą. 1960 m. savo iniciatyva įsteigė Lietuvos kamerinį orkestrą. Su šiuo orkestru S. Sondeckis gastroliavo Rusijoje, Kuboje, JAV-se, Kanadoje, Japonijoje, atlikdamas S. Dvariono, J. Juzeliūno, A. Brazinsko, F. Bajoro, Šenderovo kūrinius.

Australija

Sidnau apylinkės LB valdyba birželio 4 d. sukvietė per 20 lietuvių organizacijų vadovų bei visuomenininkų neformaliu bendruomenės veiklos pasitarimu. Pirmausia svarstyta renginių derinimo klausimas. Paskutiniuoju metu, ypač pagyvėjus Lietuvių klubo veiklai, dažnai tuo pačiu laiku susiduria skirtingi renginiai. LB valdyba įsipareigojo sudaryti renginių kalendorių. Kalbant apie apylinkės finansus, pritarta, kad nebūtų apiešti vietiniai reikalai, nors materialinės pagalbos reikia ir Lietuvai. Ypač pritarta paremti knygų siuntas į Lietuvą. Susirūpinta organizacijų archyvus perkelti į Australijos lietuvių bendruomenės archyva Adelaidėje. Ryšium su artėjančia olimpiada pasiūlyta jos pradžioje ar kitu metu surengti lietuviškas pamaldas. Buvo gildentas organizacijų inkorporavimo klausimas. LB apylinkės valdybos išd. V. Bakaitis aptarė inkorporavimo teiginius ir neiginius. Inkorporuotai organizacijai yra galimybė gauti paramos iš valdžios, bet antra vertus, yra brangi būtina apdrauda.

Britanija

Lietuvos ambasada Londone su Britų-lietuvių draugija (British-Lithuanian Society) š.m. gegužės 25 d. surengė dr. Leonido Donskio

is Lietuvos paskaitą. Pastarasis mokslines žinias gilina Europos studijų departamente Bradfordo universitete. Jis kalbėjo apie visuomenės bei kultūros kritikus – Vytautą Kavolį, Aleksandrą Štromą ir Tomą Venclovą, jų veiklą ir darbus, kartu primindamas jų išpranašavimą apie Sovietų Sąjungos bei komunizmo sugriuvimą. Paskaitos anglų kalba klausėsi apie 40 žmonių, daugiausia jaunesnio amžiaus, nors keli dalyvavo ir iš senesnės kartos ateivių. Paskaitininkas taip pat svarstė Lietuvos visuomenės susiformavimą ir jos politinę kryptį atečiai ("Britanijos lietuvių balsas" 2000 m. 8 nr.).

Lenkija

Šiame krašte įsteigta Lietuvių mokytojų draugija. Tokia mintis buvo kilusi prieš keletą metų, pastaruoju metu ji įgyvendinta. Š.m. kovo mėn. per įvykusią Lenkijos lietuvių bendruomenės suorganizuotą lietuvių mokytojų konferenciją nuspręsta, kad lietuvių visuomenei reikia lietuvių mokytojų draugijos. Sudaryta iš J. Blūdžiaus, R. Vitkausko, N. Sidarienės ir O. Škarnulienės komisija paruošti draugijos įstatams. Gegužės 27 d. įvyko steigiamasis suvažiavimas, kuriam pirmininkavo R. Vitkauskas. Išrinkta Lenkijos lietuvių mokytojų draugijos valdyba: pirm. N. Sidarienė, vicepirm. J. Blūdžius, išd. B. Tumelienė, nariai – I. Bobinienė, J. Macukonienė, A. Pečiulienė, J. Paranevičius. Vienas svarbesnių šios valdybos uždavinių – vadovauti leidybos koordinavimas. Ateinančiais metais planuojama išleisti 6 lietuvių kalbos ir Lietuvos istorijos vadovėlių pagrindinė mokyklai ir gimnazijai. Suvažiavime taip pat priimtos dvi rezoliucijos: kreipimasis į Lietuvos valdžią, kad nebūtų panaikintas Tautinių mažumų ir išievoj departamentas prie Lietuvos vyriausybės, antra – pageidaujama, kad lietuvių mokyklų tinklas Lenkijoje išliktų toks, koks buvo prieš įgyvendinant švietimo reformą.

Dar buvo padaryti šie nutarimai: bendrauti su kitomis lietuvių organizacijomis; sudaryti leidybinę komisiją vadovėliams leisti; vertinti išleidžiamus lietuviškus vadovėlius; steigti su kitomis draugijomis bendras kultūrinės veiklos programas; nustatyti tautinio auklėjimo gaires; suderinti visų mokyklų Lietuvos geografijos ir istorijos mokyklo planus; ginti lietuvių mokytojų teises; išrinkti komisijas suderinti mokyklo programoms; skatinti tėvus leisti savo vaikus į lietuvių mokyklas; skatinti tautinį vieningumą; vertinti rengiamus dokumentus apie Lenkijos Seimų švietimo būklę; globoti Seimų gimnazijos lietuviškąją klasę. ("Aušra" 2000 m., 10 nr.). J. Andr.

RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED

Member Broker, 67 First Street
Collingwood, Ontario L9Y 1A2

Paroduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angelę Šalvaitytę, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patars.

Darbo tel. 705-445-8500
Namų tel. 705-429-6428

Elektroninis paštas: salvaiti@lynx.org
Tinklavieta: www.fourseasonproperties.com

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, isikūres nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 40 MILIJONŲ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	PASKOLAS
kasd. pal. čekių sąsk. iki.....2.50%	Asmenines nuo.....7.80%
santapas.....2.75%	nekiln. turto 1 m.....8.05%
kasd. pal. taupymo sąsk.....2.00%	
INDELIAI:	
90 dienų indėlius.....4.10%	• Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai.
180 dienų indėlius.....4.25%	• Narių santaupos
1 m. term. indėlius.....5.25%	apdraustos TALKOS
2 m. term. indėlius.....5.55%	atsargos kapitalu
3 m. term. indėlius.....5.85%	3 mil. dol. ir Kanados
4 m. term. indėlius.....6.05%	valdžios iki \$100,000.00
5 m. term. indėlius.....6.30%	sumos draudimu
RRSP ir RRIF	
(Variable).....2.50%	
1 m. ind.....5.25%	
2 m. ind.....5.55%	
3 m. ind.....5.85%	
4 m. ind.....6.05%	
5 m. ind.....6.30%	

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"
MASTER CARD KREDITO KORTELE – INTERAC KORTELE
TINKLALAPIS: www.talka.net

Minint Los Angeles Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos 40 metų sukaktį. Iš dešinės: buvęs mokyklos direktorius Vl. Pažiūra, LB atstovė A. Nelsienė, Ig. Medziukas, gen. kons. V. Čekanauskas, klebonas prel. A. Olsauskas, gale stalo dir. Marytė Newsom

Mokykla, išleidusi 1000 mokinių

Los Angeles Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos 50 metų sukaktis. Perėjo apie tūkstantis mokinių. Beveik du šimtai mokytojų ugde tautos meilę jaunuolių širdyse

IGNAS MEDZIUKAS

Šv. Kazimiero lituanistinė mokykla Los Angeles mieste, įsteigta 1949 m. klebono prel. J. Kučingio, šiemet paminėjo savo aukstinę sukaktį. Balandžio 29 d. buvo Atvirų durų diena parapijos salėje ir kieme. Ant sienų buvo iškabinti ir ant stalų išdėstyti įvairūs rodiniai, vaizduojantys mokyklos veiklą per pusę šimto metų.

Įeinant pro duris, matėsi iškabintas Lietuvos prezidento Valdo Adamkaus jubiliejinis sveikinimas mokytojams, mokiniams, jų tėveliams bei mokyklos rėmėjams. Čia pat greta JAV LB Kultūros tarybos dovana, mokyklai – 1,000 dol. premija (mecenatas – Lietuvių fondas). Ilgiausias (apie 200) mokytojų sąrašas, kurie, ilgiau ar trumpiau darbuodamiesi, sėjo lietuviybės sėklą jaunuolių širdyse.

Ilgai dirbusiai, iki pat mirties mokyto. Onai Razutienai prisiminti (ji buvo ir jaunimo ansamblio "Spindulys" vadovė) skyrus.

Toliau įvairūs mokinių atlikti projektai: žemėlapiai, piešiniai, plakatai, šeimos medis, senelių atvykimo į Ameriką istorija ir daugybė kitų mokinių atliktų darbų, daug nuotraukų. Išstatyti mokyklos išleisti metraščiai bei laikraščiai.

Apsilankiusieji parodoje galėjo susidaryti vaizdą, kad lituanistinė mokykla atlieka vertingą darbą jaunimo lietuviško švietimo bei auklėjimo srityje.

Tuo pat metu kieme visus džiugino pantomimikas, o sporto mėgėjus domino riedlentinkas. Vyresnieji mokiniai užėmė jaunesnius įvairiais žaidimais. Mokinių tėveliai parūpino skanaus maisto. Tai buvo tikras mokyklos gimtadienio pobūvis.

Lituanistinė mokykla pradžioje buvo tikra vargo mokykla, nes neturėjo tinkamų patalpų – teko naudotis garažu ir rūsiu. Nebuvo vadovėlių ir kitų mokslo priemonių. Pati Šv. Kazimiero parapija buvo organizavimosi stadijoje, todėl ekonomiškai nepajėgi. 1960 m. pašventintas naujos Šv. Kazimiero parapijos modernus mokyklos pastatas. Tada, anot prel. J. Kučingio, šeštadieninė lituanistinė mokykla naudojosi šviesiomis ir erdvėmis parapijos mokyklos klasėmis.

Jei pirmaisiais metais mokinių buvo 25, tai didžiausias skaičius buvo pasiektas 1973-

1974 mokslo metais – 160. Pasutiniame dešimtmetyje mokyklą lankė tarp 100 ir 132 mokinių (vidutiniškai apie 115 mokinių).

Pradžioje mokykla formalaus vedėjo neturėjo, tik, persitvarkius ir padidėjus mokinių skaičiui, nuo 1950 m. mokyklos vedėju buvo Vladas Pažiūra. Vėliau mokyklai vadovavo Juozas Kojelis, Vytautas Tamulaitis (1964 m. pravažiuojančio automobilio sunkiai sužalotas vasario 13 d. mirė ligoninėje). Vėliau mokyklai vadovavo Kazys Barauskas, prof. Mykolas Biržiškos žentas, miręs 1955 m. lapkričio 24 d. nuo širdies smūgio. Po to kurį laiką šeštadieninei mokyklai vadovavo seselės kazimierietės Augustina ir Ancila. Nuo 1958 m. rudens vedėju buvo pakviestas Ignas Medziukas, buvęs Seligenstadto gimnazijos vicedirektorius, kuris šiose pareigose išbuvo 11 metų ir vėliau JAV LB Švietimo tarybos buvo paskirtas lituanistinių mokyklų inspektorium Amerikos vakarinėsios valstybės.

1969 m. rudenį mokyklai pradėjo vadovauti kun. Romas Kasponis, kuris netikėtai 1972 m. gruodžio 4 d. žuvo automobilio nelaimėje. Mokyklos vedėju vėl pakviestas Vladas Pažiūra, kuris buvo iki 1982 m. Mokyklai dvejus metus vadovavo Dalilė Polikaitienė. Jai dėl tarnybinių priežasčių pasitraukus, vėl grįžo Vladas Pažiūra, kuris, baigęs mokslo metus, dėl nesveikatos pasitraukė. Dvejus metus mokyklai vadovavo Juozas Pupius, o nuo 1987 m. mokyklai vadovauja Marytė Sandanavičiūtė-Newsom.

Birželio 3 d. įvyko mokyklos mokslo metų užbaigimas ir iškilmingas 50 metų sukakties paminėjimas. Šv. Kazimiero šventovėje Mišias atnašavo kapelionas kun. Stanislovas Anušis.

Po to mokiniai, mokytojai, mokinių tėveliai ir svečiai susirinko parapijos salėje. Iškilmingą posėdį pradėjo ir jam vadovavo mokyklos direkt. Marytė Newsom, pakviesdama prie garbės stalo: prel. J. Kučingį, kleboną prel. A. Olsauską, kun. S. Anužį, gen. garbės konsulą V. Čekanauską, LB Vakarų apygardos pirm. A. Nelsienę, ilgametį buv. mokyklos vedėją, vėliau Švietimo tarybos insp. I. Medziuką, poetą VD universiteto garbės daktarą B. Brazdionį (deja, jis liko sėdėti pirmame suole), tėvų komiteto pirm. J. Jogą ir dvi baigusias mokyklos 12 metų kursą abitu-

rientes – Audrą Gričiūtę ir Liną Wallace.

Garbės svečiai sveikino ir džiaugėsi mokyklos pusės šimto metų atliktais darbais. Per mokyklą perėjo šimtai jaunuolių, kuriuos mokė beveik du šimtai mokytojų, ugdydami jaunuolių širdyse gėrį ir meilę gimtajai kalbai.

Abiturientėms buvo įteikti atestatai. Jos tarė padėkos ir atsisveikinimo žodžius. Likusių mokinių vardu jas atsisveikino Sigita Newsom.

Mokyklos 50 metų istorinę apžvalgą nusakė mokyto. D. Polikaitienė.

Mokyklos direktorė Marytė Newsom supažindino visus su dirbančiomis šiuo metu mokytojais ir buvusiomis ar buvusiais, atsilankiusiais į šią suaktį mokytojais, kurių buvo daugiau kaip 30, jų tarpe buvusieji vedėjai J. Kojelis, J. Pupius. Jiems įsėgtos rožės ir įteikti pažymėjimai bei padėkos lapai.

Klasų mokytojos iš eilės kvietė savo mokinius, kuriems buvo įteikiamos pažymių knygelės, pažymėjimai ir Lietuvos prezidento Valdo Adamkaus sveikinimas. Mokiniams buvo išdalintos Švietimo tarybos konkursų premijos ir kitos dovanos.

Algirdo Gustaičio parašytos ir jo padovanotos knygelės buvo įteiktos mokiniams, nepalaidusiems nė vieno šeštadienio pamokų: P. Barysui, R. Barysaitei, A. Dabšytei, L. Bandziulytei. Jie gavo dar ir dovanų pinigais.

Mokyto. Eugenija Dambra, išdirbusi mokykloje 31 metus, grįžta į Lietuvą. Su ja atsisveikino jos V skyrius ir visa mokykla: buvo įteikta gėlių ir visų mokinių pasirašytas albumas; tėvų komitetas jai įteikė kelionę į Lietuvą didelį lagaminą ir dovanų pinigais. Ji buvo labai sujaudinta ir kone ašarodama dėkojo už dovanas.

Be kalbėjusių garbės svečių, mokyklą suakties proga raštas pasveikino prezidentas Valdas Adamkus, Lietuvos ambasadorius Ispanijoje dr. Vytautas Dambra, JAV LB Švietimo tarybos pirm. R. Kučienė, Los Angeles Tautinės sąjungos skyrius ir kiti, o šimtametės poetės Danos Mikutės-Mitkienės proginį eilėraštį perskaitė mokyklos direktorė.

Direkt. Marytė Newsom dėkojo tėvų komitetui, jo pirm. J. Jogai, daug pasidabavusioms mokinių motinoms ir mokyto. Z. Udrienei, suredaguusiai mokyklos penkiasdešimtmečio metraščiui. Tėvų komiteto pirm. J. Jogą dėkojo direkt. Marytė Newsom ir užkabino jai ant kaklo gintarinę obuolį su grandinėle bei įteikė kitų dovanų.

Mokyklos suakčiai išleistas metraštis, kuriame yra 1999-2000 m. mokyklos apžvalga, parašyta jos direkt. Marytės Newsom. Metraštyje gausu mokinių kūrybos, rašinių ir piešinių, daug nuotraukų. Ruošama išleisti mokyklos suaktiui iliustruota istorinė apžvalga. Iškilmės baigtos Tautos himnu ir vaišėmis.

Marius E. Rusinas, CLU CFP
(Certified Financial Planner)
RESP, RRI, LIF
ANNUITY, RRSP
Patarnauju visose pensijų srityse
Net Worth Financial Planning Inc.
1576 Bloor Street West
Toronto M6P 1A4
(priešais Lietuvių Namus)
416 588-2808

Lietuvos šaulių žurnalas "Trimitas" paminėjo savo 80 metų sukaktį. Nuotraukoje iš kairės: Kauno karo muziejaus istorikas ARVYDAS POCIUNAS, "Trimito" redaktorė MARIJA LŪŽYTĖ, Šaulių sąjungos vadas plk. JONAS GEČAS

Nuotr. A. Sabaliausko iš "Valstiečių laikraščio"

Lietuviai Karaliaučiuje

IRENA SKOMSKIENĖ.

Mažosios Lietuvos tarybos reikalų vedėja

Karaliaučiaus miestas, kurio visi kvartalai apjuosti žaluoma ir ypač aukštais kiparisais iš pirmo žvilgsnio primena koki nors SSRS kurortinį miestą. Tačiau miesto pakraštį, jūros link – puikuojasi neseniai iškilę vokiečių architektūros namai-vilos. Tikras Kionigsbergas! Tokį išpildį sustiprina muziejai, kuriuose greičiau išgirsi kalbant vokiškai, negu rusiškai. Muziejų rodiniai ir tie primena, kad Karaliaučiaus kraštas tik de facto priklausė Rusijai. Pvz. Gintaro muziejaus rodinį aprašai byloja, kad čia tik kopijos, o originalai – Vokietijoje arba Lietuvoje. Ir taip beveik kiekviename žingsnyje (parduotuvėse – lietuviški mėsos ir pieno produktai) – rusiški tik rusakalbiai gyventojai gatvėse ir jų silikatiniai namai...

Visų turistų traukos centras – išoriškai atstatyta imponantiška Karaliaučiaus katedra. Po rekonstrukcijos darbų ji tik trumpam pasitarnavo tikinčiųjų – liuteronų ir pravoslavų labui. Kadangi miesto valdžiai iš šio objekto nieko "nenubėrėjo į kišenę", tai ji išgujo visus tikinčiuosius ir žada čia įkurdinti pelningą nuomininką. Lietuviai katalikai į katedrą nepretendavo, tikėjosi atgauti gerai išsilakiusią prieškarinę katalikų šventovę, kurioje įkurdinta miesto filharmonija, tačiau jų beveik septynerių metų pastangos nebuvo sėkmingos. Katalikų padėti gelbėjo vokiečiai – prieš kelerius metus padovanavo jiems neberekalingą didelę surenkamą šventovę, kurią Lietuvių pilymo gatvės gale, ant Prieglaus kranto, surinko ir apmūriję Šiaulių statybinkai. Lietuvių išrūpinta šventovė dalinasi trijų tautybių katalikai: lietuviai, lenkai ir vokiečiai. Tik rusų stačiatikiai mieste turi vieną atskirą šventyklą, bet bičiuliautis su kitomis konfesijomis jie, švelniai kalbant, neprate.

Gimtosios lietuvių kalbos nepamiršusios lietuvių tautinės mažumos Karaliaučiuje dalis – tai lietuvių katalikų bendruomenė. Tai tie, kurie savo atžalas auklėja mažlietuvių himno dvasia – "Lietuviais esame mes gimę, lietuviais norime ir būti". Jų šventovė – tvirtas lietuviybės centras. Tos tvirtybės pamatas – kunigas dekanas Anupras Gauronskas. Jis yra, sakyčiau, nūdienos misionierius, sugebantis palaikyti taikingus visų tautinių mažumų konfesinius ir pačios lietuvių bendruomenės bendrą žmogiškuosius ryšius. Visu tuo man teko įsitikinti gegužės pabaigoje su Vilniaus arkikatedros didžiuoju choru lankantis Sembos žemėje.

Gegužės 28 d. galingas arkikatedros choras, vadovaujamas Leono Pranulio, tradicinio lietuvių giesmės A. Strazdelio "Pulkim ant kelių" bemaž patirpė visus susirinkusius į dabartinę Karaliaučiaus katalikų šventovę. Choras labai gražiai talkino klebono A. Gauronsko atnašaujamoms Mišioms. Auksinio metu nepaprastai tiko lietuvių kompozitoriaus G. Šukio "Garbė pripildo aukštą dangų". Komunijos metu choras giedodavo C. H. Morris giesmę "Leisk priartėti", o Mišių pabaigai – B. Andriusko "Šventojo eucharistija". Po to skambėjo ne tik giesmės, bet ir klasikos bei šiuolaikinių kompozitorių religinė muzika: amerikiečių kompozitoriaus L. O. Emersono "Koncertinės Mišios", kurių pirmoje dalyje "Kyrie" nepaprastai raiškiai giedodavo solistės Kristina Zaikienė, Filomena Norkienė, Nijolė Juocienė. Dingiai ir jautriai skambėjo kitos choro atliekamos šio kūrinio dalys.

Kažin ar kada nors Karaliaučiaus katalikų šventovėje buvo tokia iškilminga ir graži šventė. Toks įjaučiantis Rusijos administracinė siena perskirtų lietuvių šiaurę ir anapus susitikimas! Choro vadovas Leonas Pranulis ir antrasis choro dirigentas pakvietė tautiečius išklausyti dar ir tautinių giesmių, kurios XX a. pradžioje žadino lietuvių dvasią: J. Gudavičiaus "Kur giria žaliuoja", J. Dambrausko "O, didis Dieve", paties L. Pranulio harmonizuotą Maironio "Dubysa". Pabaigai – lietuviško himno teisėmis giedama Č. Sasnausko "Kur bėga Šešupė" – ne vienam ašarėlė išspaudė...

Šios tautinės dainos istorija taip pat neeilinė: sukurta 1898-1899 metais kaip atsakas carinei rusų sprespaudai, pirmą kartą sugiedota 1900 metais. Po šimto metų vėl panašioje sprespaudos situacijoje sugiedota Karaliaučiuje, vėl kelia Lietuvos problemą:

*Kur bėga Šešupė, kur Nemunas teka,
Ten mūsų Tėvynė, graži Lietuva.
Ten broliai artojai lietuviškai šneka,
Ten skamba po kaimus Birutės daina.*

Deja, deja, šiandien kairiajame Šešupės krante buvusiam Lazdynų miestelyje, rusų pervadintame į Krasnoznamensk, lietuviškai šnekančiai retai beįgirsi. Birutės dainos čia seniai nuaidėjo, o nutautėję broliai artojai seniai prisigėrė...

Laimė, vėl eina (Vilniuje) laikraštis "Aušra", kurį leidžia ir gabena į Karaliaučiaus kraštą mokytoja Vanda Vasiliauskienė. Senojoje Mažosios Lietuvos sostinėje vėl veikia "Birutės" draugija, vadovaujama Danutės Narušaitės. Nors upės, žinoma, neteka atgal, bet žmonės gali sugrįžti į savo ištakas. Per draugijas, per šventoves, per mokyklas...

Deja, lietuviškios mokyklos Karaliaučiaus mieste ir Karaliaučiaus krašte tebelieka nenomiru spręsti problema. Lietuviškų mokyklų čia buvo reikalaujama nuo 1960 metų (dažniausiai – buvę tremtiniai! Maskva, o ir Vilnius, jų prašymams buvo kurti – dabar turime, ką turime – daugybę nuliutėvėjusių tautiečių. Tik 1989-1990 mokslo metais Karaliaučiaus krašto rusiškose mokyklose ėmė rasti lietuvių kalbos rateliai. Tik dabar, 2000-aisiais metais, prie dviejų Karaliaučiaus vidurinių rusų mokyklų atsirado du lietuviškos klasės (I ir II). Taigi yra pagrindo 2001 metais įsteigti ir trečią klasę, dar po metų – ketvirtą ir taip toliau. Vaikų lietuviškose klasėse nedaug – iki 10. Ir džiaugsmo nedaug, išskyrus 2 ar 3 disciplinas (gimtiną kalbą, istoriją ir geografiją), viskas dėstoma rusų kalba. (Lietuvos valstybės rusiškose mokyklose viskas, išskyrus 1-2 disciplinas, dėstoma rusiškai). Taigi kyla klausimas – ką iki šiol veikė valstybės išlaikamos Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas Vilniuje?

"Pernai tai nors sekmadieninei mokyklėlei Karaliaučiaus departamentas lėšų priešpiečiams skyrė, – pasakoja vaikų tėvai, – tada ir vaikų į užsiėmimus daugiau atleidavo. O šiais metais vaikų skaičius sumažėjo" – apgailestavo jauni tėvai, kurie norėtų, kad jų vaikai galėtų mokytis lietuviškoje pradinėje ir vidurinėse mokyklose, jei tokios būtų. Deja, jų dar negreit bus. Taigi, pati įsitikinau, kad pirmosios lietuviškos knygos gimtajame mieste Karaliaučiuje mūsų tautiečiai yra nuskrūsti, kaip tautinė mažuma. Ji, tarsi gyventų caro laikais, neturi nei savo šventovės pastato, nei savo tautinės mokyklos.

Na, o vokiečiai Karaliaučiuje pradeda jaustis beveik kaip namie, nes yra įsitiekę vietinei rusų valdžiai. Taigi, ką nori tą stato, ką nori tą privatizuoja. Jie, nors jų kelis kartus mažiau negu lietuvių, jau yra įteisinę savo kultūrinę autonomiją. Lietuviai bando sekti jų pavyzdžiu. Beje, paprasti Karaliaučiaus rusai yra visiškai abejingi politini (Nukelta į 6-tą psl.)

Nors rūpesčių užteko, bet linksma. Akimirka iš XI-tosios Tautinių šokių šventės. Pirmoj eilėj iš kairės: J. Karasiejus, R. Karasiejienė, R. Kurienė; antrojo eilėj – S. Einikytė, V. Vasaitienė ir L. Kisiellenė

"Visuomenės domesys - mūsų darbo įvertinimas"

Iš pokalbio su XI Tautinių šokių šventės vadove Rita Karasiejene

"Viens du, viens du, polkos žingsnis, išsitieskit"... Taip kiekvieną sekmadienio vakarą išstius dirbančią Ritą Karasiejienę, dirbančią su šokančiu "Gintaro" jaunimu. Kiek negailėta jėgų, kiek energijos išlieta, rodant kiekvieną teisingą liemens pasisukimą, kojos išlenkimą, grupės darnumą, o svarbiausia – šokio dvasios pajautimą. Nepraslysdavo pro jos akis jaunuolis, pabandęs "pravaikščioti" polkos žingsniu. "Jeigu nenori rimtai dirbti, negaišink savo ir kitų laiko" – išgirdavai ją tariant. Nors po dviejų valandų šokėjai būdavo išlieję nematų prakaito ir pavargę, tačiau jų akys mačiau pasitenkinimą atliktu darbu.

Šokis, kaip ir muzika, sujungia žmones bendram tikslui, o tikslas buvo vienas – pasiruošimas XI Tautinių šokių šventės. Kiekviena lietuviškų šokių grupė pasaulyje turėjo galimybę atvykti į Torontą ir, skambant širdžiai brangioms, žinomoms liaudies melodijoms, per šokį išreikšti savo tautinę vienybę.

Dar aidint paskutiniams šventės akordams pakalbinau meno vadovę Ritą Karasiejienę.

– Kaip jaučiatės, ar pasiteisino tai, dėl ko įdėjote šitiek darbo?

– Laimingi atsidusom: viskas praėjo gerai! Ir šokėjai, ir visuomenė parodė, kad pasiekta tai, vardan ko visi dirbom. Visuomenės domesys – mūsų darbo įvertinimas.

– Taip, visuomenė buvo labai šilta, netrūko susižavėjimo ir padėkos.

– Programa buvo išskirtinė, daugeliui – staigmena.

– Kiek šokėjų buvo šventėje?

– 1800 – bendras skaičius.

– Ansambliai iš Lietuvos, Punks, JAV, Lotynų Amerikos ir Kanados šoko bendru širdies ritmu, bet įgyvendinti šiam ritmui reikėjo didelės patirties turinčių vadovų.

– Masė manęs klausė, su prato, ir padarė tai, ko visi norėjome. Mano patirtis – 1994 metais Pirmos pasaulio lietuvių dainų šventės šokių diena. Tai buvo darbas su 400 išeivijos šokėjų. Šių metų šventė – daugelio žmonių nuopelnas. Tai organizacinio komiteto pirmininkai ir komiteto nariai. Lietuvos liaudies centras su direktoriaus

Juožu Mikutavičiumi įrašė muziką, tarpininkavo Lietuvos grupėms. Rimas Paulionis – sukūrė dekoracijas ir kartu paruošė su talkininkais. Argi įmanoma išvardinti visus, dirbusius pasiaukojusiai ir altruistiškai! Visiems tariame nuoširdų aciu!

– Sekanti šventė po ketverių metų – kokia ji galėtų būti?

– Be abejonės, galima pasimokyti iš praėjusio renginio trūkumų: reikėjo geresnio apšvietimo, garso kokybė ne visai tobula, kitų šventėjų norėtųsi išgirsti "gyvų" dainininkų. Gerai, kad turėjome iš Lietuvos puikų liaudies ansamblį "Žilvitis", kurio patirtis – 40 metų. Su "Žilvičiais" dalyvavo ir du mūsų muzikai torontiečiai. "Gyva" muzika įnešė gaivumo, lankstumo repeticijs, o koncerto metu uždegė šokio aistrą. Visuomenės norėjau tokios pačios – mielos ir suprantančios.

– Šventėje mačiau Jus abu su vyru ir abiem vaikais.

– Juozas buvo šventės administratorius. Mudu dirbom išvien. Be jo darbo – šventės neįsivaizduoju. Gintarė Sinkaitė, mano asistentė, ir Aurelija prižiūrėjo aikštėje tvarką visų respeticijų metu. Jos dirbo su šešiomis šokėjų grupėmis. Sūnus Gintaras šoko keliose grupėse – su studentais ir jaunais veteranais ir buvo puikus pagalbininkas administraciniame darbe.

– Esate pavargusi, bet jaučiatės laiminga?

– Labai (juokiasi). Atrodo pasisekė. Grupių vadovai buvo vienminčiai, nuoširdžiai dirbo su šokėjais. Jie tarytum papildė mano mintis, mano darbą. Tai buvo mano laimė.

Pasibaigus mūsų pokalbiui viena pati sau galvojau: Karasiejų šeima, kaip ir visi kiti altruistiškai nusiteikę darbuotojai, atidavė visą savo meilę taip svarbiam ir reikalingam renginiui, surado energijos ir sveikatos paversti Mississaugos "Hershey Centru" į mažytę Lietuvą, kurioje mums visiems, nors trumpam, buvo sava, artima, suprantama ir miela.

O rudenį vėl jaunimą ragins pasijustamas balsas: "viens, du, viens du, polkos žingsnis, išsitieskit!"

Audronė Šarpytė,
XI Tautinių šokių šventės dalyvė

Daug šokėjų, dar daugiau žiūrovų XI-toje Tautinių šokių šventėje š.m. liepos 2 d. "Hershey Centre" arenoje, Mississaugoje, ON

Kun. dr. KESTUČIO TRIMAKO 40-ties metų kunigystės padėkos šv. Mišias koncelebruoja šv. Antano parapijos šventovėje Cicero mieste – klebonas kun. James Kastigar, vysk. Paulius Baltakis, kun. dr. Kęstutis Trimakas ir prel. Ignas Urbonas

Dešimtmečiai mokslui ir žmonėms

Kun. dr. Kęstučio Trimako 40 metų kunigystės sukakties iškilmės

Ši šventė buvo iškilmingai atšvęsta š.m. birželio 25 Cicerio lietuvių parapijos šv. Antano šventovėje ir salėje.

Šv. Mišias koncelebravo vysk. Paulius Baltakis, OFM, prel. dr. Ignas Urbonas, parapijos klebonas kun. James Kastigar ir kun. dr. K. Trimakas. Šventei pritaikyta turininga pamokslą pasakė vysk. P. Baltakis. Šv. Mišių metu giedojo parapijos lietuvių choras, solo – sol. Giedrė Nedveckienė muz. R. Čardas. Šio šventei specialiai sukurta giesmė, vargonavo muz. R. Sokas.

Po šv. Mišių svečiai rinkosi į išpuostą parapijos salę. Iškilmę pradėjo Jonė Bobinienė, rengėjų komiteto pirmininkė, pakviesdama programai vadovauti dr. Jolitą Kisieliūtę-Narutienę. Ji pasveikino kun. dr. K. Trimaką, padėkojo jam už Cicerio parapijos gyvybės palaikymą ir kvietė kalbėtis.

Lietuvių išeivių, vysk. P. Baltakis, OFM, dar kartą sveikino kun. dr. K. Trimaką su 40 m. kunigystės sukaktimi ir dėkojo už rūpinimąsi lietuviams šioje parapijoje, už jo pastangas ir ypatingą dėmesį Lietuvai.

Plačiau apie kun. dr. K. Trimaką kalbėjo dr. Petras Kisielius, apibūdinę jo biografiją ir įnašą ateitininkų organizacijai. Sukaktuviniuko darbo dirva esanti labai plati teologinio, kultūrinio ir visuomeninio gyvenimo sritys. Jis yra parašęs eilę gilių religinių-filosofinių knygų, su rašytine literatūra yra suaugęs nuo pat jaunystės. Buvo „Ateities“ vyr. redaktoriumi 1975-1983. Jo misija tada buvo burti ir atspindėti visą ateitininkijos gyvenimą. Išvardino visas kun. dr. K. Trimako eitas parei-

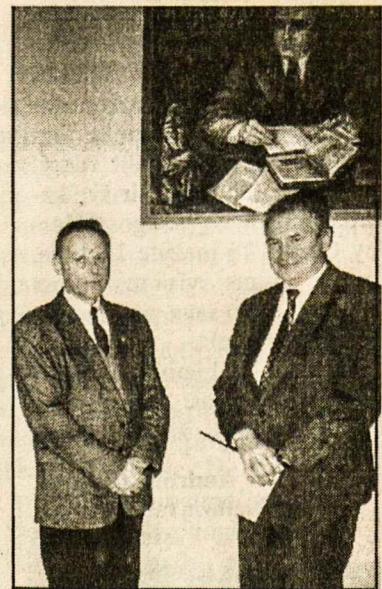
gas ateitininkų gretose. Šiuo metu jis yra JAV sendraugų atkūrimo dvasios vadas. Jis mėgo ir meną, dalyvavo meno parodose. Rudenimis Katalikų teologijos fakultete VDU Kaune ir kitose vietovėse skaito paskaitas, o gruodžio mėnesį vėl sugrįžta į lietuvių parapiją Cicero mieste.

Dr. Algis Norvila pasidalino mintimis apie kun. dr. K. Trimaką psichologines knygas „Asmenybės raida gyvenime“ ir „Tikint brestis“ iš serijos „Egzistencinio apsisprendimo psichologija“. Iškėlė du bruožus: žmogaus laisvos valios pripažinimą ir atvirumą asmenims išgyvenimams. Dievo artumas praturtina mus kaip žmones ir mus suartina. Apie kun. dr. K. Trimaką kaip mokslininką sakė, kad jis esąs drąsus, originalus, išsami ir labai kūrybingas. Baigdamas linkėjo ir toliau plėtoti pasirinktą religinės psichologijos kelią.

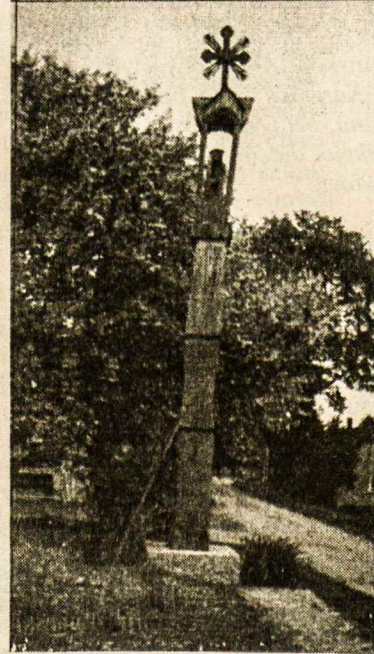
Ištraukas iš kun. dr. K. Trimako knygų skaitė dr. Daiva Markelytė. Sveikino ir parapijos klebonas kun. James Kastigar. Gauta daug sveikinimų raštu iš Š. Amerikos ateitininkų, tarybos, S. Amerikos ateitininkų sendraugų valdybos, jaunųjų ateitininkų sąjungos centro valdybos, Čikagos ir apylinkių N. Pradėtosios Marijos seselių rūmų, ALTOS Cicerio skyriaus, Balfo Cicerio skyriaus ir Cicerio lietuvių bendruomenės valdybos. Kun. dr. K. Trimakas nuoširdžiai dėkojo visiems šių iškilnių dalyviams. Sugiedota „Ilgiausių metų“.

Vaisindamiesi parapijiečiai ir svečiai dar ilgai šnekučiavosi, džiaugdamiesi, kad turi savo tarpe tokių iškilnių kunigų – dr. K. Trimaką!

Aldona Šmulskštienė

Dr. ADOLFO ŠAPOKOS gimnazijos direktorius MINUS ŽILYUS ir istorikas ROMAS BATŪRA prie dr. A. Šapokos portreto Utenoje

Koplytstulpis dr. Adolfo Šapokos tėviškėje Grybelių kaime, Utenos rajone

Kanados Lietuvių Fondas
Lithuanian Canadian Foundation
1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

KLF kapitalas daugiau kaip 3,0 milijonai – tai Kanados lietuvių įnašas! Kasmet gaunamas pelnas (daugiau kaip \$100,000) skirstomas lietuvių išlaikymui Kanadoje (KLB, kultūrinėms bei jaunimo organizacijoms, studentams) ir paramai Lietuvai (vaikų prieglaudoms, tremtinių reikalingam, jaunimui).

Atsiminkime ir remkime Kanados lietuvių fondą per savo aukas bei testamentus. Išduodami pakvitavimai dėl valstybinių pajamų mokesčių.

Remkime lietuvių veiklą Kanadoje! Remkime Lietuvą! REMKIME PER KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

“Kristui gieda Lietuva”

Pirmoji giesmių šventė nepriklausomos Lietuvos gyvenime

GENOVAITĖ GUSTAITĖ.
Vilnius

Tokio pavadinimo šventė įvyko Vilniuje, Kalnų parke, 2000 m. liepos 2 d. Be spaudos, radijo ir televizijos ją priminė miesto gatvėse plevėsuojančios baltos, dailios gairėlės su šventės pavadinimu, laiko ir vietos nurodymu.

Šventę rengė Lietuvos vyskupų konferencijos Liturgijos ir bažnytinės muzikos komisija (organizacinio komiteto pirmininkas – vysk. Juozas Preikšas), Lietuvos liaudies kultūros centras, Vilniaus miesto savivaldybės Kultūros ir meno skyrius.

Į šventę atvyko 140 neprofesionalių bažnytnių ir pasaulietinių chorų iš visų vyskupijų (daugiausia – 41 iš Panevėžio vyskupijos). Suvažiuojo chorai iš tolimiausių bažnytkaimių, miestų, miestelių savo lėšomis, nes, kaip rašė spauda, valstybės institucijos renginiui beveik jokio dėmesio neskyrė, pagalbos n suteikė. (Rėmėjai tebuvo “Lietuvos aidas”, Lietuvos radijas ir televizija).

Renginį prasidėjo katedroje. Čia buvo pašventinta vėliava, įteiktos regaliai dirigentams. Po to, vedami vidaus reikalų ministerijos reprezentacinio pučiamųjų orkestro, chorai, klausytojai atžygiavo į Kalnų parką, kur pirmiausia buvo atnašaujamos Mišios.

Rengėjų komiteto pirmininkas vysk. J. Preikšas savo kalboje nusakė renginio svarbą – jis yra, kaip ir prieš mėnesį vykęs eucharistinis kongresas Kaune, didžiojo krikščioniškos jubiliejaus minėjimų dalis. Pasidžiaugė, kad tai pirmoji tokio pobūdžio šventė per visą nepriklausomos Lietuvos gyvavimo laikotarpį, sutraukusi dalyvių iš tolimiausių bažnytkaimių. Iškėlė pačios giesmės reikšmę tikinčiųjų gyvenime. Krikščioniškos giesmės atsirado nuo pat pirmųjų krikščioniškos dienų, kai muzikos instrumentai nebuvo naudojami, nes į juos žiūrėta kaip į pagoniškus. Todėl per amžius sukaupotos giesmės yra didžiulis tikinčiųjų turtas. Vyskupas sveikindamas visus dalyvius, rengėjus, nuoširdžiai linkėjo, kad giesmė būtų ne vien Dievo šlovinimas, bet ir visų tikinčiųjų suartėjimo skatintoja.

Programą sudarė 23 gies-

mės. Be pasaulinės, mūsų klasikos (C. Franko “Panis angelicus”, J. Naujalio “Eram quasi agnus”, J. Kačinsko “Terra tremuit”, G. Šukio “Dieve, ilgisi Tavęs širdis”, V. A. Mozarto “Magnificat”, F. Haendelio “Aleliuja”, Č. Sasnausko “Kur bėga Šešupė”, “Marija, Marija”), buvo atliktos L. Abariaus, K. Vasiliauskaitės, P. Slyžio, K. Kavecko ir kitų kompozitorių giesmės.

Pirmoji – “Kristui gieda Lietuva”, davusi renginiui pavadinimą, sukurta L. Abariaus pagal B. Brazdžionio žodžius. Į pabaigoje giedamas dvi giesmes pagal Maironio žodžius (“Kur bėga Šešupė” ir “Marija, Marija”), Č. Sasnausko sukurtais šedevrais įsijungė ir klausytojai. Tie, kurių neišgąsdino, neišvairė atšiaurus vėjas, tarpais užėmė lietus.

Iš įvairių parapijų suvažiuosiusi margaspalvė chorių minia, užėmusi visą tribūną, ištvėrmė, entuziazmo turėjo, matyt, daugiau nei susigūžę klausytojai. Kaip vieningai, tartinai ji dėkojo muzikaliausiam Lietuvos vyskui Juozui Preikšui... Jis šypsojosi sulaukęs tokių sveikinimų.

Spauldoje dalyvėjęs mintimis rengėjų komiteto direktorius S. Liausa teigė, kad choristų noras susitikti buvęs didelis. Jis ir paskatinęs renginį, kurį įvertino kaip didžiulį atgaivą.

Prie įėjimo ateinantiems buvo dalijamos programėlės, meniškai, profesionaliai išleistos, dalykiškai parengtos. Nėtenka abejoti, kad po metų kitų, nekalbant apie dešimtmečius, jos taps svarbiu šaltiniu šventei pažinti.

Red. priedas. Apie šią giesmių šventę ilgoką straipsnį išspausdino ir savaitraštis “Literatūra ir menas”. Renginį jis gerai įvertino. Programa buvusi gerai parinkta, pritaikyta masiniam giedojimui. Iš to renginio esą galėtų pasimokyti ir dainų švenčių rengėjai. Minėtame straipsnyje pastebėta, kad šioje giesmių šventėje nedalyvavo nei Lietuvos prezidentas, nei ministras pirmininkas, nei seimo pirmininkas, nei ministeriai (išskyrus krašto gynybos ministrą Č. Stankevičių), nei viceministrai. Tai rodo, kad tai šventė Lietuvoje buvo skirta per mažai dėmesio, dar mažiau išeivijoje.

Lietuviai Karaliaučiuje

(Atkelta iš 5-to psl.)

kai, jiems visai nesvarbu kas ryto valdys šį kraštą. Jiems rūpi, kad turėtų darbo ir ką pavalyti. Gal dėl to į Karaliaučiaus kraštą pakraščius, ypač ties Lenkija, vis gausiau keliai ateiviai iš Azijos. Išikūrė jie tampa prasi-gėrusių vietos rusų, o ir mūsų tautiečių darbdaviais.

Žemė šiame krašte retai kur dirbama, žolingos piešos nesimato karvių... Taigi, Azijos klajokliams puikios sąlygos šeiminkauti Karaliaučiaus kaimuose. Jie jie ir daro. Lietuva to kažkodėl nepastebi...

Į nuošalesnes Karaliaučiaus krašto vietas, pajūrio miestelius ir kaimus vedą seni, dar vokiečių laikų, plentai, tvarkingai apdodinti tuopų alėjomis. Aistmario krante – tvarkingas, švarus ir tuo nepanašus į kitus Žuvininkų (rus. Primorsk) miestelis. Pakrantė primena Kuršių neriją ir pasijunti kaip Lietuvos pajūry. Vietovė tyli, nes toli nuo civilizacijos. Gaivus, tyrus oras, Klesti privati gintaro prekyba. Prekiauja ir liūdni, apipylę vaikais. Mums ši vietovė brangi, nes netoliese, stovėjusioje Lauksčių pilyje 1945 m. buvo surasti ir atvežti į Vilnių K. Donelaičio ir M. Pretorijaus rankraščiai.

Pavažiavę Kuršmarių link, patenkame į Palvininkus (rus. Jantarnoje). XIX a. čia buvo pastatyta šventovė su gintarinu

altoriumi (neiškilo). Iš Palvininkų gintaro buvo sukurtas garsusis Gintaro kambarys, kurį Prūsijos karalius padovanojo Rusijos carui. Šiandien čia iškasama 90% viso pasaulio gintaro. Nepaisant to, visi vietos gyventojai nuskurdę. Gintaro prekiautojos nusiskundė dėl nuolatinės bedarbystės ir alkio. Nepardavus nė gabalėlio gintaro jų laukia alkana diena. Suvalgę moterų veidai liudijo jų žodžius.

Nuo Palvininkų pasukę vakarop prie jūros, patenkame į Rūsius (rus. Svetlogorsk). Tai nepaprastai gražus kurortinis miestelis, tvarkingas ir ramus. Čia jau yra privačių vilų ir prabangių namų, daug kavinių. Užsieniečių vis dar mažai. Parduo-tuvėse daug lietuviškų prekių, ypač maisto. Vietos gyventojai atrodo normaliai, neblogai laikosi, nes turi darbą arba uždirba nuomodami savo butus prie jūros. Miestelio gatvių grindinys, kai kurie pastatai primena vokišką prieškarinį gyvenimą. Poilsiautojams patinka, kad šis miestelis yra prie pat jūros.

Salia Baltijos jūros yra ir Krantas (rus. Zelionogradsk). Čia išsimaudę mūsų kelinės dalyviai išlipo į krantą paženk-linti laivų palikta plūduriuojan-čia derva (teršalais). Taigi, buvęs garsus Kranto kurortas yra ir gražus, ir juodas... Jis mažiau imponuoja už Rūsius, bet mėsas tuo, kad iš jo jau matosi mūsų Kuršių nerija, kurią UNESCO žada įtraukti į pasaulio paveldo sąrašus.

Tokia yra Karaliaučiaus žemė šiandien, o kokia ji galėtų būti turėtų būti rytoj – būtų aptariama tarptautinėje konferencijoje, kurią galvoja suorganizuoti mūsų Mažosios Lietuvos reikalų taryba.

Giesmių šventė Lietuvoje “Kristui gieda Lietuva”. Kalba vysk. J. PREIKŠAS. Priekyje – dirigentai Nuotr. V. Gulevičiaus iš “Lietuvos aidas”

Vyskui Lietuvos giesmių šventėje “Kristui gieda Lietuva”. Iš dešinės: arkiv. S. Tamkevičius, vysk. J. Preikšas, arkiv. A. J. Bačkis, vysk. R. Norvila, vysk. J. Tunaitis, kun. R. Rumšas. Kitų vyskupų nuotraukose nematyti Nuotr. D. Labučio iš “Respublikos”

Lietuva Amerikos prezidento atsiminimuose

Buvusio JAV prezidento George Bush ir Saugumo tarybos pirmininko Brent Scowcroft knyga “Pasikeitęs pasaulis”. Joje Lietuva iškeliama kaip tarptautinės politikos problema

ANTANAS KUČYS, Čikaga

Lietuvos atkūrimo dešimtmečio proga daug rašoma ir kalbama apie tai, kokie veiksniai ir individai lėmė atstatyti Lietuvos nepriklausomybę. Kad Lietuva kėlėsi svarbiausia tik lietuvių tautos darbų pastangomis ir krauju, tai visi su tuo sutinkame, nes valstybių istorijoje turbūt nėra tokio fakto, kad kas nors duotų tautai laisvę ją už tai nekovojo. Lietuvos atveju tauta jau žinojo ką reiškia nepriklausomybė ir ji tik laukė progos atsikratyti svetimųjų jai primesto jungo.

Tokia proga atėjo, kai tuščiomis iluzijomis, prievarta ir tankiais parentais galbūt priejo laiptais. Tada reikėjo veikti. Aktyvieji patriotai susitelkė Sąjūdį, išsirinko Inicijatyvinę grupę nutarimams vykdyti. Sąjūdyje išryškėjo, kurie ryžosi be kompromisų siekti Lietuvos nepriklausomybės atstatymo. Jų priešakyje buvo muzikologas Vytautas Landsbergis. Buvo jau laisvi rinkimai, o naujosios Aukščiausios tarybos pirmininku buvo išrinktas Vytautas Landsbergis. Buvo jis išrinktas ir atstovauti Lietuvai (tada dar sovietų okupuotai) Sovietų Sąjungos specialių delegatų konkurse. Jame delegacija iškėlė Lietuvos atsiskyrimo klausimą. Apie tai V. Landsbergis kalbėjo 1989 m. liepos 8 dieną perplūdytoje salėje Čikagos lietuviams:

“... Šiuo atveju aš turiu paspasakoti apie Atgimimo muziką, kuri skamba gaudžia Lietuvoje visose širdyse ir žmonių viltyse. Ir ne vien tik viltis, kur turbūt ruseno, visada ruseno, bet ir ateities realumas, kad mes turim ir turėsime ateitį, ir mes į ją einame. (...) Mes aiškiai, atviriausiai sakome ko mes siekiame, ko mes norime ir sieksime” (“Draugas” 1989 m. rugpjūčio 5 d.).

Šis drąsų Lietuvos patriotų ryžtas ir priedė prie 1990 m. Kovo 11-osios pergalės. Lietuva anuo metu neturėjo jokio sąjungininko, o tie didieji, į kuriuos viltys buvo sudėtos, grasino neskaičiuoti, nesudaryti jiems sunkumų, o tik tartis, nurodydami ir su kuo – su Gorbačiovu, ir taikindami sutikti su tuo, ką jis duos. Taip paprastai daro didieji, kai po jų kojomis pasimaišo mažiukai.

Toks buvo pirmas Lietuvos išsivadavimo scenarijus. Tai buvo šuolis, išmušus palankiai valandai, savomis jėgomis išsiveržti į laisvę.

Kitas scenarijus vyko tarptautinėje arenoje, didžiųjų Vakarų Europos valstybių viešose. Mat turėdamos Jaltos bei Potsdamo sutartis ir Helsinkio aktą, garantuojantį Europos valstybių sienas, jos norėjo be jokių kliūčių ramiai gyventi bei džiaugtis kylančia gerove. Gorbačioviui pasukus Sovietų Sąjungą į bolševizmą “su padoriu veidu”, tai yra kiek atleisus priešpaudos varžtus ir tuo tikus

Vakarams, atrodė, kad tarpvalstybiniame Rytų ir Vakarų susyvenime jau pasiektas tam tikras pastovumas. Bet štai prievarta į Sovietiją suvarytos tautos pradėjo nerimauti.

Pirmoji iš jų – Lietuva. Antras scenarijus čia paremtas buvusio JAV prezidento George Bush ir jo Saugumo tarybos pirmininko Brent Scowcroft atsiminimais jų parašytoje knygoje “Pasikeitęs pasaulis”, išleistoje Niujorke 1998 m. Lietuvos išsilavinimo klausimai šioje knygoje užima net penkiolika puslapių. Tai parodo, kad tai buvo rimta problema JAV, Sovietų Sąjungos ir Vakarų valstybių – Anglijos, Prancūzijos ir Vokietijos užsienio politikoje.

Svarbiausią vaidmenį čia tada vykdė JAV prezidentas G. Bush ir Sovietų Sąjungos Aukščiausiosios tarybos pirmininkas bei visą sąjunginę komunistų partijos generalinį sekretorių M. Gorbačiovas.

Esmėje tuodu dvi valstybių vadovai buvo vienas kitam antipodai, bet Gorbačiovo pradėtos reformos artino bolševizmą prie Vakarų pasaulio, teikė laisvoms valstybėms viltį, kad jis bus sugyvenamas su Vakarų demokratijomis.

Kovo 7 d., taigi vos keletą dienų prieš Lietuvos nepriklausomybės atstatymo deklaraciją, užsienio reikalų ministris (secretary) Jim Baker atnešė prezidentui Bush iš ambasadoriaus Maskvoje Jack Matlock telegramą, kurioje jis praneša pasikalbėjimą su užsienio ministru Ševardnadze. Tas jam pasakė, kad padėtis Lietuvoje yra kritiška. Jis išspėjęs, jog gali būti panaudota kariuomenė, nes ten esanti visiška netvarka (215). Esą Ševardnadze susirūpinęs Gorbačiovo politine situacija ir prašo mus tai suprasti.

Bush atsiminimuose rašo, kad jis buvęs labai ir labai susirūpinęs, nes JAV negalėjo priešintis Lietuvos nepriklausomybės atstatymui, o iš kitos pusės, jei ją parems, tai tą pačią minutę, paskelbus Lietuvai nepriklausomybę, gali kristi Gorbačiovas, arba kariškiai gali savarankiškai pradėti veikti. Jei ten prasidėtų smurtas, nebūtų jokios galimybės JAV-bėms ką nors daryti. Amerika būtų atsakinga už kraują, drąsinama “kasti daugiau, negu ji gali nuryti”.

Ševardnadze įrodė pranašystės tikrumą, rašo Bush: kovo 11 Lietuvos Aukščiausioji taryba paskelbė Lietuvos respubli-

kos atkūrimą, išrinkdami Vytautą Landsbergį prezidentu. Gorbačiovas paskelbė deklaraciją esant neteisėta ir išspėjo, kad dėl to negali būti derybų.

Keista, kad Amerikos prezidentas, rašydamas apie tautos pastangas išsivaduoti iš svetimųjų jungo, rašo apie “kašni, kurio negalima praryti”. O ar nebuvo toks kašnis ir JAV steigėjams, kai kelios kolonijos sukilo prieš angus? Ar jis galėjo užmiršti herojų, kuriuos Amerika mini Liepos 4-tosios iškilmėse? Anglijos karaliaus valdžia tuometinėms kolonijoms, pagyginus su totaliniu pavergimu Sovietų Sąjungoje, buvo visiškai žmogaus laisvė. Lietuva esą apžijo kašni, kurio negalėjo nuryti. Ji tą kašni nuryjo ir be to meto prezidento Bush pagalbos. Juk iš Amerikos nebuvo prašyta karinės pagalbos, tik pripažinti, kas Lietuvai teisėtai priklausė – jos žmonių išrinktą valdžią. Ir, deja, JAV išdriso tai padaryti tik po kelerių metų.

Jei sovietai ginklu užslopintų paskelbtą Lietuvos nepriklausomybę, tai tuo atveju Bush imtųsi tik diplomatinį sankcijų – atšauktų numatytą viršūnių susitikimą, neleistų rengti oficialių vizitų (216). Visa tai būtų tik kaip švelnus pabarimas.

Tame pačiame puslapyje Brent Scowcroft rašo: kai prezidentas svarstė, tai kongresas, žiniasklaida ir Amerikos baltiečiai darė didelį spaudimą prezidentui pripažinti Lietuvą. Čia prez. Bush rado reikalingą pabrėžti, kad net jo gera draugė ir protingumo simbolis paskambino jam, ragindama jį pripažinti formaliai atstatytą Lietuvos valstybę.

Ši JAV Saugumo tarybos pirmininko aprašytą scenarijų reikia papildyti tuo, ką darė Amerikos lietuviai. Už Kovo 11-tosios deklaracijos pripažinimą jie siuntė delegacijas pas įtakingus kongreso narius, dėsniuose telkiniuose rengė demonstracijas, o Amerikos lietuvių taryba kartu su Lietuvių bendruomene surengė didžiulę demonstraciją Vašingtone – prie prezidentūros, kongreso rūmų ir prie Sovietų S-gos ambasados.

Kaip tik tada su oficialiu vizitu lankėsi Gorbačiovas. Iš visų Amerikos kraštų suvažiavę dešimtys tūkstančių lietuvių kilmės amerikiečių reikalavo, kad JAV valdžia tartų žodį už Lietuvos nepriklausomybę ir demokratiją. (Bus daugiau)

Matininkas
TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S.
ONTARIO LAND SURVEYOR

40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7

TEL: (416) 237-1893

FAX: (416) 237-0426

E-mail: tom.senkus@sympatico.ca

Meno ir veiklos žmogus

Leidinyje apie žymųjį išeivijos solistą STASĮ BARĄ ir plataus masto jo visuomeninę ir ekonominę veiklą

ALDONA ŠMULKŠTIENĖ

Knygos "Stasys Baras" autorė yra Ona Narbutienė, humanitarinių mokslų daktarė ir Lietuvos muzikos akademijos docentė, Kultūros ir meno premijos laureatė. Apie lietuvių kompozitorių kūrybą ir apie keletą dainininkų yra parašiusi vienuolika knygų.

Ši 175 psl. knyga yra skoningai išleista, parašyta lengvu stiliumi, pagrįsta kruopščiai surinktais duomenimis, nuotraukomis.

Šį žymųjį išeivijos solistą, dramatinį tenorą, atlikusį ir sukūrusį tiek daug pagrindinių vaidmenų lietuvių operos pastatymuose ir savo balsu kerėjusį ne tik lietuviškąją, bet ir užsienio kraštų publiką, knyga atskleidžia ir kaip žmogų, perėjusį gyvenimo kelią, kuriame buvo gausu ir džiaugsmo, ir skausmo, kuris siekė sunkiu darbu uždirbamas duoną šeimai muzikinių aukštumų ir jas pasiekė! Stebina jis savo pasiektais laimėjimais ne tik muzikinėje srityje: nuo fabriko darbininko iki banko vyr. viceprezidento, o taip pat labai aktyvaus Lietuvių fondo darbuotojo – valdybos, tarybos pirmininko!

Knyga sudaro O. Narbutienės pratarinė ir trys skyriai – Pirmasis – "Gyvenimo kelias", apima St. Barą jaunystę Lietuvoje, karjeros pradžią DP stovyklose Vokietijoje bei jo gyvenimą JAV. Antrasis – "Muzikos ir visuomeninės veiklos baruose". Čia kalbama apie St. Barą – Čikagos lietuvių operos šulą, jo koncertus ir jo visuomeninio veikla. Trečiasis skyrius – "Priedai". Čia pateikiamos pagrindinės gyvenimo ir veiklos datos, sukurti vaidmenys, koncertų repertuaras, bibliografija, santrauka anglų kalba, recenzijos ir pavadžių rodyklė.

Prie St. Baro muzikinio gyvenimo kelio aktyviai prisidėjo ir Kanados lietuviai, pirmieji suorganizavę komitetą jo muzikinėms studijoms Italijoje paremti. Šio komiteto pirm. kun. Petras Ažubalis St. Barui rašė: "Mano vienas ir vienintelis pagaidavimas į Jus – ištėti visa širdį siekiant dainavimo mene pažangos, nepasitenkinti viduriu, o siekti viršūnių" (psl. 50). O St. Baras tada rašė: "Aš nerandu žodžių Jums visiems atsidėkoti... Jeigu kada lyds mane sėkmė, žinosiu, kad turiu būti dėkingas tik savo tautos žmonėms už jų taip drąsų ir nuoširdų žįgi man padėti. Tie Jūsų žodžiai

pasidarė mano siekis, mano gyvenimo credo. Jie turės mane stiprinti ir lydyti ateities darbuose" (psl. 50-51).

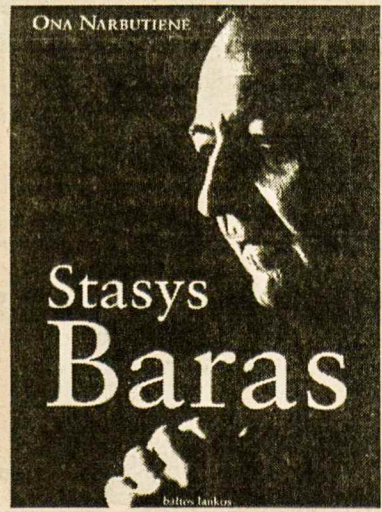
Dar Lietuvoje pradėjęs dainavimo studijas, jas tęsė ir dainavo Vokietijoje, JAV, Italijoje. 1958 m. laimėjęs "The Chicago Tribune" konkurse vyrų kategorijoje I vietą ir aukso medalį, 35 m. praleidęs kaip aktyvus dainininkas, Čikagos lietuvių operoje sukūręs nepamirštamų 13 vaidmenų (2 sukurti kitur), 1980 m. balandžio 26 d. Canio vaidmuo Leoncavallo "Pajacuse" buvo jo paskutinis operos scenoje. Jis dainavo trečiame "Pajacų" spektaklyje (kituose nedainavo, nes buvo susirgęs).

Be dainavimo operoje, svarbų vaidmenį St. Baro gyvenime atliko ir gausūs koncertai. 1966 m. įdainavo operinių arijų plokštelių su Štutgarto simfoniniu orkestru, diriguojant Dariui Lapinskui, o Kastyčio barkarolę iš "Jūratės ir Kastyčio" – diriguojant Aleksandriui Kučūnui. 1995 išėjo kompaktinė plokštelė "Handoverhabit records".

St. Baras yra apdovanotas Gedimino ordinu; Balzeko lietuvių kultūros muziejaus išrinktas Metų žmogumi; respublikonų partijos išrinktas Metų Amerikos lietuvių; yra gavęs JAV LB Kultūros tarybos premiją; apdovanotas Lietuvos kultūros ministerijos Padėkos raštu; yra gavęs eilę kitų žymenų.

Š.m. kovo 22 d. Lietuvos muzikos akademijos senatas išrinko Stasį Barą garbės daktaru.

Apie savo nuieitą gyvenimo kelią knygos pabaigoje St. Baras sako: "Kai susimąstau ir grįžtu mintimis į praeitį, matau gražų, išgyvenamais turtingą laikotarpį, kurio niekuomet nenorėčiau pakeisti paties. Jis man toks artimas, paties išgyventas, ir niekas iš manęs jo negali atimti. Jis mano gyvenimas, kurį aš gyvenu ir esu laimingas" (psl. 135).

Vasaros planai ir jaunimas

AURELIJA M. BALAŠAITIENĖ

Kai užsidaro mokyklos ir prasideda atostogų laikas, mūsų šeimų gyvenime pasikeičia dienos planai. Nebereikia žadinti vaikų, kad nevuolėtų į mokyklas, nereikia rūpintis ankstyvų pusryčių pagaminimu, tik reikia planuoti atostogų keliones ir numatyti poilsio planus.

Tačiau užsieniuose gyvenančių lietuviškų šeimų dienotvarkėje reikia paruošti planus lietuviškų šaknų stiprinimui priaugančiose kartose. Ne paslaptis, kad kasdieniniame gyvenime vyrauja vietinė anglų kalba, gal tik pietų metu atsiranda proga su jaunimu pakalbėti lietuviškai, nors tematika labai ribota. Mokslo metų vakarais jaunimas ruošia vietinių mokyklų pamokas ir stebi televiziją. Tad kaip rasti proga ir laiką stiprinti jų gimtosios kalbos mokėjimą? Šeštadieninių mokyklų nepakanka, nes kalba yra reikalinga nuolatinio vartojimo, kaip kad muzikos instrumentu grojantis asmuo privalo pastoviai miklinti savo pirštus.

Kalbos praturtinimui parankiausias ir patogiausias laikotarpis kaip tik ir yra vasara. Organizacijoms priklausančių jaunimą reikia siųsti į vasaros stovyklas, o namuose stengtis kaip galint daugiau su jaunimu kalbėti lietuviškai, rasti jam įdomių temų – ar tai būtų sportas, ar kokios kitos pramogos, gal net lietuviškai aptarti populiarias televizijos programas.

Šalia to, labai svarbu jaunimą pratinti lietuviškai skaityti.

Turime gausią spaudą ir turiningas knygas. Pravartu su jaunimu diskutuoti kasdieninio gyvenimo problemas, tokių pokalbių metu praplečiant jo žodyną ir sustiprinant lietuviškų šaknų pajautimą. Stebėdami vietinį gyvenimą matome, kad savo kilmės neslepia nei ispanai, nei indėnai, nei juodieji ar kitų tautų atstovai. Vokiečiai, italai ir kitų mažumų atstovai turi savo klubus, užieigas ir restoranus, kuriuose skleidžia savo tautinius patiekalus bei gimtojo krašto tradicijas.

Vasara yra labai patogus laikas šeimos stiprinti gimtosios kalbos vartojimą ir sužadinti jaunime lietuviškų šaknų pajautimą. Tiek jaunimo stovyklos, tiek namų aplinka gali užtikrinti lietuviškosios išeivijos tęstinumą, kurio prarasti neturime teisės. Ne paslaptis, kad laisvę atgavusiai Lietuvai užsienio lietuviai yra labai reikalingi, tad negalime rizikuoti, kad mūsų prieaiglis prarastų tautinio įsipareigojimo jausmus ir lojalumą savo gimtosioms šaknims.

Atsiųsta paminėti

ŠIRVINTOS. Iš serijos "Lietuvos valsčiai". Knyga skiriama Lietuvos tūkstantmečiui 1009-2009, Širvintų jubiliejui 1475-2000, Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dešimtmečiui 1990-2000. Redaktoriai: pirm. Venantas Mačiekus, Kazys Misius, Vacys Milius, Povilas Kriksčiūnas, Stanislovas Buchaveckas, Margarita Kazakevičiūtė, Marytė Slušinskaitė, Asta Žernienė, Daiva Bendiskienė, Živilė Driskiuviėnė, Petras Jonušas. Labai ilgas

Vaidas iš ankščiau vykusių kasinėjimų Kernavės apylinkėse

Nuotr. V. Kapočiaus

Komunistų partija ir aukštosios mokyklos

VYTAUTAS DYVAS

Studijos rėmai

Kauno Technologijos universiteto Fizikos katedros doc. Albinas Tamašauskas parašė plačią studiją "Iš Kauno Universiteto ir Politechnikos Instituto praeities". Knyga pasirodė 2000 m. pradžioje 500 egz. tiražu. Tai Kauno valstybinio Vytauto Didžiojo universiteto (KVVDU) ir Kauno Politechnikos instituto (KPI) komunistų organizacijų veiklos istorija.

Studija remiasi partinio biuro (komiteto) posėdžių ir partinių susirinkimų protokolais. "Uždarų" posėdžių protokolai ir juose priimti nutarimai buvo sunaikinti kartu su visu KPI KP archyvu. Autorius naudojo tik LKP CK archyvą, dabar esančią Lietuvos valstybiniame visuomenės organizacijų archyve.

Savo darbo tikslą taip išsako: "Ši knyga yra kuklus bandymas prisiminti dėsytuosius, studentus ir darbuotojus, kurie, nepaisydami sovietinių represijų, kovoję, kūrę ir dirbo Lietuvoje labai. Kartu čia bandoma bent iš dalies atskleisti Kauno universitete ir Politechnikos institute per pusę amžiaus trukusį tragiškai-dramatišką laikotarpį, vykdytų represijų mechanizmą, mastą, pobūdį, ankstyvesnius represijų iniciatorių bei vykdytojų" (psl. 209).

Knygos pradžioje A. Tamašauskas pasisako nepritariaš "atmetimo" doktrinai, "pagal kurią visi buvę komunistų partijos nariai neverti pasitikėjimo" (psl. 5). Autorius taria, kad į partiją stoji represijų lengvai pažeidžiami žmonės (dėl socialinės kilmės ir pan.) ir daugiausia dėl karjeros. "Ir tik išimtiniais atvejais į komunistų partiją stoji valenrodai, tikėdami šitokiu būdu geriausiai pasitarnauti Lietuvai ir darbo kolektyvui. Ryškiausias jų atstovas Politechnikos institute buvo šviešaus atminimo prof. Kazimieras Baršauskas" (psl. 6).

Tarp šių dviejų išsitarimų įterptas darbas turėtų būti ožterštas vaizdas aukštųjų mokslo institucijų gyvenimo okupacijos laikotarpiu, nes jame mažiau autoriaus pastabų, daugiau dokumentų kalbos.

Institucijų istorija

Tuojuo po 1940.VI.15 Lietuvos okupacijos komunistai ryžosi žūties kelin įstumti ir KVVDU. Jau liepos 9 komjaunimas suorganizavo Kauno žydų gimnazijoje Vilniaus ir Kauno universitetų studentų mitingą, kuriam pirmininkavo E. Mieželaitis. Buvo reikalaujama panaikinti studentų korporaciją, iš universiteto pašalinti jiems nepatinkančius profesorius ir asistentus, įvesti privalomą marksizmo-leninizmo discipliną. Po šio E. Mieželaičio mitingo tuojuo buvo uždarytas Teologijos-filosofijos fakultetas, atleistas rektorius prof. S. Šalcauskis (jį pakeitė prof. A.

bendradarbių sąrašas. Dailininkas – Alvydas Ladyga. Knyga išleista Širvintų rajono savivaldybės užsaky. Leidykla "Versmė". Geležinkelio g.6, LT-2030 Vilnius). Vilnius, 2000 m., 784 psl. Tai labai plačios apimties leidinys, apimantis Širvintų krašto daugybę sričių, pilnas gausios informacijos.

Juozas Grušys-Zilvinis, LAUKTI NEBUVO KADA. Redaktoriai – Robertas Keturakis, dailininkė – Algirda Karaliūtė. Tiražas – 500

Purėnas), uždarytos korporacijos. Sovietizacijai panaudotas universiteto komjaunimo komitetas. Jo sekretoriumi pradžioje buvo E. Mieželaitis, nuo spalio mėn. – V. Kuzminskis, o 1941 m. balandžio mėn. atėjo M. Martynaitis.

Autorius išvardina partijos išvartytus profesorius, kitus dėsytuosius ir nurodo: "Į pašalintųjų vietas skirdavo jaunas, kartais nebaigusius universiteto, asmenis. Skyrimą lėmė kandidatų "kairumas" ar santykiai su kompartija. Keičiant statutą, Universitetui atėmė Vytauto Didžiojo vardą ir pavadino Kauno universitetu, Technologijos fakultetuose įsteigė Marksizmo-leninizmo katedrą. Jos vedėju 1940 m. gruodį paskyrė vyr. asistentą V. Kruglovą" (psl. 9).

Lietuvą okupavus vokiečiams, rektorių prof. A. Purėną nuo 1941.VII.11 pakeitė Julijonas Gravrogas. Taip pat išvardinti kiti pakeitimai, naikinant universitetui prikergtas nemokiškas politines žymes.

Aprašomi universiteto sunkumai, spiriantis vokiečių reikalavimams kaip, pvz. pašalinti žydus studentus, išmesti žydų autorių literatūrą iš bibliotekos; bandymai vengti įsakymų studentams vykti į darbus Vokietijoje ar stoti į karinę tarnybą. Pagaliau sekė universiteto uždarymas ir jo neoficiali veikla. Čia taip pat yra nurodyti asmenys bei jų pastangos, priešinantįs naujiems okupantams.

KVVDU likimą nulėmė antroji sovietinė Lietuvos okupacija. Dabar prasidėjo tokia nemokiška slinktis, kad autoriai A. Tamašauskui nebuvo lengva ją nusakyti. Šalinama profesūra, komunistams iš niekur nieko suteikiami moksliniai laipsniai, atsiranda kažkokie ir iš kažkur nežinomi "mokslininkai", tvarką universitetą. Šiai mokslo įstaigai prikerigiamas antitarybinio centro vardas ir visa mokslinė institucijos galia perduodama kažkokiems "svieto perėjūnams" – partijos nariams. Štai 1945.IX.14 partinė grupė, kuri pradėjo tvarkyti universitetą: V. Kuzminskis, A. Nazarkinas, prieškarinio komunistas gydytojas J. Parnarauskas, sovietinis karininkas Z. Fedaras (psl. 37-38).

Šie ir į juos panašūs raudoni veikėjai šokdino mokslo įstaigą, išvarinėdami dėsytuosius, primindėdami iš SSSR atvykstančius ir ten vietos nerandančius švaistūnus, kaltindami ir įskundindami vieni kitus. Universitetu represijose ypač pasireiškė LKP(b) CK partorgai V. Kuzminskis ir J. Sabaliauskas. Jiems talkino svetimtaučiai I. Ariskinas, M. Airapatjanas, A. Nazarkinas, I. Trušinas ir dar ilga eilė kažkokių svetimų pavardžių. Su jais ypač vargo iki 1947 m. pradžios vėl grįžęs rektorius A. Purėnas, kurį dabar pakeitė komunistas J. Kupčinskas.

1950 m. KVVD universitetas buvo likviduotas, įsteigtas Kauno Medicinos institutas ir

egz. Leidykla "Ramona" (Vytauto g., Marijampolė 4520). Tai atsiminimai apie Lietuvos nacinės ir sovietinės okupacijos laikotarpį, parašyti kairių autorių, laisvės kovų dalyvių. Tėsinys knygos "Laisvės besiekiant", išleistas 1983 m. Čikagoje.

LITHUANIA INDEPENDENT AGAIN. The Autobiography of Vytautas Landsbergis. Prepared for an English-speaking audience by Anthony Packer and Eimutis Šova. University of Wales Press, Cardiff, 2000, p. 387.

Kauno Politechnikos institutas. Nuo čia A. Tamašauskas kalba tik apie KPI, skyręs knygos antrąją pusę, o KMI palieka nušalyje. Aptaria visų fakultetų ir visų gausių katedrų laikymąsi partijos replėse, ypač vertindamas veiklą prof. Kazimiero Baršausko, KPI vadovo, valenrodiškai tapusio partijos nariu, kad gelbėtų žmones ir instituciją.

Partinis komunistų žnybtas

Visas KVVDU, o vėliau KPI gyvenimas buvo įpintas komunistų partijos piktan voratinklį. Kruopščiai ir detalai A. Tamašauskas aprašo mokslo institucijos valdžiusius partijos vienetus ir išvardina tų vienetų žmones. Duoti partorgais fakultetuose dirbusiųjų sąrašai, jų viešpatavimo metų skaičius, surinktos iš mokyklos pašalintų studentų pavardės, pavarde išmestų profesorių ir dėsytųjų.

Yra, partijai spaudžiant, įdarbintų svetimtaučių, partinių studentų ir dėsytųjų sąrašai, grasinimais į partijos narius verbutieji, šiam spaudimui paklūsę ir garbingai jam atsispyrę. Mokslo institucijų pastogėse įsikūrusių partijos organizacijų vaizdas, papildytas sąrašais ir lentelėmis bei darbo nupaskojimu yra pilnai perduotas. Po kiekvieno knygos skyriaus yra duotas naudotos literatūros sąrašas, kartais siekias net iki šimto vienetų. Pavardžių rodyklėje randame 400 įrašų.

Skaitytojas matys, kokia netiesia, skleidžiama buvusįjį komunistų, šlaistosi ir šiandien. Štai 1997 m. rašoma: "Politinė organizacija stengėsi suburti instituto dėsytuosius ir studentus visiems aukštajai mokyklai svarbiems uždaviniais spręsti" (psl. 5). Tai didžiausias melas. Juk viskas buvo lenkiama partijos gerovei.

A. Tamašausko studija bus įrašyta rusiškos-komunistiškos okupacijos piktus mostus dokumentuojančių darbų eilėje. Mokslo institucijų darbuotojai beveik visada savo ramumė lieka užmiršti. Šios knygos autorius tą tradiciją ilaužia. Kas yra ypač svarbu – kiekvienas tvirtinimas yra paremtas dokumentais. Taigi čia nerandame "girdėjau", "pasakojau", "pažįstamas sakė" argumentacijos. Palyginimui sugretinkime su A. Liekio knyga "LKP agonijos kronika (1996, Vilnius, Lietuvos mokslo) su A. Tamašausko studija. Pirmojeje aprašomi labai svarbūs ir neginėtyti Lietuvos nelaimės įvykiai, tačiau jiems istorijon įrežti nepakanka dokumentų. A. Tamašauskas buvo išmintingai kantrus – kiekviena jo užregistruota smulkmena turi savo šaknis bibliografijoje.

Turime enciklopedinę studiją apie dvi aukštąsias Kauno mokyklas okupacijų metais. Ir labai gražu, kad šios studijos autorius, kurio surinkti duomenys temdo kai kurių gyvų žmonių veiklą, nepripažįsta "atmetimo" doktrinos. Šios studijos faktai negali būti ginčytini, nors yra žmonių, baisiai purvinų ir tvirtinančių, kad jie yra švarutėliai.

A. Tamašauskas gerai atliko būtinai reikalingą darbą, nepamiršęs ir mokslininkui de-ramos elegancijos.

Albinas Tamašauskas, IŠ KAUNO UNIVERSITETO IR POLITECHNIKOS INSTITUTO PRAETITES. Komunistų partinės organizacijos raidos ir veiklos apžvalga. Leidykla "Technologija". Kaunas, 2000 m., 228 psl.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Smuikininkas Vilhelmas Čepinskis ir pianistė Guoda Gedvilaitė, abu jauni ir talentingi, pasaulyje garsėjantys muzikai, š.m. birželio mėnesį lankėsi JAV-bėse koncertuodami. ELTOS pranešimu, jie pasirodė Lietuvos ambasados Vašingtone koncertuose "Salut d'Amour" birželio 21-22 d.d., atlikdami romantiškus Rachmaninovo, Šumano, Mendelsono ir kitų klasikų kūrinius. Kadangi jų pasirodymu susidomėjimas buvo didelis, tai vietoj numatyto vieno koncerto teko surengti du. Taipgi jie koncertavo Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, IL, o gastrolių viršūne tenka laikyti jų koncertą birželio 27 d. Niujorko "Carnegie Hall", kur paprastai koncertuoja aukšto lygio menininkai.

Dailininko ir fotografo Sauliaus Kruopio paroda Klaipėdos "Pėdos" galerijoje veikė nuo š.m. birželio 13 iki liepos 7 d. Buvo išstatyti įdomūs tapybos darbai pajūrio ir Klaipėdos senamiesčio temomis. Keliautojas, piligrimu vadinamas dail S. Kruopis su savo darbais buvo labai laukiamas ir todėl parodą lankė gausūs meno gerbėjai. Kaip ELTA rašo, S. Kruopis baigęs vaikų dailės mokyklą, mokėsi fotografijos Kauno taikomosios dailės institute, tapybą studijavo Vilniaus dailės akademijoje. Su savo darbais yra dalyvavęs parodose Danijoje, Vokietijoje. Keliaudamas po Indiją sukūrė nuotraukų ciklą, domisi Mažosios Lietuvos ikonografija, kuria Karaliaučiaus miesto maketa.

A. a. poetas Vytautas Mačernis š.m. birželio 6 d. būtų šventęs savo 80-jį gimtadienį. Deja, jis tragiškai žuvo pačioje savo jaunystėje - 1944 m. spalio 7 d. Šis ypatingai daug žadantis jaunas poetas gimė 1920 m. birželio 6 d. Šarnelės kaime, Žemaičių Kalvarijos vls., Telšių apskr. Baigęs Sedos vidurinę mokyklą, toliau mokėsi Telšių gimnazijoje. Vytauto Didžiojo universitete pradėjo studijuoti anglų kalbą ir literatūrą, vėliau filosofiją. Vokiečiams universitetą uždarius, grįžo į tėviškę. Savo kūrybą skelbė periodikoje. Literatūros žinovų dėmesį ypač patraukė jo "Vizijos", poetiniu mąstymu toli pralenkusios panašius to meto išsakymus. V. Mačernis gyvas būdamas nesuapėjo nė vienos savo kūrybos knygos išleisti. Tai daroma Lietuvoje dabar.

Lietuvos kultūros paveldo centras, parėngęs specialius dokumentus, siūlo kai kurias šventoves bei dvarų pastatus paskelbti paminklais. Į tą kultūros vertybių grupę numatoma įrašyti Vilniaus Šv. Stepono šventovę, kurios šventoriuje yra palaidotas architektas Laurynas Gucevičius (1753-1798), Pažaislio kamandulių vienuolyno pastatus (baroko šėdevrų), Šv. Mikalojaus šventovę Vilniuje, seniausią šiame mieste, Švenčiausiosios Trejybės šventovę Rumbonių kaime, Alytaus rajone, Vilniaus miesto teatro būstinę, Šiaulių Šv. apaštalo Petro ir Povilo katedrą, Raguvėlės ir Pakruojos dvarų sodybas ir kt. Kaip ELTA pažymi, Centro siūlymui pritarė Valstybinė paminklosaugos komisija.

A. a. kun. Antanas Liūma, SJ, Popiežinio Grigaliaus universiteto profesorius emeritas, eidamas 91-uosius savo amžiaus metus, mirė Romoje š.m. liepos 26 d. Velionis gimė 1910 m. sausio 28 d. Ažudvarių kaime, Utenos valsč. Baigęs Utenos Saulės gimnaziją, įstojo į jėzuitus. Atlikęs naujokyną Pagryžuvyje, filosofiją studijavo Olandijoje, kur įsigijo licenciatą laipsnį. Grįžęs į Lietuvą, studijas tęsė Kauno Vytauto Didžiojo universitete, kartu mokytojaudamas jėzuitų gimnazijoje. 1940 m. išvyko tolesniam studijom į Prancūziją, kur 1942 m. buvo įšventintas kunigu. Po visų studijų apgynęs teologijos doktoratą, velionis 1950 m. pradėjo dėstyti dvasinę teologiją Popiežiniame Grigaliaus un-te Romoje. Daug mokslinių straipsnių yra paskelbęs apie Šv. Pranciškų Saleziečių. Reiškėsi lietuvių katalikų spaudoje, lietuvių ir kitų enciklopedijų bendradarbis, veikalo "Historia spiritualitatis" autorius, Lietuvių katalikų mokslo akademijos centro valdybos narys.

Paroda "Krikščionybė Lietuvos mene", skirta Kristaus gimimo 2000 metų jubiliejui ir Lietuvos karaliaus Mindaugo krikšto bei karūnavimo 750 metų sukakčiai, š.m. gegužės 16 d. susilaukė 50-tūkstantosios lankytojų – moksleivės Mildos Sverebaitės. Ji buvo apdovanota albumu "Lietuvos bažnyčios" bei kitų parodos leidiniais. Ši Taikomosios dailės muziejuje veikianti paroda, be kitų istorinių rodninių, pirmą kartą visuomenei rodo atskiroje seifinėje patalpoje išdėstytą religinio meno kolekciją, pradėtą kaupti 1387 m. po Lietuvos krikšto. Kaip ELTA pažymi, pagal parodos kultūrinių renginių programą ten vyksta koncertai, vakarai, supažindinama su specialiais leidiniais. Paroda veiks iki 2003 m. spalio 30 d. ir kasmet bus papildoma naujais rodniais.

Prof. Dov Levino knygos "Trumpa žydų istorija Lietuvoje" sutiktuves įvyko š.m. birželio 21 d. Martyno Mažvydo bibliotekoje, Vilniuje. Dalyvavo ir kalbėjo Lietuvos ambasadorius ypatingiems pavedimams dr. A. Eidintas, Lietuvos žydų bendruomenės pirm. S. Alperavičius, Lietuvos seimo narys E. Zingeris. Kaip ELTA rašo, kalbėtojai persėjo skaitytojus, kad D. Levino požiūris į Lietuvos istoriją lietuviams gali nepatikti. Nepaisant to, kaip pranešime paskelbta, knyga bus išsiuntinėta "visoms šalies vidurinėms bei aukštosioms mokykloms ir bibliotekoms". Pasak E. Zingerio, "turi būti sukurta bendra Lietuvos istorija, susidedanti iš lietuvių, lenkų bei žydų istorikų nuomonių". D. Levinas gimė Kaune 1925 m., lankė hebrajų gimnaziją, baigė Kauno Šalom Aleichemo mokyklą. Antrojo pasaulinio karo metu buvo uždarytas Kauno gete. 1945 m. nelegaliai išvyko į Palestiną, Jeruzalės universitete studijavo sociologiją, žydų istoriją ir ekonomiką. Šiuo metu jis vadovauja nerašytinėms žydų istorijos skyriui Jeruzalės universitete. Iš hebrajų kalbos aukščiausiai paminėta jo knygą į lietuvių kalbą išvertė Jonas Morkus.

Snk.

"Tėviškės žiburių" 50-čio proga Kanados lietuvių muziejus surengė nuotraukų parodą, kurioje matyti įvairūs praeities vaizdai

Nuotr. K. Balūnaitis

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje telefonas: 905 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p. ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 60 milijonų dolerių

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	3.95%
180-364 d. term. ind.	4.75%
1 metų term. indėlius	5.00%
2 metų term. indėlius	5.25%
3 metų term. indėlius	5.30%
4 metų term. indėlius	5.45%
5 metų term. indėlius	5.65%
1 metų GIC-mėn. palūk.	4.75%
1 metų GIC-met. palūk.	5.25%
2 metų GIC-met. palūk.	5.50%
3 metų GIC-met. palūk.	5.65%
4 metų GIC-met. palūk.	5.70%
5 metų GIC-met. palūk.	5.90%
RRSP, RRIF ir OHOSP	
"Variable"	4.00%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	5.25%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	5.50%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	5.65%
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.	5.70%
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.	5.90%
Taupomąją sąskaitą iki	2.00%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	2.00%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki	2.00%
Amerikio dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	2.50%

IMA UŽ:

Asmeninės paskolas nuo	8.50%
Sutarties paskolas nuo	8.50%
Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuosimčiu	
1 metų	7.85%
2 metų	7.95%
3 metų	8.00%
4 metų	8.05%
5 metų	8.10%

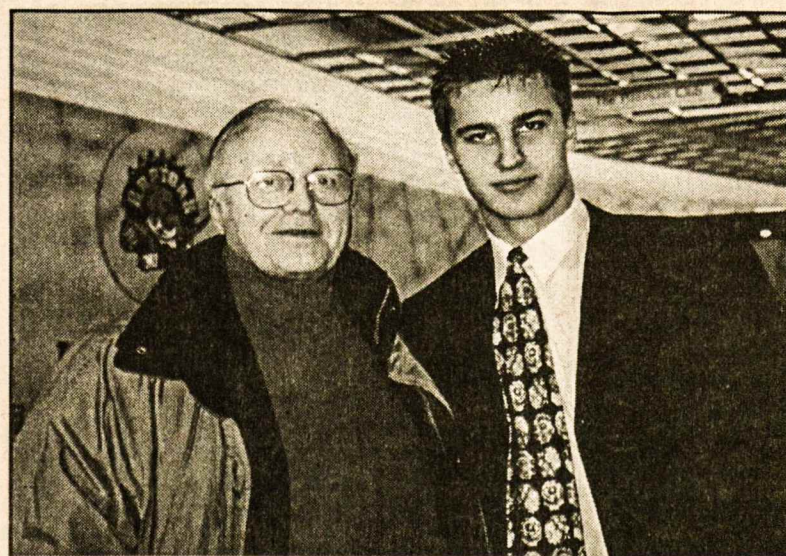
Su keičiamu nuosimčiu
1, 2, 3 metų 6.75%

Duodame komercinius
mortgiculus iki \$750,000.

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgiculus iki 75% įkainoto turto vertės (iki \$250,000). Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Nelaimė mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai "INTERAC-PLUS" kortelė

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

DAINIUS ZUBRUS (dešinėje), ledo ritulio žaidėjas NHL "Montreal Canadiens", po rungtynių susitikęs su Toronto Prisikėlimo parapijos klebonu kun. A. Simanavičiumi, OFM Nuotr. R. Choromanskytės

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

nėje Kanados teritorijoje paminėti 22.5 metų ilgio vikingų laivo kopija vardu *Islandingur* atburiavo iš Islandijos į L'Anse aux Meadows vietovę Newfoundlando provincijos šiaurėje. Archeologai suradę seną gyvenvietę su keliomis žeminėmis tvirtinomis, kad ten prieš 1000 metų vikingas Leif Ericsson su savo bendrais pirmą sykį išlipa Naujojo Pasaulio žemėje. Laivą *Islandingur* į krantą atlydėjo kiti 13 mažesnių kanadiškos gamybos "vikingų laivų". Islandų jūreiviai, apsilėkę senovės vikingų drabužiais ir raguotais šalmais (archeologai dabar tvirtina, kad tai istorinė klaida ir vikingai niekad ragais šalmy nepuošė), aplankė atstatytas žemines buvusių vikingų gyvenvietes, prie kurių dabar įsikūrę suvenyrų krautuvėlių ir valgyklos, ir iškeliausi pasirodyti kitose Kanados paatlantės vietovėse.

Drama Atlanto vandenynė prie Kanados krantų: prekinis laivas *Katie*, pakrautas \$230 milijonų vertės kanadiščių kariuomenės turto, šarvuotųjų ir tankų bei ryšių aparatūros ir šaudmenų iš Kosovo atisakė juos pristatyti į paskirtą Kanados uostą, nes buvo neaiškumų pasirašytoje pristatymo sutartyje. Laivo savininkas yra JAV bendrovė (*Third Ocean Marine Navigation of Maryland*), bet jis registruotas Karibų salose (*St. Vincent and the Grenadines*), jo kapitonas rusas (Vitalij Chlebnikov), įgula – 23 kroatų ir ukrainiečiai. Kanados gynybos ministerija pasamdė Montrealio bendrovę (*Andromeda*), kad pergautų šį inventorių į Kanadą. Ši savo ruožtu susitarė su kita bendrove, kuri pasamdė laivą *Katie* atlikti šį darbą, bet už jį neužmokėjo. Kurį laiką buvo stengiamasi taikiai išsiaiškinti, bet susitarimai pasirodė per daug sudėtingi, o 10% Kanados kariuomenės inventoriaus pakrauta laive, kurį laivo kapitonas rusas sustabdė tarptautiniame vandenyno sektoriuje ir atsisakė toliau keliauti. Kanados laivyno 18 karių pagaliau buvo nuleisti iš straigtasparnio ir *Katie* ir lydimi dviejų Kanados karo laivų visi pajudėjo į Becancour uostą Kvebeko provincijoje. Gynybos ministerija dabar kritikuoja už neatsargų elgesį su kariuomenės inventoriu.

Ontario provincinė policija (OPP) ilgą šventinių savaitgalių metu pasiūnčia didesnes policijas. Naujas žiniasklaidos milžinas Kanadoje gimė *CanWest Global Communications* bendrovei nupirkus už \$3.5 bilijono iš Conrad Black *Holinger* bendrovės nuosavybes. Šiuo pirkiniu *CanWest* papildė savo žiniasklaidos inventorių visoje Kanadoje ir dabar turės arba kontroliuos 13 stambesnių dienraščių nuo Halifaxo iki Vankuverio, 10 *Global* televizijos stočių ir 6 nepriklausomas bei specialias TV stotis, 8 savaitraščių bei kitokių spaudos vienetų grupes. C. Black pasilikio tik su 6% akcijų balsų šioje naujoje imperijoje. Yra nuomonių, kad toks žiniasklaidos sukoncentravimas vienoje rankose gali bent iš dalies apriboti spaudos laisvę, bet istorinė patirtis ir Kanadoje, ir JAV rodo, kad naujienų kontrolė bei cenzūra praktiškai neįgyvendinama.

Ted Rogers, Rogers Communications Inc. vykdomasis direktorius ir pirmininkas savo tėvo 100-jo gimtadienio paminėjimo proga padovanojo \$25 milijonus Toronto universitetui, \$10 milijonų Ryersono politechnikos universitetui ir \$4 milijonus Mayo klinikai (JAV). Tas stambias dovanas Toronto universitetas planuoja panaudoti studentų stipendijoms plečiamame elektros ir kompiuterių inžinerijos fakultete, o Ryerson universitetas steigis aspirantūrą ryšių technikos fakultete. *Edward S. Rogers Sr.*, kuris mirė vos sulaukęs 38 metų, išrado radijo lemputę, aptarnaujamą kintama srove (vietoj baterijos), pradėjo pirmą radijo ir pirmą televizijos stočių Kanadoje. G.K.

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių Namų)
Pirma pacientus pagal susitarimą
Tel. 416 532-7115
Susitarus priima
pacientus ir vakarais

Sportas

Žinios iš Lietuvos

LENGVOJI ATLETIKA: Kau- ne lengvosios atletikos čempionate disko metikas V. Alekna diską nusviedė 73 m 88 cm ir pasiekė Lietuvos rekordą bei antrą rezultatą pasaulio lengvosios atletikos istorijoje. JAV lietuvis Motiejūnas pagerino 20 metų išsilaikusių R. Valiulio Lietuvos 400 m bėgimo rekordą – 45.4 sek. 20 km sportinio ėjimo stadione pasaulio rekordą pagerino K. Saltanovic, nuejusi nuotolį per 1 val. 35 min. 23.61 sek. R. Ramanauskaitė nusviedė ietį 61 m 46 cm ir įveikė olimpiinių žaidynių kvalifikacinę normą (61 m).

DVIRIAČIAI: Lietuvos dviratininkė Jolanta Polikevičiūtė Prancūzijoje vykstančiose daugiadienėse moterų dviračių lenktynėse "La Grande Boucle Feminine" (neoficialiai "Tour de France") septintajame užbėgime liko aštunta ir prarado pirmąją poziciją. Tomas Vaitkus Italijoje vykstančiame pasaulio jaunių (17-18 metų) dviračių tako 3000 m asmeninių persekiojimo lenktynių baigėme iškovojosi sidabro medalį.

SACHMATAI: Montreal (Canada) vykstančiose tarptautinėse vyrų šachmatų varžybose tarp dvilikos šachmatininkų iš penkių šalių Lietuvos atstovė Ed. Rozenalis po devynių ratų su 7 taškais pirmavo.

FUTBOLAS: UEFA taurės varžybų atrankos tarpsnyje Vilniaus "Žalgiris" namie 2:1 nugalėjo Chorzow "Ruch" (Lenkija) futbolininkus. Panevėžio "Ekranas" savo aikštėje 0:3 pralaimėjo prieš "Lierse" (Belgija) komandą. Vokietijos "Duisburg" klubo vartininkas G. Staucė dėl varžybų tvarkaraščio ir šeimyninių priežasčių šiemet atsisakė žaisti Lietuvos futbol rinkoje. V.P.

Skautų veikla

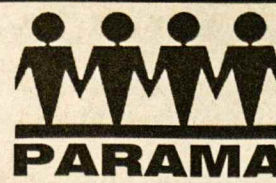
• Kanados rajono stovykla "Romuvoje" prasidėjo rugpjūčio 6 d. Pirmąją savaitę stovyklavo skautai-tės ir vyresni; į antrąją išsijungė vilkiukai, paukštytės. Didysis stovyklos laukas įvyko rugpjūčio 12 d. Tą savaitgalį stovyklautojai susilaukė svečių, kurie dalyvavo lauko programoje ir pamaldose. Stovykla uždaroma – rugpjūčio 19 d.

• "Romuvoje" padaryta daug pagerinimų. Pagal sveikatos ministerijos reikalavimą, pertvarkyta ir įvesta nauja vandens sistema, įdėti geriausi filtrai. Taip pat gerai sutvarkytos skautų-čių prausyklos. Tarpininkaujant Tadiui Valickiui, buvo gautos keramikos plytelės, ir tėveliams talkinant sudėtos F.M.

lies apriboti spaudos laisvę, bet istorinė patirtis ir Kanadoje, ir JAV rodo, kad naujienų kontrolė bei cenzūra praktiškai neįgyvendinama.

Ted Rogers, Rogers Communications Inc. vykdomasis direktorius ir pirmininkas savo tėvo 100-jo gimtadienio paminėjimo proga padovanojo \$25 milijonus Toronto universitetui, \$10 milijonų Ryersono politechnikos universitetui ir \$4 milijonus Mayo klinikai (JAV). Tas stambias dovanas Toronto universitetas planuoja panaudoti studentų stipendijoms plečiamame elektros ir kompiuterių inžinerijos fakultete, o Ryerson universitetas steigis aspirantūrą ryšių technikos fakultete. *Edward S. Rogers Sr.*, kuris mirė vos sulaukęs 38 metų, išrado radijo lemputę, aptarnaujamą kintama srove (vietoj baterijos), pradėjo pirmą radijo ir pirmą televizijos stočių Kanadoje. G.K.

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

AKTYVAI per 116 milijonų dolerių

MOKA:

3.65% už 30-89 dienų term. indėlius	
4.20% už 90-179 dienų term. indėlius	
4.70% už 180-364 dienų term. indėlius	
4.85% už 1 m. term. indėlius	
5.10% už 2 m. term. indėlius	
5.15% už 3 m. term. indėlius	
5.20% už 4 m. term. indėlius	
5.30% už 5 m. term. indėlius	
4.60% už 1 m. GIC mėn. palūk.	
5.10% už 1 m. GIC invest. pažym.	
5.35% už 2 m. GIC invest. pažym.	
5.40% už 3 m. GIC invest. pažym.	
5.65% už 4 m. GIC invest. pažym.	
5.60% už 5 m. GIC invest. pažym.	
3.80% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	
5.10% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	
5.35% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	
5.40% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	
5.65% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.	
5.60% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.	
3.00% už OHOSP (variable rate)	
2.00% kasd. pal. čekių sąsk.	
5.50% už JAV dol. 1 m. GIC	
2.50% už JAV dol. kasd. pal. sąsk.	
(US dol. Sav. Acc.)	

IMA:

už asmenines paskolas nuo.....8.50%	
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu (fixed rate)	
1 metų.....7.70%	
2 metų.....7.75%	
3 metų.....7.85%	
4 metų.....7.95%	
5 metų.....8.00%	

su keičiamu nuosimčiu.....6.75%

Duodame:

– asmenines paskolas iki \$250,000;
– mortgiculus iki 95% įkainoto turto;
– riboto kredito paskolas (Line of Credit) ir – komercinius mortgiculus

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės elgoje

Lietuvos banko pinigų monetų pardavimas. Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir kelionės čekių (traveler's cheques) patarnavimas. Gaunama kelionių draudimas nariams ir svečiams iš kitų kraštų. Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) draudimas (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigus (Wire transfer) į Lietuvą ir kitus kraštus.

KASOS VALANDOS

- Pirmad., antrd. ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

SKYRIAI:

Lietuvių Namuose – 1573 Bloor St. W., Toronto ON M6P 1A6

Telefonas: 416 532-1149

Etobicoke – 2975 Bloor St. W., Toronto ON M8X 1C8

Telefonas: 416 207-9239

Elektroninis paštas: parama@total.net Tinklapis: www.parama.net

RUBY REAL ESTATE LTD.

REAL ESTATE BROKER

27 John Street, Toronto

- MLS skelbimas
- Komisija 3½%
- Toronto Real Estate Board narys

Victor Rudinskas, Broker
Tel.: 416 249-7829

ADVOKATAS

VICTOR RUDINSKAS

Tel. 416 240-0594

27 John Street, Toronto,
Ontario M9N 1J4

(arti Lawrence Ave.W.
ir Weston Road)

LEDAS REFRIGERATION

AIR CONDITIONING & HEATING

Taisau ir įvedu

- Centrinės šildymo ir A/C sistemos
- Skalimo mašinas, džiovintuvus
- Oro drėkintuvus (Humidifiers)
- Indų plovimo mašinas, viryklas
- Šaldymo sistemos, šaldytuvus

Atlieku dujų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.

Skambinti R. Jareckui

tel. 416 370-3539 arba 905 502-9614

(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

ROCK OF EUROPE INC.

GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS

AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTIJA

(416) 232-1250

83 SIX POINT ROAD
(I PIETUS NUO BLOOR, NETOLI ISLINGTON)
TORONTO, ON M8Z 2X3

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2

Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

VISAIS NEKILNOJAMO TURTO KLAUSIMAIS

– PARDAVIMU AR PIRKIMU –

sąžiningai patarnausiu.

PIRMIAUSIA PRAŠAU SKAMBINTI

TEODORUI STANULIUI, B.A.

Associate Broker

Tel. 416 769-1616; faksas 416 769-1524.

RE/MAX WEST REALTY Inc., 1678 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A9

"SERVICES 4 U"
STATOME ir REMONTUOJAME
įstaigas arba gyvenamus namus

- nauji namai ir remontai
- pilni projektai ir statyba
- projektai pagal užsakymą
- elektros darbai
- priestatai, pamatai
- virtuvės, prausyklos
- rūšių užbaigimas

Skambinti JONUI ARŠTIKAIČIUI
Tel.: (416) 879-8221 (nešiojamas)
Pager (416) 331-4218

Century 21
Destination Real Estate Inc.
Kęstutis (Ken) Raudys B.A.
Associate Broker
Tel. (416) 239-8881 (24 val.) darbo
E-mail: kraudys@direct.com

Kai jūs pirsksite arba parduosite namus per Kęstutį Raudį, jūs galėsite gauti kelionę nemokamai naudodami "Air Miles reward miles".

Sutton GROUP
PAŽADU JUMS
24 valandų
tarnybines paslaugas,
greitą dėmesį,
sąžiningumą,
išsamią informaciją.
Prašau skambinti šiandien
tel. 416 236-6000
pirkimo ar pardavimo klausimais
sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

SMITH MONUMENT CO. LTD.
(nuo 1919 metų)
▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.
Skambinti tel. 416 769-0674
Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair),
Toronto, Ontario M6N 3P7

Queen Travel International Ltd
ALGIS MEDELIS
133 Roncesvalles Ave.,
TORONTO, Ont. M6R 2L2 Tel. 416 531-4800

KELIONĖS I VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS!

I LIETUVĄ KELIONES paruošiu geriausiomis kainomis ne tik iš Toronto, bet ir iš kitų, kad ir tolimiausių Kanados vietovių.

TEIRAUKITĖS APIE GERIAUSIAS SEZONO KAINAS

SKAMBINKITE ALGIUI MEDELIUI ir UŽSISAKYKITE JAU DABAR!

Pas mane atvažiuoti nėra būtina – keliones sutvarkau paskambinus telefonu. Bilietus pristatau X-PRESS paštu. Toronto įstaigoje būnu trečiadieniais tarp 11 ir 17 valandos.
ALGIS MEDELIS

MEDELIS CONSULTING
45 Forest Heights Str., Whitby, Ont. L1R 1T7
Tel. 1-905-666-9086 FAX 1-905-666-9183
ALGIS AR STEFA MEDELIAI

Visos paslaugos atskirai. Jūsų gimines iš Lietuvos, arba Jums skendantį į Lietuvą. Krepšelis visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienį. PER 7 DARBO DIENAS JŪSŲ GIMINĖS LIETUVOJE TIESIAI Į RANKAS PERDUODAM AMERIKIETIŠKUS DOLERIUS. G A R A N T U O T A !

Ata VINCUI VALIUŠIUI

mirus Lietuvoje,

nuoširdžią užuojautą reiškiamo jo seseriai mielai
TEKLYTEI SEKONIENEI, jos vyrui Adolfui ir visiems
artimiesiems čia ir Lietuvoje –

A. Augaitienė

V. Kecorienė

B. Abromaitienė

S. Matulevičienė

N. Balčiūnienė

Z. Stančikienė

K. Žutautienė

PADĖKA

Mano mylimas vyras, mūsų mylimas tėvelis,
mūsų mylimas tėvukas

Ata GEDIMINAS MELNYKAS 1919 – 2000

Užmigo Amžinybės miege 2000 m. liepos 20 d. tyliai, nepasakęs sudiev – skaudu. Gedimino silpna širdelė tikta su-
stojo – jau laikas buvo, kad Dievulis pasiųstų į Amžinybę. Palaidotas liepos 24 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse, Missis-
saugoje, ON.

Šiuo skausmo metu yra sunku išsireikšti, bet visiems, kurie palydėjo Gediminą į Amžinybę, nuširdus aciu. Dėko-
jame Aušros Vartų parapijos klebonui kun. J. Liaubai, OFM, už maldas prie karsto laidotuvių koplyčioje, už gedulines Mi-
šias ir už palydėjimą į amžino poilsio vietą. Aciu vargonininkei L. Marcinkutei ir karsto nešėjams – Raimundui Butkevičiui, Jonui Gudinskui, Marijui Gudinskui, Kestūčiui Kaminskui, Algiiui Paškevičiui ir Joniui Rickui. Dėkui Lukui Gudinskui už patarnavimą Mišioms, Marijui Gudinskui už maldų skaitymą, šauliams už pagerbimą su vėliava. Nuširdžiai dėkojame už velionies lankymą, gėles ir dalyvavimą šventovėje: "The Honourable Chief Justice Brian W. Lennox, The Honourable Associate Chief Justices Marietta Roberts and J. David Wake", ir buvusiam "Chief Justice Sidney B. Linden" ir tarnauto-
jams iš "Office of the Chief Justice (Ontario Court of Jus-
tice)".

Nuosirdžiai dėkojame visiems už gausų lankymą lai-
dotuvių namuose, per Rožinį, šv. Mišiose ir palydėjimą į Šv. Jo-
no lietuvių kapines. Aciu giminėms, draugams ir pažįstamiems už puikias gėles, užuojautas, už užprašytas Mišias ir už aukas lietuviškom organizacijom bei Kanados lietuvių fondui, kurį Gediminas rėmė. Taip pat dėkojame Elenai Gudinskienei ne tik už aukų rinkimą vietoj gėlių pagelbėti Lietuvos vaikams, bet ir už jos nuosirdžią pagalbą per tas sunkias dienas. Aciu Danutei ir Bernardui Mačiams už paruoštus skanius pietus ir visoms ponios už sužadintus pyragus.

Skausmo valandas lengviau buvo pakelti žinant, kad tiek daug žmonių parodė nuosirdumą prisimindami Gediminą – vyrą, tėvelį, tėvuką. Dar kartą, nuosirdus aciu Jums visiems.

Nuliūdę iš arti ir toli –

žmona Ona, vaikai Reimunda, Anelė su žentu
David Crook ir Kęstutis, vaikai Dija ir Zuzana

Kad kaulai būtų atsparūs

Nors vartojate pieną, bet netikėtai piktadaris – druska mityboje gali iščulpioti jėgas iš jūsų griaučių.

Ištisus dešimtmečius gydytojai išpėjo visuomenę vartoti mažiau druskos. Tie nekalbai atrodantys balti krištoliukai gali paskaninti maistą, bet jie taip pat gali pakelti kraujospūdį.

Pastarųjų kelių metų laikotarpį kai kurie medicinos žinovai pradėjo prieštarauti tai nuomonei, nes tikrumoje druska kenkia tik trims (iš dešimt) žmonėms. Tačiau daugelis tiki pirmajai prielaidai ir vengia druskos.

Gal jie ir teisūs, bet dėl kitos priežasties. Kaupiasi masė įrodymų, kad perteklius natrio (sodos), mineralo, kurio stalo druskoje yra apie 40%, pašalina (tiesiog iššluoja) kalcį iš kūno ir silpnina kaulus. Jeigu jums tas buvo nežinoma, tai esate geroje draugijoje, nes dauguma žmonių to nežino, – sako Purdue universiteto mitybos žinovė Connie Weaver. Ji išpėja, kad mityba, kurioje yra daug druskos, gali išretinti moters kaulų masę vieną nuošimtį per metus.

Nepaslapstis, kad amerikiečiai mėgsta sūrų maistą. Amerikos Žemės ūkio ministerija pataria suvartoti nemažiau kaip 2,400 miligramų druskos per parą, kas lygta vienam arbatiniam šaukšteliui.

O tie, kurių tarnybinės sąlygos verčia valgyti dažnai persūdytą komercinių gamyklų užkandinį maistą, suvartoja apie 4,000 mg druskos.

Kaip druskos perteklius pa-
kenkia kaulams?

Reikia atsiminti, kad druska tikrumoje yra kūniui naudinga. Kūniui reikia kasdien naujo tiekio druskos normaliam širdies ritmui išlaikyti ir kitoms kūno funkcijoms.

Rūpestį kelia klausimas: kaip kūnas druską pašalina? Inkstai pašalina sunaudotą natrį nureikšdamas jį į šlapimą. Bet kai šlapimas išplauna sunaudotą natrį iš kūno, jis kartu pašalina (išplauna) dalį kalcio. Kiekvienas 1,000 mg iš kūno pašalin-
to natrio kartu nusineša apie 26 mg kalcio. Gal tai atrodo nedidelis kiekis, bet per eilę metų išdžiūvins ir pakenks jūsų skeletui.

Apie 1995-tuosius metus grupė Australijos gydytojų 2 metus sekė ir tyrė 124 pomens-
truacines moteris. Protarpiais jų šlaunų ir kulkšnies kaulai buvo peršviečiami ir nuolat buvo tikrinamas šlapimas, kas tyrinėto-
jams suteikė žinias, apie kiek druskos kasdien kiekviena su-
vartojo. Tyrimų laikotarpiui pa-
sibaigus paaiškėjo, kad tos, ku-
rios per dieną suvartojo apie 2,100 mg druskos per dieną, kauluose neturėjo jokių pakiti-
mų. Tačiau tų, kurių druskos su-
vartojimas per dieną siekė daugiau kaip 3,000 mg, kaulai buvo pradėję retėti ir minkštėti.

Taip pat reikia atkreipti dėmesį į kitas maistingas medžiagas. Kietiems kaulams taip pat reikia daug vitaminų D (kurių nemažai yra pastiprintame (for-
tified) piene ir javiniuose (ce-
real), ir vitaminų K, kurių apstu žaliuose lapuočiuose. Suvarto-
jant pakankamą kiekį abiejų vi-
taminų, pasisaugojant druskos pertekliaus ir rūpestingai se-
kant savo kalcio lygį, apsaugosi-
te kaulus nuo minkštėjimo. Šių nurodymų reikia rimtai laikytis, o ne perskačius numoti ranka. ("Pensininkas", 2000 m. 2 nr.).

Nemunas ties Veliuona nuo "Gedimino žūties" piliakalnio

Nuotr. G. Kurpio

SKAITYTOJAI PASISAKO

LABDAROS DARBAI

Kiekvieną vasarą kanadietė Bi-
rutė Mikšytė-Kasperavičienė ap-
lanko Lietuvą. Ji skuba atlikti gerus darbus. Praėjusiais metais ji pau-
kojo vieną toną kviečių iš savo Kal-
nųjų kaimo tėviškės. Šie miltai bu-
vo išdalinti bedarbių, vargšų še-
moms. Kaune rūpinasi ir lanko silpną senutę pensininkę.

Kapinėse atnaujino mirusiųjų senolių kapus. Nepamiršta aplan-
kyti Nemakščių seniūnijoje Ylių kaime sunkiai gyvenančios Seme-
tienės šeimos. Ne tik remia pini-
gais, drabužiais, bet ir priperka įvairaus maisto, skalbimo priemo-
nių ir kitko. Kasmet dalyvauja bu-
vusių klasės draugų susitikimuose. Gero gyvenimo vaisiai noksta tik geroje širdyje. Tegul Dievas ją glo-
boja.

Irena Mitalienė, Raseinių specialiosios internatinės mokyklos mokytoja

LIETUVIŲ ISTORIJA

Skačiau, kad Lietuvos pre-
zidentas V. Adamkus pakvietė anglą parašyti Lietuvos istoriją. Kodėl? Ar lietuviai negali parašyti savo tautos istorijos? Seniau lietuvių tautos istorijai daug žinių paliko svetimieji, kartais klaidingų. Daug lengviau nusirašyti, negu duoti tik-
rų duomenų ar juos tinkama tvarka palikti istorijos puslapiuose. Taip ir paliko Lietuvos žemėlapiui netiks-
lūs, paskutiniame Lietuvos prisikė-
lime palikta stambių netikslumų, lietuvių tautai pražūtingų, kurie to-
liau kartojami saugant dabartinę vyriausybę.

Vaikai mokosi tuo, kuo gyvena

Jei vaikas gyvena kritikoje, išmoka smerkti

Jei vaikas gyvena nedraugystėje, išmoka muštis

Jei vaikas gyvena pašaipoje, išmoka šalintis

Jei vaikas gyvena gėdoje, išmoka kaltybės

Jei vaikas gyvena tolerancijoje, išmoka kantrybės

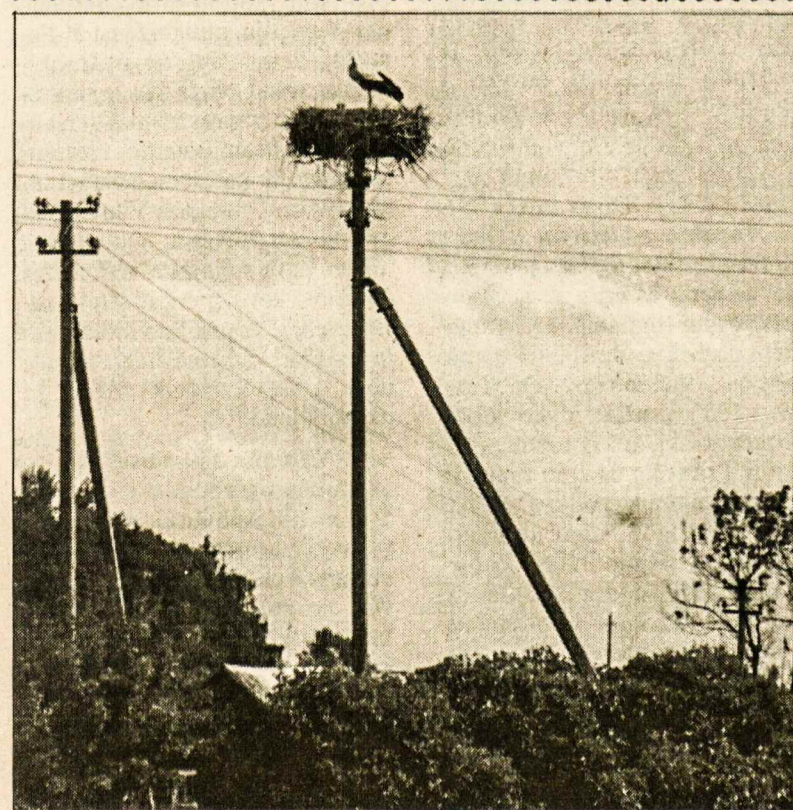
Jei vaikas gyvena padirsinime, išmoka pasitikėjimo

Jei vaikas gyvena pagyrimu, išmoka įvertinimo

Jei vaikas gyvena sąžiningume, išmoka teisingumo

Jei vaikas gyvena draugiškume, išmoka atrasti pasaulyje MEILĘ...

K.V.Sk., iš anglų spaudos

Gandralizdis Aukštaitijoje netoli Salako

Nuotr. G. Kurpio

UKRAINIAN POST INTERNATIONAL SIUNTINIAI I BALTIJOS VALSTYBES

2985 Bloor St. W., Etobicoke
(Salia "Paramos" kredito kooperatyvo skyriaus)

- siunčiame siuntinius lėktuvu ar laivu
- pinigų pervedimas (money transfer)
- pristatymo patarnavimai (courier service)
- maisto siuntiniai
- jokių svorio apribojimų
- nemokamas siuntinių paėmimas iš jūsų namų
- kiekvienas siuntinys yra pristatomas į adresato namus ir patvirtinamas gavėjo nuotrauka

MŪSŲ KAINOS VISADA ŽEMESNĖS UŽ KITŲ

Teiraukitės mūsų įstaigoje tel. 416 237-1435 arba pas agentus:

TORONTO: "Astra Travel" 416-538-1748, "Via Baltica" 416-767-6210

HAMILTONE: Beatas Brasas Import-Export 905-518-1867, 905-545-8868

riko, kuris Lietuvos istorijos žemė-
lapyje pažymėtų Vytauto laikų Lie-
tuvą nuo Baltijos iki Juodosios
jūros?

Algirdas Gustaitis,
Los Angeles, Calif.

GRŪTO PARKAS

"TŽ" skaičiau patarimą, kad
neturi teisės skelbti savo nuomonės
apie Grūto parką tie, kurie savo
akimis jo nematė. Aš š.m. liepos 13
d. buvau Grūto parke, tai manau,
kad galiu ir savo nuomonę pasaky-
ti. Grūto parkas yra 110 km nuo
Vilniaus. Nuvažiuojame į miestelį,
kur radome automobilių aikštelę. Išlipę iš automobilio matome mili-
jonieriaus rūmus, aptvertus tvora ir
sargybos namelį, kuriame budi sar-
gas. Prieiname prie jo, bet jis mus
sulaiko ir nurodo, kad Grūto par-
kas kairėje, kurin veda gražus ce-
mentinis šilagatvis. Netoliese sargo
namelis. Smukelė po 5 litus, gra-
žiu cementiniu šilagatviu patrau-
kiam į pamiškę. Mus sutinka Rau-
donosios armijos kareivio statula,
gal 3-4 m aukštumo, su šalmu ant
galvos ir automatu rankose. Netol-
liese ir aukštas Lenino paminklas
ant gražaus pamato – metalinė sta-
tula gal 3 m aukštumo. Kitoje šili-
gatvio pusėje gražus, dirbtinis upe-
lis. Už jo – miškas. Pamiškė aptver-
ta spygliuota vėla.

Gražus šilagatvis, graži aplin-
ka, gražios iškilmingos statulos. Ke-
turi, gal 3-4 m didumo, raudonieji
partizanai, nuliėti iš metalo. Leni-
nai: vienas aukštas, kitas vidutinis;
Leninas stovi, Leninas sėdi; Leni-
nas apsikabinęs kitą "herojų". Taigi
visa eilė Leninų. Čia ir išdidus Sta-
linas, visa eilė komunizmo "didvy-
rių". Kiekvieną statulą prie šili-
gatvio yra apibūdinimo lentelė; ka-
da gimęs, kur, kokį mokslą išėjęs,
kokią tarnybą turėjęs, kokią vaidmė-
nį atlikęs komunizmo plėtime, kaip
ir kada miręs.

Tarp šių, gražiai išstatytų paro-
doje komunizmo "didvyrių", daug
ir "pažangių", komunizmui nusipel-
niusių lietuvių: Melnikaitė, rodoma
keliose vietose kaip raudonųjų par-
tizanė, su automatu rankose; Snieč-
kus, Kapsukas ir t.t. Štai "liaudies
gynėjas", nušautas tarnyboje. Daug
"didvyrių" ir Pirmojo pasaulinio
karo ar nepriklausomos Lietuvos
laikų komunizmo skelbėjai, kenkė-
jai Lietuvai. Grūto parodos dabar-
tiniai "didvyriai". Visa paroda – gal
vieno kilometro ilgumo. Lentelės,
kuriose apibūdinami paminklai, tik
lietuvių kalba. Svetimtaučiai stebi-
si, kaip lietuviai myli ir garbina pa-
saulio pasmerktus komunizmo va-
dus.

Praėjom per pamiškę. Siaubas
nukratė. Liūdniausia, kad tiek daug
ir lietuvių, Lietuvos išdavikų, gar-
bingai išstatytų Džūkijos pamiškė-
je, kuri aplaistyta lietuvių partizanų
krauju. Nedrįsime ištraukti foto
aparatus ir nufotografuoti tarp ko-
munistų "didvyrių", jiems turėtų
būti skirta ne pagarbos vieta, o gili
pelkė, kurioje turėtų būti nuskan-
dinti ir pamiršti.

Kun. K. Kaknevičius,
London, Ont.

ŠYPSENOS

Svoris

Nutukęs pilietis eina pas gydy-
toją, kad išrašytų vaistų, mažinan-
čių kūno svorį.

– Daktare, tik neprirašyk man
tų dietų... Aš jų nebegaliu pakeisti.
– Gerai. Aš tau prirašysiu
mankštos mašiną.

– Tikrai? Kas tai per mašina?
– Tai tempiamoji mašina. Ji
patempys tave ir padarys penkiais
centimetrais aukštesnį. Tada ir svo-
ris bus normalus.

Vagišius

– Ar prisipažįsti įsilaužęs į ap-
rangos parduotuvę keturis kartus?
– klausia teisėjas.

– Taip, – atsakė nusikaltėlis.
– Ir ką pavogei?
– Suknelę, – pone teisėjau.

– Vieną suknelę? Bet juk buvai
įsilaužęs keturis kartus.

– Taip, pone teisėjau, – bet tris
kartus nepatiko mano žmonai suk-
nelių spalva.

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS

Re/max West | staigoje
ilgiausiai dirbantis agentas

♦ 25 metai namų remonto patyrimas ♦ Dau-
giau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo paty-
rimas ♦ Namų nuomojimų ir nuomininkų rei-
kalų specialistas.

RE/MAX West Realty Inc.

1678 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu į staigos tel.
416 769-1616, namų – 416 769-3577

Nemokamas namų į vertinimas

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

115 Lakeshore Rd. E.
Mississauga, Ont. L5G 1E5 Tel.: 905 271-7171
(I vakarus nuo Hurontario)

NAUJAS ERDVUS KABINETAS
Patogus, nemokamas mašinos pastatymas

Bloor West Village
DENTAL CARE

Dr. J. Birgiolas
Dr. S. Dubickas

2373 Bloor St. West
Tel. (416) 763-5677

ORTODONTAS
(Orthodontist)

DR. R. KARKA, D.D.S. M.s. Dip. Orth.
2326 Bloor Street West, Suite 200
(Prie Jane gatvės)

416 769-2526

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.
PACE, JOHNSON
5110 Dundas ST.W.
(tarp Islington ir Kipling gatvių)
Etobicoke, Ont. M9A 1C2

Tel. 416 236-3060
Fax 416 236-1809

Astra Travel & Services Inc.

1600 Bloor St. W., Toronto, (priešais Lietuvių Namus | vakarus)
Ontario, Canada, M6P 1A7
LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA SIŪLO:

- * Keliones į Lietuvą * Keliones į šiltus kraštus * Draudą *
- * Bilietus atvykstantiems iš Lietuvos (pristatymas į namus per vieną parą) *
- * Dokumentų vertimą * Iškvietimų sutvarkymą ir išsiuntimą *
- * Dideles nuolaidas dažnai keliaujantiems *
- * Sąžininga, rūpestinga patarnavimą ir žemas kainas *

VISŲ SKRENDANČIŲ | LIETUVĄ SIŪ VASARĄ DEMESIU!
Vyksta bilietų išpardavimas keliaujantiems suomių linija "Finnair".

Tel: 416 538-1748 FAX: 416 538-4390

MARGUTIS
PYSANKA V.I.M. Inc.

4134 Dundas St. West,
Toronto, ON, M8X 1X3
Tel. (416) 233-4601
Fax (416) 233-3042

Reguliarūs maršrutai siuntiniams jūra
ir lėktuvu tiesiai į Vilnių.

Greitas ir garantuotas
siuntų pristatymas Lietuvoje.

Nemokamai surenkame siuntas
iš Jūsų namų.*

Tel: (416) 233-4601

VILNIUS

*Gatijoje kai kurie apribojimai.

SPAUSTUVĖ
PRINTING

Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave. Toronto Ont.
Savininkas Jurgis Kuliešius

TORONTONT

Anapilio žinios

– Rugpjūčio 3, ketvirtadienį, palaidota a.a. Marija Daukienė, 88 m. amžiaus.
– Rugpjūčio 4, penktadienį, palaidota a.a. Magdalena Pakulienė, 94 m. amžiaus.
– Rugpjūčio 11, penktadienį, palaidota a.a. Dania Mickevičienė, 59 m. amžiaus.
– Rugpjūčio 12, šeštadienį, Petras ir Danutė Puzasakai atšventė savo santuokinio gyvenimo 10 m. sukaktį.

– Tuoktis ruošiasi: Skaistė Našlėnaitė su dr. Antonio Finelli, Renata Pakalkaitė su Randall Halleron ir Rima Žemaitytė su Remo DeJulius.
– Mišios sekmadienį, rugpjūčio 20: 9.30 v.r. už a.a. Jurgį Dementavičių; 11 v.r. už parapiją; Vasagoj (sekmadienį) 10 v.r. už a.a. Aldoną Stadienę ir Justiną Sriubškienę; Delhi (sekmadienį) 3 v.p.p. už a.a. Joną Gečą.

Išganytojo parapijos žinios

– Pamaldos kas sekmadienį 9.45 v. ryto. Rugšėjo 3 d., „Labour Day“ savaitgalį pamaldų nebus. Rugšėjo 10 d. pamaldas ves Ričardas Hiršas ir pamokslus sakys kun. Tim Dutcher-Walls.
– Liepos 27 d. staiga mirė a. a. Jurgis Paulikaitis, sulaukęs 88 m. amžiaus. Po gedulinio pamaldų išganytojo šventovėje palaidotas Šv. Jono kapinėse, Mississaugoje. Paliokio liudininkai brolienei Mortą Paulikaitienę su vaikais Čikagoje bei liudininkai išganytojo parapiją. Laidojimo apeigas atliko kun. Hilda Lorencaitė iš Londono, Ont. Velionis gimė 1911 m. gruodžio 18 d. Tauragės apskr.

– Rugpjūčio 13 d. pamaldų metu, mirties metinių proga, buvo prisimintas a.a. Liudas Monstvilas, kuris gimė 1923 m. gegužės 27 d., mirė pernai rugpjūčio 5 d.

Lietuvių Namų žinios

– Rugpjūčio 13 svetainėje pietavo 150 žmonių.
– LN valdybos posėdis įvyks rugpjūčio 24 d., 7 v.v.

Slaugos namų žinios

– Slaugos namų statybai aukoj: A. Vaišvila – \$5000 (iš viso \$6000); A. Bražys – \$1000 (\$1250); M. Noreikienė – \$1000 (\$2000); V. Kryžanauskas – \$1000 (\$2100); Č. Javys \$300 (\$500); L. Balsienė – \$250 (\$5283.70); J. M. Zubrickai \$100; G. Kripas – \$100 (\$1300); J. A. Žemaitiai – \$100 (\$1170); R. Bekeris – \$100 (\$700); A. B. Matulaitis \$100 (\$1000); J. Baltakis – \$100; A. Lukošienė – \$50; A. Kanapka – \$50 (\$250); G. Bijūnienė – \$20 (\$160);
– Slaugos namų vajeus komitetas dėkoja visiems aukotojams už nuosirdų dosnumą ir paramą Slaugos namams. Slaugos namams aukos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W. Toronto, Ont. M6P 1A6.

Keltuvo vajui \$200 aukoj F. M. Mockai.

Valkų savaitraščiui „Kregždutė“ \$50 aukoj J. Staškevičius.

Išsilvijos lietuvių klierikų studijų fondui aukoj: \$100 – F. V. Mockai (a.a. Veronikos Jurgulienės atminimui), D. Zulonienė.

Prisikėlimo parapijos žinios

– Rugpjūčio 6 d. mūsų šventovėje pamokslus sakė kun. Leonas Zaremba, SJ. Rugšėjo 3 d. pamokslus sakys Kretingos parapijos klebonas kun. Gediminas Numgaudis, OFM.

– Šį sekmadienį, rugpjūčio 20, bus daroma rinkliava Kanados misijoms paremti.

– Praeitą sekmadienį, rugpjūčio 13, „Kretingos“ stovyklavietėje, Vasagoj, paskutinį kartą šią vasarą Mišias aukoj kun. Justinas Aleknavičius, kuriam už tai nuosirdžiai dėkojame.

– Kun. E. Putrimas, penkias savaites ejęs „Kretingos“ stovyklos, Vasagoj, kapeliono pareigas, išlydėjo Kanados ir JAV jaunimo grupę į Romą, kur ji dalyvaus jaunimo dienos, susitikus su popiežiumi ir aplankys įdomesnes Europos vietas.
– Santuokos sakramentą priėmė Ona Šileikaitė su dr. Petru Babecku.

– Brolis Juozapas Žukauskas, OFM, kuris rugšėjo 6 d. visam laikui pažadėjęs savo gyvenimą Dievo tarnybai, gyvendamas Pranciškonų ordine, rugšėjo 7 d. vysk. P. Baltakio, OFM bus išventintas diakonu, o rugšėjo 17 d. – kunigu. Iškilmes rengia sudarytas komitetas. Po kunigystės šventimų parapijos salė bus iškilminga vakariene, į kurią pakvietimus bus galima įsigyti sekmdieniais parapijoje, o kitu laiku pas J. Vingelienę 233-8108. Prieš amžinuosius įžadus br. Juozapas Žukauskas, OFM, br. Evaldas Darrulis, OFM ir br. Petras Šarka, OFM atlieka mėnesio rekolekcijas, kurias jiems veda iš Kretingos atvykęs kun. Gediminas Numgaudis, OFM.

– JAV mirė A. Armonienės sūnus a.a. dr. Gintaras Liaugaudas, 34 m.; Toronto – a.a. Frank Wilkinson, B. Wilkinson tėvas.

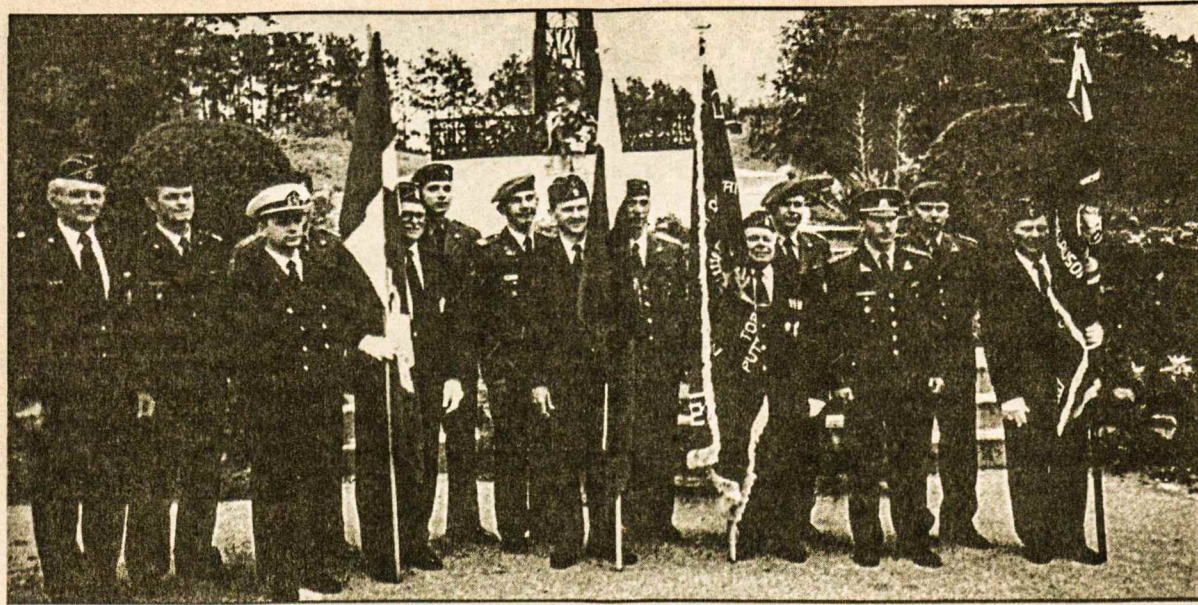
– Naujų parapijos namų statybos darbai eina sparčiai pirmyn. Statybininkų tikslas yra iki š.m. gruodžio mėnesio darbą užbaigti tiek, kad galėtų įsikurti parapijos kredito kooperatyvas, šventovė ir vienuolynas. Iki šiol žemės pirkimui ir statybai suaukota \$1,543,252.

– Mišios sekmadienį, rugpjūčio 20: 8.15 v.r. už a.a. Janę ir Stefą; 9.15 v.r. už a.a. Antaną ir Joną Jackevičius; 10.15 v.r. už a.a. Alfonsą Lukošį, už a.a. Vincą Ignaitį, už a.a. Edvardą, Marijoną ir Justiną Pankrius; 11.30 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius.

Kauno arkivyskupijos vaikų dienos centras aukoj: \$50 – J. Staškevičius; \$40 – O. Dementavičienė; \$20 – M. G. Petroniai, J. C. Pociiai (a.a. Leokadijos Vitienės atminimui).

Šv. Jono lietuvių kapinėms aukoj: \$200 – S. Styrienė, B. Urbanavičius; \$100 – J. J. Zenkevičiai, V. S. Piečičiai (a.a. Magdalenos Pakulienės atminimui), I. Kymantienė (a. a. Raimundo Kymanto III mirties metinių proga); \$50 – A. B. Matulaitiai, L. O. Rimkai.

A. a. Magdalėnai Pakulienė mirus, užjausdami jos dukrą Silviją Piečiaitienę ir vaikaite Daivą Lapienę su šeimomis, dr. Česlovas ir Joana Kurai „Kovai su vėžio liga“ Lietuvoje aukoj \$25. M.P.

Lietuvos karininkai ir Toronto Vlado Pūtvio kuopos šauliai š.m. rugpjūčio 6 d. iškilmėje Midlande prie lietuviško kryžiaus. Nuotr. K. Pajaujo

Iškilmė Midlande

Paminėti jubiliejinis krikščionybės metus ir pagerbti lietuvių tautos kankinius š.m. rugpjūčio 6 d. į Midlando šventovę suplaukė gausūs būrys tikinčiųjų.

Pusvalandį prieš pamaldas gražioje „Martyr's Shrine“ parko kalneliuose buvo apeiti kryžiaus keliai tarsi nuotaikingas įvadas į iškilmes pačioje šventovėje. Mišias aukoj ir pamokslą pasakė prof. kun. L. Zaremba, SJ, Kauno kunigų seminarijos dvasios vadas, atvykęs iš Lietuvos Torontan aplankyti savo sesers. Koncelebravo klebonai – kun. A. Simanavičius, OFM, prel. J. Staškevičius, kun. K. Kaknevičius, kun. E. Putrimas, kun. J. Aleknavičius iš Lietuvos, studijuojantis Romoje ir diakonas V. Staškevičius.

Mišių skaitinius atliko J. Neimaniene ir V. Taseckas. Istorię šibiran skaitė B. Litvinienė iš Rochesterio, NY. Giedojų jungtinis prisikėlimo bei Anapilio parapijų ir „Volungės“ choras, vadovaujamas muz. D. Viskontienės. Varganavo muz. J. Govėdas. Dueta giedojų solistės D. Radikė ir D. Viskontienė.

Prie lietuvių kryžiaus kankinams prisiminti buvo padėtas ažuolo lapų vainikas. Kleb. kun. A. Simanavičius, OFM, sukalbėjo maldą. Trumpos apeigos užbaigtos giesmėmis „Marija, Marija“ ir Tautos himnu.

Pamaldose su vėliavomis dalyvavo KLB moterų draugijos Anapilio, Hamiltono ir Toronto Prisikėlimo parapijų skyriai ir Toronto VI. Pūtvio šaulių kuopa. Prie ypatingai iškilmingo išpušio prisidėjo vėliavas atlydėję devyni uniformuoti Lietuvos kariuomenės aukštesnieji karininkai (keturi majorai, vienas kpt. leitenantas, du kapitulai ir du leitenantai), atstovaujį jūros, oro ir sausumos kariuomenės pajėgoms.

Nelabai seniai šioje šventovėje meldėme Aukščiausiąjį laisvės savo tėvynei. Šiandien su mumis drauge dėkoja ir meldžiasi laisvosios Lietuvos kariai.

A. a. Gražina Balčiūnienė, ilgametė „Tėviškės žiburių“ rėmėja, savo testamentu savaitraščiui paskyrė \$1,000. Leidėjai dėkingi už jos nuosirdžią pomirtinę paramą.

A. a. Gediminui Melnykui mirus, nuosirdžiai užjausdami jo žmoną Onutę ir artimuosius, Stasys, Benita ir Paulius Juškevičiai „Tėviškės žiburiams“ aukoj \$50.

A. a. Antano Matulio, mirusio 2000 m. liepos 15 d. Redford, MI atminimui, Aldona Aukštikalnienė „Tėviškės žiburiams“ aukoj \$50.

A. a. Antano Žemaitaičio šviesiam atminimui pagerbti tremtinių vaikaičių mokyklai „Lietuvių Namai“ Vilniuje S. J. Poškai aukoj \$50.

A. a. Gedimino Melnyko atminimui Regina Butkevičienė ir vaikai „Tėviškės žiburiams“ aukoj \$30.

KLB krašto valdyba dėkoja S. Kačinskui, Hamilton, Ont. už \$400 auką.

Laiške iš Lietuvos 40 metų moteris rašo ieškanti darbo Kanadoje. Galį prižiūrėti vaikus, senelius, invalitus, tvarkyti namų apyvoką. Adresas: Alma Maldutienė, Žalioji g. 28, Pasvalys 5250, Lithuania.

BANGA RENOVATIONS, namų remonto bei patalysų bendrovė, atlieka įvairius stalius, vidaus sienų (drywall), plytelių klojimo, dažymo darbus. Įrengia rūsius, vonias kambarius. Taiso smulkius vandentiekio bei elektros gedimus. Stato lauko verandas, tvorą. Garantuojamos priėmamos kainos ir darbo kokybė. Skambinti Robertui Melnikui, tel. 416 760-7181.

KANADOS LIETUVIŲ JAUNIMO SĄJUNGA
švenčia 25 metų sukaktį
VISUS KVIEČIAME Į POKYLI
2000 m. rugsėjo 9 d., šeštadienį
Toronto Lietuvių Namuose
1573 Bloor St.W. (prie Dundas St.W. požeminio stoties)
Programoje:
PARODA, VAKARIENĖ, ŠOKIAI (gros „ŽAGARAI“)
Kokteilai – 6 v.v. Vakarienė – 7 v.v. Kaina – \$40
Dėl bilietų skambinti: Aurelijai Karasiejūtei tel. 416 821-3574,
Irenai Žukauskaitei tel. 416 895-2400

Ambasados pranešimas

Lietuvos diplomatinė atstovybė Kanadoje kviečia Lietuvos respublikos piliečius, gyvenančius šiame krašte, registruotis būsimiems Lietuvos seimo rinkimams, kurie įvyks š.m. spalio 8 d. Registruotis galima ambasadoje (130 Albert St., Suite 204, Ottawa, Ont., K1P 5G4) nurodant vardą, pavardę, gyvenamąją vietą Kanadoje ir Lietuvoje tiems, kurie balsavimo metu lankys Kanadą, Lietuvos respublikos piliečio paso numerį ir asmens kodą, įrašytą pase. Galima registruotis asmeniškai arba duomenis apie save atsiųsti paštu. Visi užsiregistravę gaus balsavimui reikalingus dokumentus.

Rašytoja Estera Alšienienė, perskačiusi „TŽ“ recenzijas jos romano „Išlusi valtis“, prašo pranešti, kad šis leidinys gaunamas pas autorę šiuo adresu: 6800 Somerset, Brecksville, OH 44141, USA. Tel. (440) 526-6881-1054. Autorė, kaip spaudos rėmėja, pridėjo ir čekį „TŽ“ paramai.

Kanados kariuomenės bazėje „Camp Borden“ anglų kalbos kursams yra atvykę Lietuvos karininkai: mjr. A. Stašaitis, mjr. S. Ražėnas, mjr. A. Jucius, mjr. G. Lukošius, kpt. ltn. A. Lekstutis, kpt. G. Jurčiukonis, kpt. D. Bieliauskas, ltn. E. Paulavičius, ir ltn. G. Kuckailis. Jie visi dalyvavo Midlando kankinių šventovėje lietuvių pamaldose sekmadienį, rugpjūčio 6, globojami Toronto Vlado Pūtvio šaulių kuopos. Iš Midlando karininkai nuvyko į šaulių kuopos stovyklą, kurioje išbuvo iki pirmadienio popietės. Kanadoje šie karininkai bus iki gruodžio 6 dienos.

Toronto Lietuvių Namų moterų būrelio ir Vasagos lietuvių moterų būrelio rengta popietė įvyko rugpjūčio 13, sekmadienį po Mišių Gerojo Ganytojo misijos kiemelyje. Dalyvavo apie 200 asmenų. Vyko įdomi programa, vaišės ir turtinga loterija. Pranešimus apie Lietuvių slaugos namus padarė Rimas Juodis, slaugos namų komiteto pirm., dr. Raimondas Zabieļauskas ir Teodoras Stanulis, lėšų telkimo k-to pirmininkas. Visus pralinksmino Vyt. Pečiūlis savo muzika ir įdomiais anekdotais. Dalyviai laimė bandė turtingoje loterijoje. Buvo renkamos aukos Slaugos namams, kurių lėšų telkimo komitetas nuosirdžiai dėkoja Lietuvių Namų moterų ir Vasagos moterų būreliams už jų iniciatyvą, rengiant šią popietę. Aukų buvo surinkta \$9,270. Jas rinko Juozas Revas. T.St.

HOMELIFE
Home Life/Realty One Ltd.
2261 Bloor St. W.
Toronto, Ont. M6S 1N6
NIJOLĖ B. BATES
Tel. (416) 763-5161
Fax: 416 763-5097
Prašau kryptis visais namų pirkimo-pardavimo reikalais.
Patarnauju lietuvių visuomeni 13 metų

HOMELIFE
Home Life/Realty One Ltd.
2261 Bloor St. W.
Toronto, Ont. M6S 1N6
NIJOLĖ B. BATES
Tel. (416) 763-5161
Fax: 416 763-5097
Prašau kryptis visais namų pirkimo-pardavimo reikalais.
Patarnauju lietuvių visuomeni 13 metų

MONTREALQUE

Prieš Aušros Vartų parapijos sukaktį – rugsėjo 10 d. – visą savaitę nuo rugsėjo 4 – 9 d.d. bus aukojamos šv. Mišios už visus per penkiasdešimt metų mirusius šioje parapijoje dirbusius kunigus, parapijiečius, parapijos komiteto pirminkus ir narius, choro dirigentus ir giesmininkus, visų organizacijų vadovus ir cilinius narius, šventovės tarnus ir visus geradarius, padėjusius statyti ir palaikyti šią šventovę. Norintieji prie šių intencijų prisidėti yra prašomi iš anksto nurodyti savo intencijas ir prašymus, kad ši sukaktis tikrai būtų rimtas dvasinis pasirengimas. Specialiai atvažiuę vyksupas per dvasinį susitelkimą rugsėjo 8-9 d.d. vakarais klausys išpažinčių ir kalbės parapijiečiams bei svečiams.

Būrys lietuvių liepos 29 d. suvažiuo į „Palangos“ vasarvietę. Išsiaiškink, kad šiomis dienomis kun. Juozas Aranauskas, SJ, turėtų švęsti savo gimtadienį, atsiųžė ir jį iščia netoliese esančių prancūzų jėzuitų namų. Gimtadienis paminėtas sveikinimais, vaišėmis su gimtadienio pyragu; sugiedota „Ilgiausių metų“.

Montrealio lietuvių auksinio amžiaus klubas „Rūta“ rengia išvyką į „Upper Canada Village“ rugpjūčio 24, ketvirtadienį. Bus vykstama dideliu geru autobusu. Dar yra vietų. Registruotis pas klubo valdybos narius.

Žejų-medžiotų gegužinė, rengta rugpjūčio 6 d. prie Rimeikių sodybos, praėjo labai smagiai. Ši kartą ir oras pasitaikė puikus.

Silvijos Rūtos Vazalinskaitės

KUN. JUOZAS ARANAUSKAS, SJ, liepos pabaigoje „Palangos“ vasarvietėje pjauna gimtadienio tortą. Nuotr. Z. Burksaičio

Montrealio šaulių dalis su savo valdyba. Pirmoje eilėje trečias iš kairės sėdi kuopos vadas ANTANAS ŽUKAS

Montrealio šaulių dalis su savo valdyba. Pirmoje eilėje trečias iš kairės sėdi kuopos vadas ANTANAS ŽUKAS

LITAS Montrealio lietuvių kredito unija
1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8
Tel.: 766-5827 FAX: 766-1349

D E K O J A M E už pasitikėjimą pavedant mūsų įstaigai Jūsų apdraudas PER 45 METUS
Esame apdraudę 75% Montrealyje gyvenančių lietuvių.
KVIEČIAME VISUS KITOS APSIDRAUSTI.
Dėl kainų ir mokėjimų išsiaiškinę sutarsime.
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
Tel. (514) 722-3545 Fax: (514) 722-3546

PARDUODU gerai išlaikytą automobilį „Bonnevile“, 1986 metų. Tel. 416-533-9880.

IEŠKOME rusiškai kalbančios auklės, kuri gyventų su mumis, padėtų namų ruošoje bei su vaikais. Tel. 905-709-2607 arba 416 823-2607.

MIELAI ir sąžiningai patarnautume tvarkydami jūsų namus, kiemo žolynus bei prižiūrėdami vyresnio amžiaus žmones. Skambinti Marytei tel. 416-654-5354.

XI-OSIOS TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖS vaizdajuostė yra baigiamą gaminti. Visa šokių šventė buvo profesionalų filmuojama trimis aparatais iš skirtingų vietų arenoje. Vaizdajuostė galima užsisakyti KLB raštiniėje telefonu 416 533-3292 arba faksu 416 533-2282, taip pat parapijų knygynuose. Kaina \$15 Kan. dol. arba \$10 JAV dol. Persutimto kaina – \$5. Tikimasi, kad rugsėjo mėn. viduryje vaizdajuostes jau bus galima rodyti.

Punia Construction Ltd.
NAMŲ REMONTO BENDROVĖ

• ATLIKAME: stalius, dažymo, elektros, vandentiekio, susikabinusių plytų (interlocking), keramikos plytelių klojimo darbus
• ĮRENGIAME: rūsius, vonias, virtuves
• STATOME: verandas, tvoras
• DENGIAME stogus.
GARANTUOJAME GERĄ DARBO KOKYBĘ
Skambinti
ALVYDUI GRIGUČIUI
tel. (905) 848-9628
(pager) (416) 609-5108

„TŽ“ leidėjai

KLB pirm. A. VAICIŪNAS įteikia pažymėjimą ir švietimo medali mokytojai ŽIVILEI ŠELMIENEI už 15-kos metų darbą Toronto Malronio mokykloje š.m. gegužės 27 d.

Asmenys ar organizacijos, paaaukoję 5000 dol. ar daugiau Slaugos namų statybai, galės įslamžinti lentelėje virš kambario durų kaip mecenatai to kambario įrengimui.
ADELĖ VAIŠVILIENĖ – \$5000 (\$6000)
Nuosirdžiai dėkoja –
Lietuvių slaugos namų vajeus komitetas